

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ
У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Р. VII.

СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 1955.

Ч. 1 (22)

ПАСХАЛЬНЕ СЛОВО

привіт і побажання

Високопреосвященнішого Апостольського
Візитатора Впр. і Всеч. Духовенству й вірним
по краях Західної Європи

*Високопреподобні й Всечесні Отці,
Дорогі в Христі Браття й Сестри!*

Із Світлим Празником Христового Воскресення мило мені привітати вас як-найсердечніше прегарним нашим християнським привітом «Христос воскрес». При цьому з глибини серця рад би я за старим звичаєм висловити мої найкращі побажання і найсердечніші благословення для вас усіх і запевнити вас, що постійно благаю в Бога найбагатшого Божого благословення для всіх ваших добрих намірів і змагань чи то в вашому особистому чи в нашому прилюдному суспільному й політичному життю.

1. Боже слово

Не маю частої нагоди стрічатись з вами, Браття й Сестри, хоч і дуже відчуваю потребу серця бути для вас добрим пастирем, частіше вас відвідувати, промовити до вас Боже слово, скріпити вас у св. вірі, потішити вас у ваших скитальчих злиднях, заохотити до доброго, остерегти вас перед усяким лихом, що загрожує вашим безсмертним душам на чужині в тяжких умовах нашого розсіяння на скитальщині. Тому й користаю з тієї милої нагоди Світлого Празника Святої Пасхи, щоби звернутись до вас, Дорогі Браття й Сестри оцим писаним Божим словом, що його вам прочитають ваші Отці Душпастирі, або й ви самі прочитаєте собі в наших християнських часописах.

2. Пасхальна Сповідь

Сподіваюсь, що ви бодай у великій більшості приготувались достойно до святкування того найсвітлішого торжества св. Пасхи, що є справді понад усі торжества. У Великому Пості ви напевно помирились з Богом у св. Пасхальній Сповіді і прийняли св. Причастя Тіла й Крови Христової, бо така заповідь св. Церкви, що накладає на кожного християнина тяжкий обов'язок сумління з чистим серцем, скріпленням у тих двох св. Тайнах, зустрічати найбільший християнський Празник. Цеж слушна вимога св. Матери Церкви до своїх вірних дітей, щоби впродовж 40 дневного св. Великого Посту намагались відсвіжити у своїй пам'яті і перейнятись тією найсолодшою правдою нашої св. віри про безконечну Божу любов до нас, виявлену в страданнях і смерті Божого Сина і Спасителя нашого Ісуса Христа за нас і за наше спасення. Правда, тую безконечну любов свою до нас виявив наш Господь Бог вже тим, що нас сотворив з нічого й обдарував нас усіма природними дарами понад всі видимі сотворіння, бо сотворив нас на свій образ і подобу, а ще понад те обдарував нас пречудними надприродними Божими дарами своєї благодати й призначив нас до вічного щастя в небі, щоби ми могли на віки зазнавати такого щастя й таких розкошів, що їх зазнає сам безконечний Бог. Такий був первісний плян безконечної Божої Любови, але той плян знищив чоловік, бо за підшептом Сатани збунтувався проти Бога, потоптав Божу волю, поповнив гріх і стратив усі надприродні дари враз із правом до вічного щастя в небі. За такий самий бунт

і гріх проти Бога велику частину Ангелів небесних постигла страшна, вічна кара в пеклі, а те саме належалося і людям, отже і кожному з нас. Але безконечна Божа любов у нашому випадку перемогла Божу справедливість і видумала пречудний спосіб відкуплення й спасення людського роду через те, що сам Син Божий зійшов з неба на землю, стався чоловіком, жив найсвятішим життям впродовж 33 років в найбільшому упокоренні і в нужді, а вкінці серед страшних мук завданих людською злобою, як невинно розпятий на хресті помер і тим спокутував людські гріхи і відзискав для всіх людей освячуючу благодать враз із правом для нас до вічного щастя в небі. Та не треба думати, що страшні муки й смерть на хресті терпів Христос тільки для того, що людська злоба така велика, а zarazом така сильна, що вдалось їй без Божої волі схопити і замучити на смерть Божого Сина, що стався чоловіком. Ісус Христос міг без труду, одною слезю, одним словом нас відкупити, міг оборонитись Своєю Божою всемогучістю перед усякою людською злобою. Але Він прийняв добровільно на себе всі упокорення, муки й смерть, щоби показати нам якого то труду Він схотів піднятися з любови до нас, тільки на те, щоби спокутувати наші гріхи, відкупити нас від вічної кари пекольної, що нам належалась та й щоби повернути нам право до вічного щастя в небі.

Він сам сказав у св. Євангелії, що «немає більшої любови понад ту, як хто віддає життя за друзів своїх» (Ів. 15, 13). Слушно кажеться, що Розпятий на Голгофі Христос це розпята любов Божа. Це просто незглибиме й непонятне таїнство, а однак правдиве, бо так сказав Христос, що «Бог так полюбив людей, що Сина свого Єдинородного дав на муки й смерть, щоби кожний що ввірує в Нього не згинув, а мав вічне життя» (Ів. 3, 16).

Згідно з бажаннями св. Церкви ми Браття й Сестри намагались в цьому Великому Пості відсвіжити собі в пам'яті оповідання про Христові страдання й смерть, не забуваючи ні на хвилику на те, що те все терпів Ісус Христос через нас і для нас, з любови до нас. Наше серце запалювалось любов'ю до Христа Спасителя нашого, ми відчували відразу й обриднення до гріхів наших і з безмежною вдячністю приступили до св. Пасхальної Сповіді, щоби очистити наші серця з гріхів і помиритись з Богом та й постановили рішучо ніколи вже більше не бунтуватись проти Бога й не ранили вже більше Христового Серця, що так дуже нас полюбило.

3. Правдива Пасхальна радість — хто її знає, а хто не знає.

Услід за тим ми почуваємо себе вже тут на тій долині сліз щасливі й вдоволені, що можемо з чистим серцем зустрічати Празник св. Пасхи і заживати радості, що її нам приносить згадка про Христове Воскресення.

Бо такі правду казати то Світлий Празник Христового Воскресення може принести правдиву душевну радість тільки для тих людей, що з чистим серцем зустрічають Світлий Празник Пасхи. Ті всі, що занедбали св. Пасхальну Сповідь, що не очистилися зі своїх гріхів і навіть не мають охоти покинути своє грішне життя, ті всі хочби й як намагались заживати земських розривок і забав, приємностей чи навіть розкошів, вони не знають радості з Празника Господнього Воскресення, бо вони навіть нездібні до того, щоби таку радість відчуті в своїх серцях. І хочби й які палкі були наші святочні побажання для них, хочби до тих побажань ми додали їм ще й безліч земських дарів так, що вони не потребували б зазнавати ніякої журби за майбутнє, а навіть хоч прийшла б певна й безспірна вістка про звільнення й незалежність нашої Батьківщини — навіть тоді вони не зможуть зазнати тієї правдивої радості, що її знає добрий християнин в Празник св. Пасхи при звуках пісні «Христос воскрес із мертвих». Правда, їм може ще подобатись гарний спів тієї чудової пісні, вони можуть при цьому оживити в серцю гарні спомини давних років, можуть навіть прослезитись на згадку про своїх найрідніших, що там у Рідному Краю під безбожним большевицьким ярмом не мають змоги святкувати Великдень, як це колись було. Те все може бути, але правдивої християнської радості на згадку про ту основну правду християнської віри цебто про правду Христового Воскресення вони не відчують, бо така радість це Божо благодать, це дар Божий, а такий дар можуть прийняти тільки люди чисті серцем, що з Богом помирились. А вони бунтівники проти Бога, стрічають Світлий Празник Пасхи в стані тяжкого гріха, бо вже само занедбання Пасхальної Сповіді й св. Причастя це тяжкий гріх непослуху супроти св. Церкви нашої Матери. І вже той один тяжкий гріх на випадок наглої й несподіваної смерті вистарчав би на те, щоби бути на віки відкинутим від Бога. Якжеж могли б відчувати правдиву радість з Христового Воскресення люди, що Бога не бояться ані людей не встидаються, бо ніколи навіть не заста-

новляються над тою найсолідшою правдою християнської віри про Божу любов безконечну і про тяжкий і невідкличний обов'язок відплачуватись Христові Спасителеві бодай дрібненькою любов'ю зі свого боку за те, що нас поллюбив і відкупив ціною своєї Найсвятішої Крови. Може бути, що вони не мають ще в серцю дявольської ненависти до Христа Спасителя, бо в них ще тліє іскорка віри, але правда про Христову любов до нас їх не зворушує, а може навіть і не обходить. Це для них нецікава річ. Колись в молодечих роках попри іскорку віри тліла в їхньому серцю ще й іскорка любови до Христа, але нині, коли їм прийде на гадку правда про Христову любов до нас, вони заховуються так, як то часом заховується чоловік, що по довгих літах стріне свого давнього доброго знайомого і не знає, що робити, чи кинутись йому в обійми, чи може краще удати, що його не пізнає й піти далі. Вони, якщо були б жили під час Христових страстей може й не були б кричали з жидівською товпою до Пилата: «Розпни, розпни його», але й не були б мали найменшого спочування зі скатованим і розп'ятим Христом, бо для них та справа була б нецікава. Ясно, що не тільки жидівська товпа зі своєю старшиною, що палала ненавистю до Христа, ані Пилат, ані Ірод, ані кати, що мучили й розпинали Христа, не могли відчувати радості на вістку про Христове Воскресення, але навіть ті, що для них байдужа була доля скатованого й розп'ятого Христа не могли зазнати радості, хіба що спам'ятались і отряслись потім зі своєї байдужности і звернули в бік Христа бодай крихітку почування любови, цебто щирого спочування за те, що невинно страждає.

4. Радість Пресвятої Богородиці, Апостолів, Мироносиць.

Правдиву і то найбільшу радість відчула в день Христового Воскресення передусім Пресвята Матінка Ісусова, що ні на хвилину не заломилась у своїх материнських стражданнях, що їх перенесла в серцю так, як страдав Її Син на тілі й на душі, а Вона не сміла, бо Їй не вільно було, допомогти Йому. Вона могла тільки співчувати — співтерпіти. Ані ангельські слова не зуміли б описати й змалювати того щастя, тої радості, що сповнили непорочне серце Страдальної Матері в хвилі появи Її Воскреслого Сина, що Їй першій з'явився у прославленому тілі, що на ньому пощезали всі сліди

терпіння за виїмком п'ятох ран затриманих на пам'ятку довершеного наймогутнішого діла прослави Бога й відкуплення людського роду.

Якаж то радісна була вістка про Христове Воскресення для застрашених і пригноблених Апостолів, що таки дещо захитались у вірі бо не могли людським своїм розумом зрозуміти те незглибиме таїнство Божої Любови, що серед найстрашніших мук тріюмфувала на Голгофті! Яку безмежну радість відчули вони, коли з'явився посеред них Божественний Спаситель у прославленому тілі і промовив до них так мило й сердечно, як колись промовляв. Хто міг би змалювати те щастя, яке відчувала Марія Магдалина й другі невісти мироносиці, що вірно служили Ісусові Христові за земського життя і ще й по страшній смерті на Голгофті вибрались до гробу, щоби віддати останню Йому прислугу на знак безмежної любови й пошани для Свого Вчителя, а тут по дорозі побачили живого Воскресшого Ісуса, що привітав їх таким солодким привітом: «Вітайте, радуйтеся, не бійтеся!»

5. Радість добрих християн.

Такуж радість відчують впродовж 19 сторіч і всі добрі християни зі Світлим Празником Христового Воскресення цебто ті всі, що порушені розважанням солодкої правди про Любов Христову до людей відчули потребу відплатитись Христові любов'ю за любов, серцем за серце. А хоч би ті християни мали нещастя може й нераз збунтуватись проти Бога, потоптати Його заповідь, то вони не зволікали з поправою й покутою і бодай у Великому Пості помирились з Богом у св. Пасхальній Сповіді і з чистим серцем прийняли св. Причастя Тіла й Крови Господньої. Для добрих християн Празник св. Пасхи це справді радісний Празник, бо їхнє серце сповняється просто надземською радістю, якої світ не може дати, якої за ніякі скарби світу не купиш. Вони, ті добрі християни радіють разом з Воскресшим Спасителем, що dokonав в такий чудний спосіб найбільшого діла в історії все-світу, бо підкорився волі Отця Небесного і виконав завдання взятє на себе, щоби спокутувати людські гріхи і спасти людей від кари вічного прокляття, а тимсамим **поконав Сатану** і позбавив його тих овочів побіди, що їх сподівався Сатана по упадку в гріх наших прародичів Адама й Еви. **І смерть поконав Ісус Христос**, бо своєю силою воскрес з мертвих до прославленого вічного життя і ми вже не потре-

буємо боятись смерті, бо перемога Христова це також наша перемога, бо як Христос воскрес, так і ми колись воскреснемо до вічного життя в небесній славі. Він сам запевнює нас про те у св. Євангелії кажучи: «Я є воскресіння й життя, хто вірує в мене, хоч і вмере буде жити» (Ів. 11, 25).

6. Оживає віра, кріпиться надія, горить любов.

А з почуваннями радості оживає віра, скріплюється надія, запалюється любов до Воскреслого Христа Спасителя, Господа й Царя нашого, бо й якжеж не любити такого доброго Царя, що нас так любить і не про себе дбає, а тільки про нас і для нас, щоби нам було добре, щоби ми були на віки щасливі разом з Ним і царювали в Його небесному царстві. Щож могло б бути миліше для нашого людського серця, як та свідомість, що для нас бється серце якого могутнього земського царя, що для нашого добра й щастя готовий був би кожній хвилині віддати не тільки всі скарби свої, але й усю силу й життя своє? Але така любов земського царя могла б нам тільки приснитися у сні, бо на яві ми не могли б собі навіть уявити того, що знайшовся такий цар у світі. А тимчасом це правда дійсність, що Небесний Цар Ісус Христос Син Божий і Спаситель наш є саме таким могутнім чи радше **всемогучим Царем**, що любить нас вічною Божою любов'ю і хоче нашого щастя і то вічного щастя, а за те нічого не бажає від нас тільки нашого серця, щоби ми не відкинули Його любови, не відтрутили Його від себе, а притулились до Його Пресвятого Серця, що безконечною любов'ю горить до нас.

7. Любити Бога це наша найбільша честь, а також найважливіша Божа заповідь.

Якщо ми могли б любити якого земського царя, що любить нас й називати його нашим Татом чи Братом — якаж це честь була би для нас, як то ми старалися, щоби, Боже борони, царської любови не образити, а радше давати щораз нові докази любови з нашого боку. А тимчасом у відношенні до Бога поступовання деяких людей таке, що вони часто не вважають собі за честь, що можуть Бога любити, легковажать собі Божу любов, але тим самим легковажать собі і

свою власну долю і своє вічне щастя так, що Бог мусів дати окрему заповідь любови кажучи: «Будеш любити Господа Бога твого цілим серцем твоїм, всею душею твоєю» цебто наді все, бож годиться так, бо так вимагає справедливості а навіть власне щастя людей, щоби любили Бога понад все. Бо, якщо вони любили б щонебудь інше понад Бога, то забудуть на Бога й пропадуть на віки. Тож якщо вже хто не відчував би потреби серця відплачувати Богові любовю за любов, серцем за серце, то повинен те робити бодай з пошани до найбільшої Божої заповіді, бо від сповнення тої заповіді залежить наша доля на цілу вічність, наше вічне щастя. А Милосерний Бог і таку любов приймає і спомагає Своєю благодаттю, щоби ми Його полюбили не тільки вже зі страху перед втратою нашого вічного щастя, але чистою синівською любовю так, як добра дитина любить свого батька й неньку і не має ніякої труднощі в тому, а радше почувається щасливою, що може своїм родичам відплачувати своєю любовю за їхню любов.

8. Побаження для добрих християн.

Сподіюсь, Дорогі Браття й Сестри, що між вами велика більшість таких добрих християн, що впродовж цьогорічного Великого Посту оживили вашу віру в Христа Спасителя, скріпили вашу надію і запалились ще більшою, як дотепер любовю до Бога Отця нашого небесного, до Христа Спасителя нашого й до Пресвятої Богородиці найліпшої нашої Матінки небесної. Тому й передусім до вас тих добрих християн звертаю мої найкращі побажання й найсердечніші благословення на св. Пасху. Справді вас згідно з Христовими словами можна назвати «благословенними (дітьми) Отця Небесного» (Мат. 24, 34), бо ви вже тут на землі маєте передсмак небесного щастя відчуваючи надземську радість в серцю зі Світлим Празником Христового Воскресення. Мої побажання і благословення для вас хіба такі, щоби той Воскреслий Христос остався завжди живий у ваших серцях, щоби ви постійно зростали в любові до Нього, а враз із тим щоби сповнялись всі ваші найкращі наміри й бажання згідні з Божою волею. До вас, Дорогі Браття й Сестри, можу відізватись хіба так, як колись св. Апостол Павло говорив до своїх улюблених Филипян (4, 1): «Отож мої браття улюблені, за якими так сильно тужу, моя радосте й мій вінче — так у Господі стійте, улюблені». Ви справді наша надія, бо якщо

колись Господь був готовий пощадити Содому й Гомору за 10 праведників, то за вас стільки праведників або таких, що примирилися з Богом, напевно схоче пощадити, зберегти й врятувати нашу цілу скитальщину в світі.

9. Побажання для байдужих і лінивих.

І для вас, Браття й Сестри, для вас тих байдужих і лінивих християн, що не скористали зі спасенного часу св. Великого Посту, ані не обмили своїх грішних душ у Пресвятій Христовій Крові і не примирилися з Богом у св. Пасхальній Сповіді, звертаю мої найкращі побажання на св. Пасху. Та заки висловлю ті побажання мушу вам сказати, що мені вас самих дуже жаль, що ви не відчуєте правдивої радості на св. Пасху, бо стрічаєте той найбільший Празник без належного приготування ваших сердець. Ви не схотіли собі завдати крихітку труду в св. Пості, щоби пригадати собі найсолодшу правду нашої св. віри про Божу любов безконечну, ви не цікавились найважлишою справою спасення ваших душ і відганяли від себе навіть всяку думку про конечність покаяння й очищення ваших сердець з гріхів. Ваші серця нездібні навіть на те, щоби прийняти той особливий дар Божий, що його дістануть добрі й ревні християни з Празником Христового Воскресення, дар вдоволення й радості, що його дістануть не тільки праведні невинні серця, але й серця очищені від гріхів в св. Тайні Покаяння. Для вас ті справи нецікаві. Ви не дбаєте про те, щоби накормити ваші душі небесною поживою у св. Причастю Найсвятішого Тіла й Крови Христової та й нема у вас життя благодати Божої, ви хоч живі тілом, то мертві душею, бо так сказав Христос: «Якщо не будете споживати тіла мого ані не будете пити крові моєї, то в собі не будете мати життя» (Ів. 6, 53). Ви живете в гріхах і не маєте відваги покинути гріх хоч сумління ваше нераз взиває вас, щоби ви покались. Ви далі гнів Божий стягаєте на себе проклинами, нечистотою, людською кривдою, обмовами, очерненнями, безбожними й безстыдними бесідами і вкінці повною байдужністю до всього, що святе. У вас може ще й осталась крихітка страху Господнього. Ви боїтеся кари Божої, але не маєте відваги як блудні сини навернутись до Бога, не хочете сказати собі рішучо так, як сказав блудний син у притчі: «Встану й піду до батька свого та й скажу йому, прогрішив я отче против неба та й супротив тебе» (Лук. 15, 18). А через те легкодушно наражаєтеся на вічне відки-

нення від Бога, на вічне прокляття, бо вкінці й та крихітка страху Господнього щезне зовсім у вас і згасне ще та остання іскорка віри і ви «махнете рукою на все», забудете цілком на Бога й на спасення душі, а може бути, що Сатана вспіє перетягнути вас всеціло під свій прапор безбожництва й ненависти проти Христа Бога й Царя нашого. Бо часто так буває з людьми, якщо не слухають голосу Бога в своїм сумлінні і не завертають на дорогу праведного християнського життя і ходять манівцями.

10. Побажання для звироднілих християн.

Мої побажання для вас, Браття й Сестри, для вас ліниві й байдужі християни, радше такі самі, що їх висловлю нижче і для тих, що стоять вже над пропастью вічного прокляття цебто для тих, що від багатьох років живуть в постійному бунті проти Бога й Христа Царя нашого, бо топчуть Його святі заповіді і вже й не признаються до Христа й Його Церкви святої. Це радше т. зв. **звироднілі християни**. Якщо вони признаються ще деколи до Христа на підставі своєї метрики, то не з любови до Христа, бо вже не вірять в Нього, але з простого рахунку, що в той спосіб легше буде обманювати людей і позискувати їх для Бог знає чіх інтересів, кажучи, що це інтереси Батьківщини. І такі звироднілі християни множаться у світі і не бракує їх і серед українського народу. Там у Рідному Краю вже немало їх стануло відверто під прапор Сатани-Антихриста, що йде на повне знищення правдивого християнства і взагалі всякої релігії, а на те місце намагається закріпити своє безбожне царство ненависти, роздору й насилля. Тут у Західньому вільному світі звироднілі християни не мають ще сили, щоби переслідувати Христа так, як це робиться поза т. зв. залізною заслоною. Своїми вчинками, своїм безбожним життям незгідним з Христовою наукою показують ясно, що вони не люблять Христа, ані Його правдивої Церкви, але не мають ще відваги, щоби відверто нападати на Христа й Його Божу науку. Зате підступно поширюють у часописях свої безбожні думки чи позиції про християнство як про звичайну, людську, філософську науку, що не має зобов'язуючої сили для людини, бо вільна людина «сама собі паном» і не потребує оглядатись на Бога й Його заповіді. Щонайвище на їхню думку справа християнської віри це справа приватна кожної людини, а державна влада чи національна організація не сміє призна-

ватись до християнства, щоби не образити безбожників і поганців. Одним словом Христова Євангелія вже не обов'язує, зате обов'язкові для членів організації т. зв. «позиції» проводу.

Оттаку то поставу супроти Христа зайняли звироднілі християни у двадцятому віці християнської ери і то в часі коли Сатана-Антихрист опанував вже третю частину світу й не скриває свого наміру опанувати цілий світ і знищити до тла всяку релігію й віру в Бога, а передусім християнство. Дехто з колишніх богатонадійних вірних християн вже навіть так вспів перейнятись відомими «позиціями» неутральності супроти Христа, що не завагався прилюдно і на сторінках часописів в ім'я патріотизму боронити згідність таких «позицій» з християнською вірою і то так завзято, що треба було тим «неутральним» пригадати на рішуче слово Христа з Євангелії: «Хто не зі мною той проти мене, і хто не збирає зо мною, той розкидає» (Мат. 12, 30).

Нажаль нічого не допомогла та рішуча пригадка, бо й досі звироднілі християни не дали знаку про відворот із зайнятих «позицій», що їх так знаменито доповнив один знаний наш тижневик, поміщуючи богохульну новелу про Христа й Лазаря. Знайшлися на щастя між нами ще добрі й вірні християни, що мали відвагу заперестувати проти таких наявних протихристиянських позицій, але було також багато лінивих і байдужих християн, що не мали відваги сказати своє слово протесту і тим дали доказ, що вони готові також скотитися до пропасти таких «позицій», бо для них справа Христа не цікава, вони «патріоти» займаються справою визволення України, їм байдуже, чи Україна буде християнська чи поганська. Нехай Церква журиться тими справами — кажуть вони — для нас справи релігійні це другорядні справи, що ними навіть не варто займатись. Вони зайняті політикою, а зокрема політичною пропагандою для добра України, не мають часу на те, щоби займатись справою Христа, справою власної безсмертної душі, Пасхальною Сповіддю і т. п. Як бачимо, то ще тільки один маленький крок, а байдужі й лінові християни дійдуть до тих самих «позицій», що їх зайняли звироднілі християни, а потім вже небагато треба буде, щоби на випадок догідних для них умовин зайняти позиції воюючого безбожництва. Тих останніх позицій навіть годі виминути, бо вже самі неутральні «позиції» мають те саме значіння як це виразно сказав сам Христос «Хто не є зі мною, той проти мене».

Читаючи або слухаючи висловів у цих останніх рядках Пасхального Слова дехто подумає собі, а може й скаже: Замість Пасхальних побажань вийшли жорстокі слова осуду наших подекуди найліпших патріотів ба навіть провідників хочби тільки деяких політичних угруповань, що в наших визвольних змаганнях йдуть у перших рядах.

Справді так воно вийшло, що саме з цього річним Празником св. Пасхи треба було сказати врешті рішуче слово так, як того вимагає наш пастирський обов'язок і почування відповідальності за ваші безсмертні душі. Супроти тієї сумної — пресумної дійсності, що її переживає наш Рідний Край під безбожницьким московсько-большевицьким ярмом, як теж і тієї сумної дійсності, що створилась таки нашими руками серед української спільноти у вільному світі треба вкінці сповнити пастирський обов'язок згідно з дорученням св. Павла: «Проповідай слово, налягай догідно тобі чи недогідно, докоряй, грози, напоминай з всією терпеливістю й з наукою. Бо настане час, коли здорової науки не будуть слухати, а за своїми пристрастями виберуть собі вчителів, щоби улещували їхніх слуг. Вони відвернуть слух свій від правди, а звернуться до байок» (2 Тим. 4, 2—3). А в другому місці того самого листу каже св. Павло до того самого св. Тимотея: «Знайже ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Бо люди будуть самолюбні, грошолобні, зарозумілі, горді, богозневажники-богохульники, батькам непослушні, невдячні, непобожні. Непримиримі, запеклі, клеветники, нездержливі, жорстокі, ненависники доброго, зрадники, нахабні, бундючні, такі, що люблять більше розкоші як Бога. Вони мають вигляд побожності, але їй сили відреклися. Відвертайся від таких» (2 Тим. 3, 1—5). Напевно кровію свого серця писав св. Павло такі слова і напевно не для іншої цілі, як тільки для остороги, щоби добрі стереглися перед загрозою упадку, а ті, що впали щоби «визволилися від сіти диявола, що зловив їх для роблення своєї волі» (2 Тим. 2, 26).

І вислови цього Пасхального Слова писані радше кровю пастирського серця, що так дуже затривожене за долю ваших — Браття й Сестри — безсмертних душ. Немає в тих висловах ні крихітки гніву, ані якої охоти принизити вас, чи обезцінювати деякі шляхотні наміри й змагання, що без сумніву ще є у вас. А якщо ужито у відношенні до декого вислову «звироднілі християни» то це тільки слушний докір за брак належного доцінювання Христової Євангелії з вашого боку. Цей брак такий великий і такий страшний, що міг би

стати найтяжчим злочином, якщо хто вповні свідомо й добровільно нехтував би Христову Євангелію, чи ставив її на рівні з якою людською наукою і вважав би за більше обо'язуючі закони держави, чи статuti своєї організації. Це було би напpавду **звиродніле християнство**, а може просто **проти-християнство**.

Та хочемо надіятись, що у нашому випадку дійшло до того тільки з браку належного релігійного усвідомлення а не з повної злоби так, як це діється деіноді серед заприсяжених ворогів Христа, де з цілою свідомістю зорганізовано з небувалим завзяттям проводиться переслідування християнської релігії і найстрашнішими засобами силується людей, щоби виреклися Христа й Його Церкви святої. А якщо немає злоби, то **брак релігійного усвідомлення** можна легко доповнити, щоби воно було бодай на такій висоті, якій вимагається в національному усвідомленні культурної людини. А вслід з тим не буде вже труднощі, щоби направити поповнені похибки так, щоби на місці засад звироднілого християнства поставити засади правдивого щирого християнства, що його непомильно зберігає для нас і вчить нас св. Христова Церква.

Тому й мої Пасхальні побажання для вас, Дорогенькі Браття й Сестри, такі щирі, такі сердечні і то постійно висловлювані щодня в моїх покірних благаннях до Милосерного Бога, щоби ви з Празником св. Пасхи спам'ятались і на вернулись до Бога. Щоби ви задрожали на саму думку, що той Солодкий Ісус Христос, що за вас і для вас страдав і вмер на хресті і воскрес для вас, Він буде також для вас Страшний, Справедливий Суддя, що впізнеться колись може вже й дуже скоро, за Свої права. «Страшна річ — упасти в руки Бога живого» — каже св. Павло (Євр. 10, 31).

Може бути що в нинішніх лукавих часах, коли то Сатана вспів здобути стільки світу для себе і позискав можна сказати величезні маси людей під свій диявольський прапор ненависти й злоби, може бути що той пекольний змії так, як колись до наших прародичів у раю підшптує вам підхлібні слова «Будете як боги» (Бит. 3, 5). Може бути, що ви, бачучи всюди, на кожному кроці і досвідчаючи й на собі перемогу зла над добром, зачали навіть сумніватись, чи не були даремні всі Христові труди, страдання й смерть на хресті, якщо Сатана так наглядно здобуває щораз більше світ і людство і стає паном світу понад Господа Бога й Христа Царя нашого. То не забувайте на Боже слово написане Духом

Святим руками св. Павла: «Він (Христос) мусить царювати» (1 Кор. 15, 25).

Можуть люди помножувати свої злочини, як хочуть. Всемогучий і всевідучий Бог те все бачить і знає, але є «довготерпеливий і багатомилостивий» (Пс. 102) «не хоче смерті грішника умираючого, а хоче щоби він навернувся» (Єзек. 18, 32). Зрештою ніхто не вимкнеться від Божого справедливого суду і кождий дістане належну відплату відповідно до своїх вчинків. А хтож може нам заручити що завтрішний день буде наш день? Може ще й нині треба буде нам стати перед Христовим судом.

Тож не зволікаймо з покаанням. З кріпкою надією на безконечну і всепрощаючу Божу Любов і милосердя киньмося щоскорше в обійми нашого найліпшого Отця Небесного, що чекає на нас і, з уваги на заслуги Христа Спасителя нашого, подарує нам всі наші хочби й найтяжчі гріхи та й прийме нас знова за своїх дітей.

Оце й мої найгорячіші побажання Пасхальні для вас, Браття й Сестри, але їх сповнення вже не тільки від Бога залежать але також від вас самих, від вашої доброї волі. Можете бути певні, що з хвилею вашого покаання і примирення з Богом, Милосерний Господь доповнить у ваших серцях ту радість з Христового Воскресення, що її ви не могли зазнати з Празником св. Пасхи, а з вами буде радуватись ціле небо, бо Христос виразно каже що «в небі є більша радість за одного грішника, що кається, аніж за дев'ятьдесять дев'ять праведників, що не потребують покаання» (Лук. 15, 7).

11. Побажання для Рідного Краю.

Хіба не треба вас запевнювати, Браття й Сестри про ту велику радість, що її відчув би в таку хвилю і наш Рідний Край, що страдає тепер в тяжкій неволі тільки за те, що непохитно стоїть під прапором Христа Спасителя і нічого більше не хоче як тільки правди й справедливості, що по думці Христових засад усім належиться. Якаж це радість була би для тих добрих і вірних християн у Рідному Краю, що в ім'я Христа і з любови до Христа з надією на перемогу Христа пішли навіть на відверту боротьбу проти царства Сатани, пішли на муки й на смерть, а не відреклися Христа й Його Церкви, якщо вони дізналися, що всі Українці у вільному світі об'єдналися під Христовим прапором і доповняють їхні визвольні змагання не тільки політичною пропагандою, але передусім боговгодним життям згідним з Христовою Єванге-

лією, бо це найпевніший спосіб, щоби виблагати Боже Милосердя й прискорити хвилю визволення з ярма. Напевно саме такі найгарячіші побажання на Святу Пасху йдуть з Рідного Краю у наш бік на скитальщину, а з нашого боку наші найкращі і найміліші побажання для Рідного Краю були б **щирі** тільки тоді, якщо виходили б зі щирих покаянних християнських сердець. Сподіємося, що велика більшість є таких щирих українських сердець у вільному світі і саме від таких сердець полинуть найкращі побажання і благословення для Рідного Краю. А в першій мірі наші привіти й побажання звертаються до наших Високопреосвященніших Владик, що для них маємо в серцях почування безконечної вдячності й подиву за їхню геройську поставу в обороні Христової правди, за їхню вірність для правдивої Христової Церкви, за їхню любов для свого народу. З такими самими почуваннями вдячності й подиву вітаємо тих усіх наших Дорогих Отців — священників, монахів і монахинь і тих безчисленних вірних, що витривало зносять всі кроваві переслідування за любов і непохитне привязання до Христа й Його святої Церкви. І тих неustraшених борців-героїв наших, що не вагались в ім'я Христа піти на рішучий спротив усім приманам і загрозам безбожної влади і готові радше тисячу разів на день вмерти, аніж зрадити тисячерічні християнські традиції нашої Батьківщини.

Усіх Вас, Вас наші Високопреосвященні Владики, хто ще з Вас остався при житті, усіх Вас наші Дорогі Отці й Браття й Сестри в Рідному Краю, чи на вигнанні на далекій Сибірі, по тюрмах і таборах каторжної праці, вітаємо тим нашим солодким привітом «Христос воскрес». Ви наша радість, слава й вінець перед Богом і перед світом.

Саме цього року в понеділок Страсного Тижня дня 11. квітня будемо разом з Вами, Ви там, а ми тут на чужині, стрічати сумну річницю, цебто 10-річчя від тої хвилі, коли Вас усіх наших найліпших Владик і Пастирів лютий ворог, згідно зі засадою: «Вдар пастиря, а вівці розбіжуться» (Мат. 26, 31) ув'язнив і вивіз далеко від своїх вірних. Та не розбіглися вівці, не прийняли московської православії, що творить таку тісну спілку з большевицьким безбожництвом, і до нині ставлять рішучий їй спротив за добрим приміром своїх найліпших Пастирів і Владик. Це передусім Ваша заслуга наші Дорогі Страдальці, що шляхетні уми світу щораз більше звертають увагу на геройський спротив українського народу і на його вікові змагання за волю й незалежність, щоби бути господарем в своїй хаті, мати свою правду й свою волю та й

урядитись згідно з тисячерічною християнською традицією нашої любові Батьківщини України. У ту сумну 10-ту річницю ув'язнення наших Владик і започаткування кривавого переслідування Христової Церкви на західних українських землях будемо намагатись з особливою пошаною, любов'ю й вдячністю згадувати Ваші геройські подвиги і перейнятись Вашим світлим приміром, щоби й ми не сплямили в нічому наших християнських традицій.

Вдячна пам'ять і подив для Ваших геройських подвигів в обороні наших вікових традицій додала нам відваги, щоби вже в цьому біжучому 1955 році започаткувати **торжественне святкування Ювілею 1000-річчя християнства на Русі-Україні**, що зачалось за блаженної нашої Княгині Ольги, а завершилось за Святого й Рівноапостольного Першого Князя й Короля Володимира Великого. Зачнемо наші ювілейні все-народні торжества вже в цьому біжучому році і будемо їх продовжувати ще в двох найближчих роках, щоби відсвятити в нашої пам'яті найважливішу нашу історичну подію започаткування християнства в нашому народі, а також щоби поглибити в наших серцях любов і привязання до Христа й Його святої Євангелії.

Запевнюємо Вас, Дорогі наші Страдалці, що підчас наших ювілейних торжеств не забудемо про Вас і будемо благодати Милосерного Бога, щоби дозволив нам разом з Вами, якщо не продовжати, то бодай закінчити на волі наші великі ювілейні торжества.

А покищо благаємо Воскресшого Спасителя, щоби з Празником св. Пасхи наповнив Ваші зболілі серця надземською радістю з Христового Воскресення і солодкою надією на певну Вашу перемогу так, як колись наповнив радістю переслідуваних і збичованих Апостолів, як це оповідають Діяння Апостолів (5, 41): «А вони поверталися зі Синаedrіону радіючи, що сподобилися прийняти зневагу за імя (Ісусове)».

Нехай Воскреслий Христос потішає Вас, нехай осолоджує Ваші страдання і влекшує Ваші тяжкі кайдани. Перемога Ваша й наша певна, бо «Христос воскрес».

Благодать вам Браття й мир від Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога й Отця і причастя Святого Духа нехай буде з вами, Амінь.

Дано в Римі, дня 19. березня 1955.

ІВАН, АСпп.

Апостольський Візитатор

1. Декрет Священної Конгрегації Обрядів в справі беатифікації Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Ч.: 14/955.

Священна Конгрегація Обрядів

Відносно: АЕпархії Львівської Українців.

Дня 1 листопада 1944 р. помер у Львові ВПреосв. Архієрей Кир Андрей Шептицький, Архієпископ і Митрополит Львівської АЕпархії Українців. Слава про його святість, що нею відзначався він ще за свого життя, так зросла по його смерті, що з кожним днем поширюється навіть серед Українців некатоліцького віровизнання. А щоби могли зібрати всі свідоцтва про святість життя (Митрополита Андрея Шептицького) ВПреосв. Архієрей Кир Іван Бучко, Архієпископ тит. Левкадський, Апостольський Візитатор для Українців католиків в Європі звернувся з покірним проханням до Святішого Вітця Папи Пія XII, щоби зволив ласкаво встановити звичайний, по приписам канонічного права, інформативний процес про святість життя, про чесноти і про чуда взагалі та й щоби зібрати письма згаданого Слуги Божого, бо у Львові, в теперішніх політичних умовах, того не можна зробити. Вкінці (Апостольський Візитатор) просив, щоби Впр. Отець Петро Кревза міг сповняти обов'язки Постулятора хоч і не перебуває в Римі.

Священна Конгрегація Обрядів, на основі повновластей одержаних від Святішого Вітця, беручи до уваги ті особливі умовини представлені в письмі, як також високоцінне поручаюче письмо з боку Й. Ем. Кардинала Євгена Тіссерана, Секретаря Священної Конгрегації для Східної Церкви, радо узгляднює згадане прохання. Під умовою, що в дальшому будуть збережені дотичні приписи, без уваги на якінебудь противні зарядження.

Дано в Римі 28. січня 1955 р.

Кард. К. Чіконіяні

Префект Свящ. Конгр. Обрядів

Печать

† А. Карінчі

Архієпископ тит. Селевкійський
Секретар Свящ. Конгр. Обрядів

Письмо Священної Конгрегації для Східньої Церкви

(при нагоді пересилки вище наведеного Декрету)

СВЯЩЕННА КОНГРЕГАЦІЯ ДЛЯ СХІДНЬОЇ ЦЕРКВИ

Ч.: прот. 731/54

Рим, дня 14 лютого 1955

Ваша Ексцеленціє,

Почуваюся дуже щасливий, що можу переслати Вашій Ексцеленції Декрет (Рішення), що ним Священна Конгрегація Обрядів уповноважнює Вашу Ексцеленцію до встановлення звичайного інформативного процесу для беатифікації великого Митрополита Андрея Шептицького.

Та сама Священна Конгрегація погодилась з Вашим бажанням повірити Впр. Отцю П. Кревзі уряд Постулятора тієї Справи.

З побажаннями, щоби це довге й вимагаюче трудів діло могло бути доведене до щасливого завершення, залучую вислови моєї глибокої пошани й остаюсь

Вашої Ексцеленції з любов'ю як брат

† Євгеній Кард. Тіссеран
Секретар

А. Кусса, Ассесор

Й. Е. Преосв. Архієресві
Кир Іванові Б у ч к о
Архієпископові тит. Левкадському
Апост. Візит. Українців у Зах. Європі

Ч.: 6336/М. А.

2. До Впр. і Всч. Духовенства й вірних Українців у Західній Європі

Услід за нашим «Словом» проголошеним в Урядовім Віснику ч. 2-3 за квітень-листопад 1954 стор. 63—85 з нагоди 10-річчя смерті Митрополита Андрея навели ми вгорі український переклад найвищого Декрету Священної Конгрегації Св. Обрядів в Римі з дня як вище, як також переклад найвищого Письма Священної Конгрегації для Східної Церкви з дня як вище в справі встановлення звичайного інформативного процесу про святість життя, про чесноти й чуда Слуги Божого Андрея.

В останньому нашому Урядовому Віснику ч. 4 за грудень 1954 стор. 142 подали ми до відома Всч. Духовенства, що для підготовки справи по думці канонічних приписів іменовано окремого **Постулятора** в особі Впр. Отця Архимандрита **Петра Крєвзи**, що згідно з церковними канонами має право за нашою згодою дібрати собі до помочі відповідного католицького священика, що міг би його на випадок потреби заступити у виконуванні всіх чи частинних обов'язків Постулятора, даючи йому законний мандат Віце-Постулятора. Таких Віце-Постуляторів в міру потреби може бути й більше, зокрема коли, як це буде мати місце в нашому випадку, збирання дотичних документів не обмежується до одного краю, але радше мусить бути поширене до багатьох країв в Європі чи поза океаном.

Мило нам поділитись при цьому вісткою, що в тій справі маємо вже запевнену якнайбільшу співпрацю з боку визначних чужинецьких вчених священиків, що перейняті одушевленням для високих ідей, для яких жив і страдав Великий Митрополит Андрей, найгарячіше бажають щасливого завершення Справи, бо це безсумніву мало б великий вплив на поширення тих ідей в християнським світі.

В найближчому часі вищезгаданий Високопреподобний Отець Петро Крєвза, Постулятор Справи звернеться окремим письмом до всіх, що знали Покійного Митрополита Андрея, говорили чи перебували з ним колинебудь з проханням надіслати свої зізнання вартісні для Справи.

У межичасі приготавлиється велика монографія (твір) на світових мовах про життя й діяльність Митрополита Андрея.

У зв'язку зі справою збирання документів, перекладів зізнань, коштів подорожей, конечно видання писъм Митрополита Андрея й на інші речі передбачується потреба великих грошових видатків, що їх мусить покривати Постулятор Справи. Звичайно на придбання фондів на ту ціль нема іншого способу як збірка жертв з боку вірних. Тому вже від нині поручаємо нашим Впр. й Всч. Отцям Душпастирям подати до відома наших вірних ту справу і заохотити їх, щоби схотіли жертвувати на ту ціль свої датки по мірі своїх засобів чи то підчас окремих прилюдних збірок підчас відправи наших Богослужб, чи приватно до рук дотичного Отця Душпастиря, що відішле відтак збірки до Канцелярії дотичного Генерального Вікаріяту А.В.

Покищо заряджуємо, що така збірка має відбуватись кожної четвертої неділі кожного місяця.

Та передусім мають Отці Душпастирі звернути увагу наших вірних на найважливішу справу, а саме на обов'язок посилити й помножити наші благання до Всемогучого й Милосерного Бога через заступництво нашої Небесної Неньки й Цариці Вселенної Пресвятої Богородиці, щоби зволив прославити Свого вірного слугу Митрополита Андрея.

Вже в короткому часі будуть видані на різних мовах летючки з відповідною молитвою (так як це було дотепер в англійській мові) для поширення серед не тільки наших вірних, але також серед чужинців, щоби й вони помогли нам у заношенні до Бога тих благань.

При цій нагоді вважаємо за вказане звернути увагу наших Отців Душпастирів на конечні приписи, щоби згадуючи в проповідях Великого Митрополита, не уживали покищо іншого титулу, як тільки титулу «Слуги Божого», бо титул «Блаженний» може бути уживаний щойно по завершенні беатифікації, а титул «Святий» щойно по канонізації.

Дано в Римі, дня 21. березня 1955.

† ІВАН, АСпп.

Апостольський Візитатор.

ХУІ РІЧНИЦЯ КОРОНАЦІЇ СВЯТИШОГО ВІТЦЯ ПАПИ ПІЯ ХІІ

3. До Всечесного Духовенства й вірних Українців у краях Західньої Європи.

Дня 12. березня ц. р. минає шіснадцять років, як наш Святіший Отець Папа Пія ХІІ вступив на престіл св. Апостола Петра.

Як минулих років так і цього року в цей пропам'ятний день християни — католики цілого світу, а напевно теж багато некатоліків, що доцінюють ту величезну діяльність Папи Пія ХІІ на користь цілого людства, полинуть своїми думками до Вічного Міста, щоби серцем зложити особливіший поклін Святішому Вітцеві з приводу річниці Його коронації, а рівночасно будуть підносити до неба гарячі благання в наміренні Христового Намісника і видимого Голови Вселенської Церкви.

У зв'язку з тим торжеством поручаємо Високопреподобним і Всечесним Отцям жертвувати того дня (12. ІІІ.) св. Літургію в наміренні Святішого Вітця, а наступного дня в неділю 13. березня ц. р. в своїх проповідях заохотити вірних, щоби не тільки в той день, але й частіше жертвували в наміренні Святішого Вітця св. Причастя, молитви, діла милосердя і добровільно покаянні вчинки.

Щоби наші вірні радо й успішно сповняли це синівське завдання у відношенні до Святішого Вітця, треба їм пригадати, в світлі віри, наше відношення до Нього, як Батька всіх християн. Це ж правда св. віри, що Римський Єпископ як наслідник Верховного Апостола св. Петра є Христовим Намісником і видимим Головою Христової Церкви на землі. Святе Євангеліє аж надто ясно вчить нас про першенство повновласти св. Апостола Петра, першого видимого Голови Христової Церкви з волі Спасителя (Мт. 16, 18-19; Лк. 22,32; Ів. 21, 15-17) та його верховне право кермувати Вселенською Церквою. Зі смертю св. Апостола Петра то першенство перейшло на його наслідників Римських Єпископів. Тому ми шануємо Римського Єпископа і Його слухаємо, як найвищого і непомільного вчителя в справах віри й моралі, як верховного Пастиря Христового стада, як того, що єдиний одер-

жав від Христа і до нині непохитно тримає в руках ключі Христового Царства, цебто найвищу владу.

Не має сумніву, що глибоке пізнання правди про уряд і владу Верховного Пастиря мусить викликати з нашого боку особливо глибоку пошану і любов до Нього. Він жеж є й нашим добрим пастирем і учителем, що дбає про спасення наших душ. Мільйони душ користають з Його пастирського уряду, з Його батьківського відношення, тисячі справ чекають на Його рішення.

Часи, що в них Боже Провидіння призначило Папу Пія XII бути видимим Головою Христової Церкви, здається найтяжчі в теперішній історії людства. Святіший Отець сильною і певною рукою побідно провадить Христову Церкву серед різних небезпек та переслідувань. Ту силу і певність дають Йому слова Спасителя звернені до першого Папи — св. Апостола Петра у хвилині обітничі оснувати Церкву: «врата адова не одоліють ей» (Мт. 16, 18). Святіший Отець знає, що Церква як Містичне Тіло Христове мусить пройти й таким хресним шляхом, що ним ішов Божественний Спаситель, але й найстрашніші переслідування не в силі знищити Церкви, навіть сили пекольні не можуть її побідити, бо таке запевнення-обітницю дав своїй Церкві Ісус Христос. Та Христова обітниця (Мт. 16, 18) є це запорука остаточної перемоги і тріумфу Церкви, бо Христос ще й обіцяв, що Він з нами по-вськденно аж до кінця віку (Мат. 28, 20), а вже передтим запевнив, що Його обітниця мусить сповнитись, бо «Небо й земля проминуть, а Христові слова не минуться» (Лк. 21, 33).

І нам треба перенятись тою правдою св. віри, що Святіший Отець є Христовим Намісником і видимим Головою Церкви на землі, так як є перейняті тою правдою наші мученики-ісповідники: ВПреосв. Владики, священники і вірні, що терплять жорстокі переслідування за ту правду св. віри. Вправді вони не мають змоги святкувати річницю Коронації Святішого Вітця торжественними Богослужбами в Його наміренні, але ту свою віру вони виявляють терпеливим зношенням переслідувань, а навіть жертвою власного життя.

Ми вигнанці з Рідної Землі, маючи змогу свобідно сповняти наші релігійні практики злучім наші благання в наміренні Святішого Вітця з терпіннями наших братів у Рідному Краю і з молитвами цілого католицького світу і благаймо Милосерного Бога, щоби кріпив здоров'я і довгий вік Святі-

шого Вітця, а зокрема благаймо, щоби Боже благословення спочило на всіх Його намірах і трудах для добра Вселенської Церкви, на Його радість і на радість нас усіх.

Дано в Римі в Празник Стрітєння Господнього, дня 2/15 лютого 1955 р.

† ІВАН, АЄсп.

Апостольський Візитатор

4. Пригадка Найвищої Священної Конгрегації св. Оффіціум

Дійшло до відома Найвищої Священної Конгрегації св. Оффіціум, що священники часто відправляють пополудневі або вечірні св. Літургії, переступаючи дозволені обмеження, що їх вичислено в Апостольській Конституції «Христос Господь» для загального добра вірних.

У зв'язку з тим місцеві Ординарії нехай не дозволяють відправляти пополудневі (вечірні) св. Літургії тільки для звеличення торжества або зглядів на вигоду приватних людей.

При цій нагоді Найвища Священна Конгрегація св. Оффіціум вважає за вказане пригадати всім, що Апостольська Конституція «Христос Господь» забороняє такі пояснення, що допускали б уповажнення ширші від тих, що їх дано.

Дано в Римі, з палати св. Оффіціум, дня 22. березня 1955 р.

Марій Кровіні

Нотар Найвищої Священної Конгрегації
св. Оффіціум

Повище напiмнення Найвищої Священної Конгрегації св. Оффіціум подаємо до відома нашому Впр. і Всеч. Духовенству й поручаємо ще раз докладно перестудіювати Апостольську Конституцію «Христос Господь» відносно Евхаристійного Посту й вечірної відправи св. Літургії (гл. Урядовий Вісник А. В., березень 1953, ст. 20—27) а зокрема Поучення Найвищої Священної Конгрегації св. Оффіціум про Апостольську Конституцію «Христос Господь» (гл. Урядовий Вісник А. В., березень 1953, ст. 27—32), бо це тяжкий обов'язок

совісті заховувати приписи подані в згаданих двох найвищих документах.

При цьому пригадуємо Впр. і Всесв. Отцям Генеральним Вікаріям А. В., щоби при нагоді цілорічних звідомлень про стан нашої Церкви на їхніх теренах додавали звідомлення про відправу т. зв. вечірних св. Літургій, подаючи не тільки число тих відправлених, але також бодай про дні (святочні чи недільні), приблизні години відправи, про скількість вірних, що беруть участь в св. Літургії а зокрема, чи відправи довершуються за дозволом і згідно з приписами згаданої Апостольської Конституції.

Дано в Римі дня 27. березня 1955 р.

† ІВАН, АСпп.

Апостольський Візитатор

Ч.: 6130/Обр.

5. Зарядження Впреосвященнішого

Апостольського Візитатора відносно відправи Літургії св. Івана Золотоустого в середи й п'ятниці Великого Посту і в перші три дні Страстного Тижня.

З огляду на те, що в тяжких умовах нашого розсіяння на чужині не маємо змоги заховувати літургічний припис про відправу св. Літургії Преждеосвященних Дарів у призначені дні св. Великого Посту, дозволяється Високопреподобним і Всечесним Отцям Душпастирям відправляти Літургію св. Івана Золотоустого в кожную середу і п'ятницю св. Чотиродесятниці і в перші два дні Страстного Тижня.

Поручається Отцям Душпастирям доложити всіх зусиль, щоб бодай там, де маємо свої власні церкви, вможливити відправу св. Літургії Преждеосвященних Дарів у Велику Середу Страстного Тижня, а на випадок неможливости, здержатися того дня від відправи Літургії св. Іваного Золотоустого.

Дано в Римі, дня 21. лютого 1955.

† ІВАН, АСпп.

Апостольський Візитатор

Ч.: 6043/ГВ.

6. Двотижневі відпустки Отців Душпастирів для покріплення здоров'я

Душпастирська праця серед наших вірних в Європі, розсіяних по всіх країнах, вимагає немалого труду, жертви й самопосвяти з боку наших Отців Душпастирів. Щоби дати змогу нашим вірним, зокрема тим, що живуть далеко від головних українських осередків, хоч кілька разів в році вислухати св. Літургію в нашому обряді, прийняти св. Тайни, вислухати Божого слова — більшість наших Отців Душпастирів мусять майже постійно перебувати в дорозі, використовувати всі можливі засоби комунікації для відвідин не раз кількох душпастирських станиць і для несення потіхи нашим вірним. В неділі й свята відправляють наші деякі Отці Душпастирі по три св. Літургії і то торжественні — співані, слухають св. Сповіді вірних, уділяють св. Тайну Хрещення, проповідують, а при тому ще й служать порадою й вказівками для вірних також відносно їхнього приватного чи родинного життя, а при тому не занедбують і громадських справ. При таких зайняттях найсильніші священики вичерпуються зі свого здоров'я, а такий стан впливає відемно й на духове успокійнення священика.

З огляду на це поручаємо нашим Впр. Отцям Генеральним Вікаріям А. В. на терені Західньої Європи давати підлеглим Отцям Душпастирям на їхню просьбу двотижневу відпустку на покріплення здоров'я. З такої відпустки має право користати кожний Отець Душпастир в довільному часі року крім великих рокових Празників (Пасха, Різдво Христове), св. Великого Посту і днів призначених на духовні вправи для священиків дотичного Генерального Вікаріяту А. В. Місце й час тієї відпустки Отець Душпастир має заздалегідь усталити в порозумінні з Впр. Отцем Генеральним Вікарієм А. В., який повідомить про це Високопреосвященішого Апостольського Візитатора. При уділенні відпустки мусять Отець Душпастир безумовно знайти на час своєї відсутності Заступника для обслуги своїх вірних. З тієї причини не може більше Отців одержати відпустку одночасно, але треба її розділювати впродовж цілого року.

Відпочинкові відпустки до далеко віддалених країв мусять бути обмежені, а дозвіл на них можна одержати тільки

у виїмкових випадках зі самозрозумілих причин через нашу Канцелярію А. В. в Римі. Сама душпастирська праця наших Отців Душпастирів вимагає постійного руху й перебування в поїздах, автобусах, на залізничних двірцях, а те все від'ємно впливає на духове життя священика. Тому то й дні відпочинку треба радше використати на схоплення рівноваги духа, а за місце найкраще вибрати якусь тиху місцевину, відпочинкові доми для священиків, чи санаторії, під проводом Сестер. Зрештою далекі поїздки є досить коштовні, пересічні наші вірні в Європі не в силі собі на такі дозволити, отже й священик не повинен дати приводу до згіршення для вірних через непотрібну витрату грошей.

Рим, дня 14. березня 1955.

† ІВАН, АСпп.
Апостольський Візитатор

Ч.: 6132/К.

7. Зарядження про церковні збірки (таци).

Від первісних часів християнства приноси жертв були складовою частиною Богослужби. Вистарчить згадати дари з хліба й вина призначені до відправи св. Літургії, а відтак т. зв. аґапе, цебто братолюбні столи для бідних, що їх заставляли діякони у притворі храму для вбогих. Знаємо також, що вже сам св. Апостол Павло зарядив був збірку на потреби вбогих вірних у Єрусалимській громаді (I Кор. 16, 2-3), а іншим разом пригадав своїм вірним на обов'язок удержувати священиків, «що служать вітареви, отже і з вітара повинні мати частку» (I Кор. 9, 13). В своїй ревності перші християни самі вважали за потребу серця приносити своє майно до ніг Апостолів для розподілу між потребуючих братів, «а люди, що увірували, мали одне серце й одну душу, і жоден з них не вважав свого майна за своє власне, але все в них було спільне» (Дії 4, 32).

Наші побожні вірні у Рідному Краю зберігали ці добрі звичаї християн перших віків і обдаровували Божі храми своїми жертвами, жертвуючи грошові чи масткові засоби, справляючи дорогоцінні мистецькі церковні посудини й ризи, приносили віск, оливу, вино, а при нагоді заупокійних відправ (т. зв. поминків) приносили хліби для священика та церковної прислуги.

Цю жертвенність зберегла й велика частина наших скитальців на чужині, бо не жалує на потреби Церкви тяжко запрацьованого гроша. А все ж деяка частина наших вірних під лихим впливом чужих чи таки декого зі своїх людей байдужіє до релігійних справ і затрачує розуміння глибокого зміслу тих жертв, освячених віковою традицією. Поручається Отцям Душпастирям при нагоді повчити вірних на цю тему, щоби наші вірні були свідомі своїх обов'язків супроти Церкви.

По всіх наших зорганізованих станицях Отці Душпастирі будуть переводити у часі торжественної недільної відправи дві збірки так, що кожного місяця матимуть вісім збірок. Згадані збірки слід розподілити в такий спосіб: чотири таци на удержання священика, одна таца на потреби «Харітас», а три таци на удержання церкви чи взагалі потреби зв'язані з відправою Богослужб як ризи, світло, вино, кадило, тощо. Рим, дня 14. березня 1955.

† ІВАН, АЄсп.

Апостольський Візитатор

Ч. 6322/С.

8. Благословення подружжя і повідомлення місцевого католицького пароха

Пригадуємо наше давніше зарядження, що благословення кожного подружжя нашими Отцями Душпастирями треба подати до відома місцевому парохіві латинського обряду. Понище подаємо зразок такого повідомлення в латинській мові. Всч. Отці Душпастирі одержать від наших дотичних Отців Генеральних Вікаріїв А. В. готові формулярі, а саме:

NOTA DE MATRIMONIO CONTRACTO

Sponsus:
 coelebs (viduus), filius
 natus die in
 religio
 habitans in

Sponsa:

coelebs (vidua), filia
 nata die in
 religio
 habitans in
 matrimonium ecclesiasticum contraxerunt die
 in ecclesia ad St.
 in
 secundum ritum byzantino-slavum.

Testes matrimonii contracti:

- 1)
- 2)

Matrimonio omnibus praescriptis canonum rite impletis
 benedixit Rev. Dominus

Concordantiam cum inscriptione in libro copulatorum
 Curatiae animarum ritus byzantino-slavi Ucrainorum
 in testor
, die 195.....

Curatus

CARTA POSTALIS

Curatia animarum ritus
 byzantino-slavi
 Ucrainorum in

Officium Parochiale
 ritus latini

Ч.: 296/К.

9. Писанка

Як у минулих роках, так і цього року пригадуємо Впр. і Всеч. Отцям Душпастирям обов'язок з нагоди Світлого Празника Христового Воскресення перевести по всіх душпастирських станицях збірку, т. зв. писанку, на цілі Малої Семінарії в Люрі.

10. Збірка для жертв повені

на прохання Ген. Вікаріату в Парижі

В місяці січні ц. р. багато країв Європи навістило нещастя жахливої повені, яка спричинила багато жертв у людях, знищила численні засіви, доми, а нераз цілі оселі враз із живим інвентарем. Зокрема у Франції, повинь спричинила в багатьох департаментах великі втрати. Тисячі людей опинилися без даху над головою і без куска хліба, а часто й без праці на довгий час, бо вода ушкодила фабрики. Чимало й наших людей опинилося між пошкодованими. Тому доручаємо Впр. і Всеч. Отцям перевести по всіх краях Західної Європи збірку на жертви повені та надіслати її до Канцелярії Генерального Вікаріату в Парижі. При цій нагоді поручаємо Впр. і Всеч. Отцям, щоби на випадок подібних нещасть додавали в часі Богослужень відповідні всенародні молитви і благання про відвернення нещастя і заохотили вірних до діл покути для перепросьби Господа Бога за зневаги з боку безбожників чи байдужих християн, що стягають на світ Божий гнів і кару.

Ч.: 6271/В.

11. Католицька преса

Вже кілька разів при різних нагодах ми звертали увагу наших вірних на важне післанництво католицької преси і на тяжке обов'язуюче завдання піддержувати і поширювати католицьку пресу. Нині знову хочемо пригадати нашим вірним ту важну справу.

Говорячи про пресу ми розуміємо не тільки часописи але кожне друковане слово, чи то в часописах, чи в книжках і брошурах і взагалі всяке видавництво друкованого слова.

Преса взагалі є дуже великою світовою силою, чи як кажуть, потугою доброю або злою, залежно від того, в яких вона руках, добрих або злих. Мільйони примірників різних часописів, журналів і книжок йде кожного дня в світ і робить свою спасенну або злочинну роботу.

З прикрістю треба ствердити, що в нинішнім світі зла преса (явно безбожна або т. зв. неутральна байдужа в релігійних справах) має більшу силу як добра преса. Зокрема ця остання, себто байдужа преса, через свою рівнодушність до зла дуже шкідливо впливає на людей. Деколи навіть тяжко сказати котра є небезпечніша, явно безбожна, чи неутральна преса. Силу преси добре розуміють і використовують для своїх руйницьких цілей вороги Церкви, передусім большевики, чого доказом є те, що большевики в 1945 р. (безпосередньо по війні) видавали щоденно 28 і $1\frac{1}{2}$ мільйона примірників різних злих часописів. Немає сумніву, що тепер вони видають ще більше.

Зла преса найчастіше воює брехнею, клеветою, крутітством, притягає читачів схліблюванням низьким інстинктам, яскравими описами неморальних вчинків і подій. У засобах вона неперебірлива. При кожній нагоді старається підкопати Божий авторитет, повагу Церкви і підкопати правдиво християнські засади в особистому, родинному, суспільному, а навіть релігійно-церковному життю. При тому вживає зла преса дуже підступну тактику. Де може вдарити відверто, там вдаряє відверто, а де такий удар не мав би бажаного успіху, або міг би мати й небажаний наслідок, там вона зручно вживає нібито «невинних фраз», представляючись читачам як трибуна справедливого ладу в світі і мирного співжиття між народами чи взагалі між людьми, а зокрема прикривається плащиком найбільшого патріотизму. Нераз справді тяжко зорієнтуватися, чи даний часопис належить справді до лихої преси, бо тільки час до часу редакція зручно пускає застрік безбожницької пропаганди. Тоді звичайно треба орієнтуватись по видавництві часопису, себто з якого середовища видається часопис. Бо напевно не буде добрий часопис видаваний безбожними комуністами.

Та бувають часописи, що в них не має напастей на релігію чи Церкву, бо їхня засада це неутральність супроти всіх релігій, а зглядно кожна релігія, кожна Церква є для

них добра, якщо ними можна послужитись для досягнення національних цілей. В тих неутральних часописах можна ви- читати часом і деякі добрі речі, але на загал та преса не в'яжеться засадами віри і християнської моралі, бо для неї інтереси національні є понад все. У наслідку читання такої преси виробляється хибна прилюдна опінія, що в життю на- родів рішальним чинником є політика, а не культурне вихо- вання народів. Якщо говоримо про культуру то розуміємо християнську культуру, бо вона спирається на християн- ських засадах, тісно зв'язаних з християнською релігією, що її установив Син Божий і Спаситель світу Ісус Христос, що саме на те прийшов на світ, щоби дати людям засади ладу й справедливості на цьому світі, а щастя вічне в другому світі. Доки людство не прийме тих засад, доки не перейметь- ся християнською культурою, всі змагання політиків і будів- ничих ладу в світі будуть даремні, бо тільки Христос і Його Євангеліє є угольним каменем усякого ладу, мира й справед- ливості.

Якщо т. зв. неутральна преса виминає ту правду, не під- черкує її, а звертає увагу своїх читачів тільки на дочасні справи, то хоч вона й не містить напастей на Христову Цер- кву ані на релігію, вона не може називатись християнською пресою, бо поширює фальшиву засаду, що можна дійти до якихнебудь добрих і спасенних досягнень і без Христа. А тимчасом Дух Святий устами св. Петра виразно каже, «що нема під небом іншого імені, даного людям, котрим вони ма- ли б спастися» (Діян. 4, 12). Христос Богочоловік має бути центром людської спільноти, що вийшла від Бога і призна- чена до остаточної цілі до Бога, цебто має ту саму ціль, що й кожна людина зокрема. Отже людська спільнота враз зі своїми змаганнями, своєю культурою, своїм багатством має бути спрямована й підпорядкована тій остаточній найвищій цілі. А якщо ми не звертаємо уваги на той Богом призна- чений лад і ціль, або що гірше хочемо той лад перевернути, то Бог заявляє нам торжественно устами Пророка Псальмо- півця (126, 1): «Коли Господь не буде дому, даремно його будівничі працюють при ньому! Коли міста Господь не пиль- нує — даремно сторожі чувають».

Христос є невидимим Головою не тільки Церкви але й ці- лого людства, Він угольний камінь людської спільноти, Він — Світло для світу, Він самотній Учитель, Він Дорога, Прак- да й Життя. Без Нього ми заблукані на манівцях, не знаємо правди, засуджені на смерть, на втрату правдивого життя.

Він сам про себе сказав: «Хто впаде на цей камінь — розіб'ється, а на кого той камінь сам упаде — то розчавить його (Мат. 21, 44), а за іншим разом заявив ясно: «Хто не зо мною, той проти мене, хто не збирає зо мною той розкидає» (Мат. 12, 30).

Отже справедливо кажеться, що т. зв. неутральна преса подекуди небезпечніша від наявно безбожницької преси, бо ворожу пресу легко пізнати й стеречися перед нею, а неутральна преса поволеньки виробляє в читачів рівнодушність і байдужість до релігійних справ, а в практиці dokonує тих самих спустошень в серцях читачів і досягає тих самих безбожницьких цілей, що й безбожна преса.

Свідомі тих спустошень, що їх робить зла, а навіть і неутральна преса, ми не сміємо ні на хвилину стояти байдуже і зі заложеними руками чекати, що принесе нам завтра. Ми мусимо рішитись на виступ. Тільки наша рішучість і наша зорганізованість може дати нам перемогу над тим лихом, яким є зла преса. «Надармо будете будувати церкви — сказав св. Пала Пій X ще перед першою світовою війною — відбудувати місії, закладати школи, й творити добрі установи, — всі ті заходи підуть намарне, якщо не навчитесь вживати пробоевої й оборонної зброї, якою є щира католицька преса». Як бачимо зі слів св. Пія X, вже пів століття тому назад проблема католицької преси була дуже важною й актуальною. За останніх п'ятьдесять літ її значіння зросло неймовірно.

Як у цілому світі більше або менше так і серед нашої української спільноти на українській мові переважне число видавництв не є католицьке. Поминаємо вже ту обставину, що у Рідному Краю ціла українська преса наявно безбожницька, бо нема там місця для вільного вислову християнської думки, а якщо може й трапляються які т. зв. християнські видання то хіба по думці московського православ'я, що пішло на беззастережну службу московсько-большевицького безбожного режиму. Але й серед півтора мільйонної спільноти українців у вільному світі маємо видання большевицькі отже безбожницькі з додатком сектярських, а серед т. зв. національної преси переважають видання неутральні, що навіть не дуже намагаються заховати неутральність супроти католицької Церкви, бо дуже часто автори надихані пересудами наявно нападують католицьку Церкву, а саму думку про поєднання християн в одній Христовій Церкві відкидають згори, якщо то об'єднання могло би статись на

правдивих християнських засадах згідних з Христовою Євангелією.

Само собою, розуміється, що ті останні хоч може й не большевицькі ані сектярські видання треба зарахувати до небезпечних видань, яких католикам не вільно читати, бо це наказане під тяжким гріхом. Невтральну пресу вправді вільно читати, як довго нема для читачів небезпеки захитання в правдах віри, але звичайною засадою для доброго християнина-католика повинна бути засада читати свою католицьку пресу. Ця засада є теж обов'язкова на підставі шестої церковної заповіді, яка наказує читати злу пресу, а тим самим приказує читати добру католицьку пресу.

Нажаль серед наших вірних Українців не можна ще ствердити належного почування того обов'язку, бо релігійне усвідомлення серед нашої спільноти не стоїть на належному рівні. Серед нашої еміграційної спільноти в світі маємо вправді один католицький щоденник, кілька тижневиків, місячників, різних періодичних і неперіодичних видань, але це все тільки ледви одна п'ята частина усіх видань українською мовою у вільному світі, а чотири п'яті частини припадають на лиху й невтральну пресу, хоч кількість українців католиків у вільному світі переважає дві треті частини цілої еміграції.

Тому й треба українцям католикам призадуматись над тим станом справи і збудити сумління для прийняття свідомости про обов'язок супроти католицької преси. Добра католицька преса — це безупинне післанництво. Вона є одним з найважливіших засобів поширення Христової науки. Добра католицька преса — це проповідниця Божого слова, що приготворює шляхи для Христового Царства. Вона сповняє апостольство правди, справедливості й любови. Вона замість першенства дочасного світу, ставить першенство вищого, надприродного світу, а на місце безрелігійної етики ставить християнську мораль. Її широкі завдання можна би висловити одним реченням: відновити все в Христі.

У зв'язку з тим наші завдання ясні: підпирати, поширювати і розбудовувати добру, українську-католицьку пресу. Те завдання повинні сповняти всі, кому тільки лежать на серці справи Божі. Хто має змогу і здібности повинен підпомагати добру католицьку пресу пером, а всі інші мають її поширювати, спомагати й читати. «Хто не виявляє належного зрозуміння для католицької преси — сказав великий

німецький Єпископ Кеттелер — цей не заслуговує на ім'я доброго католика».

З особливою ревністю повинні сповняти ті завдання зглядом католицької преси наші світські апостоли, змагаючи до того, щоби до кожної української католицької родини доходив український католицький часопис. У зв'язку з тим кличем нашої Католицької Акції на цей рік є клич: «в кожній українській родині — український католицький часопис!»

Ч.: 6272/Обр.

12. Поучення про відправу св. Літургії

Ісус Христос на Тайній Вечері установив св. Тайну священства і Пресв. Тайну Евхаристії як жертву Нового Завіту. Своє Тіло і Кров, під видами хліба і вина зложив у жертві Богові Вітцеві і під тими самими видами дав спожити своїм Апостолам, що їх тоді також поставив священниками Нового Завіту, кажучи: «це робіть на мою пам'ятку» (Лк. 22, 19; I Кор. 11, 24).

Від того часу Апостоли й їхні наслідники в священстві зачали приносити Богові оцю «чисту жертву», що її предсказав пророк Малахія й що через неї Боже ім'я велике між народами (Малах. I, 11). Від тоді по цілому світі, кожної години дня й ночі, ця жертва підноситься до неба й буде підноситися аж до кінця віків.

Св. Літургія «це одна й та сама жертва, яку приніс Ісус Христос, коли себе самого віддав на жертву на хресті, тільки спосіб жертвування відмінний», учить нас Тридентський Собор. Відси теж впливає правда про найбільшу гідність священника, бо ж він має власть над Тілом Ісуса Христа, чудесним способом спроваджує Його на престол і в імені Божественного Спасителя приносить Божему Маєстатові наймилішу жертву. «Це речі гідні подиву й непонятні для людського розуму» — каже св. Іван Золотоустий.

Для священника немає нічого святішого, нічого величавішого, нічого важнішого над відправу св. Літургії. Тож коли священник приступає до престолу, щоби відправити св. Літургію, тоді його чин, його відправа, перевищає у важності і святості всі інші можливі людські діла, хоч би й які були величні.

У жертві св. Літургії людство приносить Милосервному Богові безконечно високу честь, безконечно вищу понад ту

честь, що її віддають Всемогучому Богові всі Ангели і всі Святі в небі. При відправі св. Літургії на престолі навіть найбіднішої церковці священик приносить ту саму жертву, яку установив Ісус Христос, устанавляючи Пресв. Евхаристію для повторювання тієї самої жертви, що її приніс на хресному дереві. Радше треба сказати, що то сам Господь Ісус Христос, предвічний Бог у людській природі повторює, через службу священика жертву Свого Пресв. Тіла і Пресв. Крови, так як ту Жертву приніс в Єрусалимі, проливаючи Свою Найсвятішу Кров на Голгофті. «Ти бо еси приносяй й приносимий, і приємляй і роздаваємий Христе Боже наш» — молимось у св. Літургії в часі Великого Входу.

Ціле небо, всі ангельські хори і всі праведні душі зі страхом і трепетом беруть участь в тій Жертві й таїнственно віддають поклін Всевишньому. Усі вони беруть участь в тій Жертві дійсним способом, хоч і непонятим для нас. З неї вони користають і відчувають безконечне її значення. Але напевно відчувають теж і кожду, хочби й найменшу хибу, якої допускається людина, допущена до тих найсвятіших таїнств.

Отже священик обов'язаний доложити всіх старань і зробити все, що треба, щоби жертву св. Літургії приносити з найбільшою чистотою серця і з найбільшою зовнішньою побожністю.

Цей обов'язок такий важний, що його занедбання може бути часто тяжким гріхом. Передусім священик приступаючи до престолу повинен бути в стані освячуючої Божої благодаті, бо інакше бувби негідний довершити св. Літургію. Завжди мусимо зберігати живу пам'ять на страшні слова, що в тій справі каже св. Павло в першому листі до Коринтян (11, 27-29) «Тімже іже аще ясть хліб сей іли пієт чашу Господню недостойні, повинен будет тілу і крові Господні. Да іскушаєт же чоловік себе і тако от хліба да ясть і от чаші да пієт. Ядий бо і піяй недостойні, суд собі ясть і пієт, не разсуждая тіла Господня» (цебто споживає так як кожду іншу страву).

Отже треба «іскушати себе», досліджувати себе, іспитувати, чи ми в стані Божої благодаті, щоби приготувити себе до можливо найдостойнішого довершування св. Літургії.

Те приготування, як сказано, має бути передусім внутрішнє (стан освячуючої благодаті) але важне також зовнішнє приготування і ціла зовнішня постава священика впродовж відправи святої Літургії. Недбала зовнішня по-

става священика цеж тяжка зневага для найсвятішого Таїнства. А попри те немає сумніву, що наявний брак зовнішньої побожності і скуплення у священика є для вірних згіршенням бо позбавляє їх страху Господнього. Якщо Христові жертівники забуті, логковажоні, опущені, якщо багато вірних не має живої свідомости про те, що на тих жертівниках в таїнственний спосіб проливається Кров Христова, то здається велика провина в тому з боку недбалих священиків, що недбало без належної побожності приступають до престолу, до Господньої служби, яка є страшною і для Ангелів небесних: «Єже бо служити Тебі, велико і страшно і самим небесним силам», молимося у св. Літургії. І таких недбалих священиків строго картає Господь Бог устами пророка Єремії: «Проклят чоловік творяй діло Господне с небреженієм» (Єрем. 48, 10). Недбальство священика при відправі св. Літургії нищить всякий успіх його проповідей, або проповідей других священиків про Евхаристійного Ісуса. Поклін священика перед Найсв. Тайнами, молитва, скуплення, яке проявляється на його лиці, побожна постава підчас відправи св. Літургії — все це є дуже успішною проповіддю для вірних, як вони мають почитати і як приймати до своїх сердець Пресв. Евхаристію. Таж це ясне, що найкращою проповіддю є приклад власного життя, а виголошена проповідь є тільки додатком до тої проповіді, якою є життя й поведінка священика.

Не сміє священик приступати до приношення тієї Найсв. Жертви цебто до відправи св. Літургії без належного приготування. А те належне приготування не сміє бути обмежене до кількох хвилин застанови.

Не тільки цілий день, але й ціле наше життя повинно бути так упорядковане, щоби воно було наче приготуванням до тієї найважливішої і найсвятішої справи, якою є св. Літургія. «В приношенні найсвятішої Евхаристійної Жертви — яка щодня з незмінною силою, відновляється за життя світу, мусимо відтворювати й носити в своєму серцю це розположення, з яким Він (Христос) на престолі хреста приніс самого себе в непорочну жертву Богові. Якщо вже в Старому Завіті вимагано від священиків великої святости, хоч тоді жертви були тільки прообразами, то скільки більшої святости вимагає Бог від нас, що приносимо в жертву не ягня, а самого Христа! Чиж не мусить бути чистіший від усього чоловік, що споживає дари з тієї Жертви? Чи ж не повинна бути ясніша від соняшного проміння та рука, що розділює це святе Тіло (вірним)?».

(Слова Святого Папи Пія Х в Енцикліці про священство).

Ч. 6288/Обр.

13. Обрядові пояснення про

- а) Винесення плащаниці у святу Велику Пятницю
- б) Торжественну відправу Воскресної утрені на Світ-
лу неділю Пасхи

У Святу Велику Пятницю після відправи Царських часів й Обідниці відправляється велика вечірня, а наші українські церковні устами приписують під час стиховних стихир винесення Плащаниці для прилюдного почитання вірних. Велика вечірня повинна би відправлятися пополудні около другої години так, щоби винесення плащаниці, яке символічно представляє похорони Господа нашого Ісуса Христа, було в годині третій пополудні, тобто після «девятого часа дня», говорячи літургічною мовою. З практичних зглядів в нас відправу вечірні часто пересувають на годину одинадцятую так, що плащаницю виносять около полудня. Цього роду практика дає Отцям Душпастирям на скитальщині змогу в двох і більше місцевостях відправити вечірню або бодай відправити сам обряд винесення плащаниці при співі стихир «Єгда от древа...» закінчуючи відспіванням торжественного тропаря «Благообразний Йосиф...»

Впродовж століть не було в нас на Україні однообразности в тому згляді, бо не було докладних приписів, як і в котрому саме часі, чи радше, серед котрої богослужби Великої Пятниці треба виносити Плащаницю. Так приміром, рукописний устав з XVI ст., що зберігається у бібліотеці Перемиської Капітули, приписує винесення Плащаниці зі захристії ще перед великою вечірнею на приготований перед царськими вратами Господній гріб.

Більшість уставів за останні сторіччя промовляє за тим, щоби виносити Плащаницю із святилища під час настиховної стихир «Тебе одіявшася світом яко ризою...» В нас майже всюди прийнявся звичай (з чисто практичних зглядів) зачинати похід з Плащаницею вже на початку стихир настиховних, як тільки півці зачинають співати стихиру «Єгда от древа ты мертва...» Той звичай треба заховувати всюди, де є змога робити трикратний обхід довкруги церкви. Якщо ж в деяких місцевостях немає змоги робити трикратного обходу з Плащаницею довкруги церкви чи каплиці, ані

навіть довкруги вівтаря у святині, тоді радше треба вносити Плащаницю зі святині в часі стихир «Тебе оді-
явшагося світом яко ризою...», що так зворушливо вислов-
лює журбу Ариматейського Йосифа й Нікодима, де їм похор-
онити Тіло Ісуса.

Гріб Господній треба заздалегідь приготувати перед цар-
ськими вратами на тому місці, де звичайно стоїть тетрапод.
Згаданий угорі Перемиський рукописний устав з XVI сто-
ліття подає, що довжина стола повинна бути на три лікті, а
ширина на один локоть, зате висота від землі півтора локтя.
За такий стіл міг би послужити і тетрапод, але звичайно по-
винен бути у церкві на ту ціль окремий стіл, що мав би ви-
гляд старинного саркофагу, висотою півтора ліктя, а інші
виміри повинні бути достосовані до вимірів Плащаниці. Цей
саркофаг покривається скатертю червоною або й чорною кра-
ски. Між тим столом а царськими дверми треба поставити де-
ревяний хрест без образу Розп'ятого Спасителя а тільки з го-
рішньою поперечкою, на якій напис ІНЦІ і такоюж доліш-
ною поземою поперечкою, а не скісною, як це мають москов-
ські хрести. Позаду хреста може бути занавіса висока на три
лікті і на ній, як подають старі устави, намальоване сонце,
що тьмиться і місяць «во кров приложся» і звізди та оруддя
смерти Христової: копіє і губка на тростині. Довкруги гробу
треба поставити світильники й оливні лампади, а по змозі й
цвіти, але правдиві, не наперові. В нас, дуже часто стіл, на
якому кладеться Плащаниця, є скісний, щоби легше було
нахилятись до цілування Плащаниці. Подекуди прийнявся
був звичай практик приготівляти в Церкві т. зв. «Божий гріб»
у нарочно приготівленій штучній печері, що мала зображу-
вати Господній гріб, де й клали статую Спасителя, а Пла-
щаниця оставалась збоку для цілування вірним. Та ця прак-
тика була в нас дуже рідка.

Треба завважити, що в давнину й латинська Церква була
далека від цього роду театральності. Згадку про Божий гріб
маємо щойно в X ст. в біографії св. Ульріха з Авсбургу. В
пізніших віках (XIV—XVст.) лат. Требники подають ще но-
вий обряд, а саме перенесення Пресв. Евхаристії з кивота й
заховання Її у Господньому Гробі. Вслід з тим зачалось від-
так і виставлення Пресв. Евхаристії у прислоненій дарино-
сиці над Господнім гробом для прилюдного почитання вірних.
Цей звичай прийнявся і в деяких наших місцевостях так, що
з винесенням та обходом з Плащаницею відбувався одночасно
й обхід з Найсв. Тайнами довкруги церкви, а відтак Пресв.

Евхаристію декуди ставили навіть при Господньому Гробі на окремо приготованому місці, де й вона оставалась до Воскресної Утрени. Такий звичай самозрозуміло є чужий для нашого обряду і його годі зберігати, а радше треба закинути. Зрештою і в латинській Церкві він невідомий у Північних краях ані навіть в Італії, а є практикований тільки в Баварії, Польщі й на Чехах. Мимоходом тільки скажемо, що у Велику Пятницю в латиників відправляється раз у рік Літургія Пржедєосвящених Дарів, на якій причащається один тільки Служитель, після чого в церкві не має вже Найсв. Тайн, що зберігаються тільки в каплиці поза храмом, або якщо такої немає, то в захристії.

Тимбільше згідно з духом нашого обряду в нас не вільно ані виставляти при Господньому гробі Пресв. Евхаристії, ані робити обходу з Найсв. Тайнами при поході з Плащаницею.

Вже під кінець стихир на «Господи возвах» ерей повинен вдягнутись у стихар і всі ризи багряної краски, а як півці зачнуть Слава, І нині: «Страшное і преславное» кадить у захристії Плащаницю тричі і сам чи при допомозі діякона виносить її та кладе на престолі на місце, де лежить св. Євангеліє. Відтак робить вхід з Євангелієм і по возгласі «Премудрость, прості» кадить як звичайно престол, святилище, іконостас, оба лики й людей. Як півці зачнуть співати настиховні стихири «Єгда от древа», тоді кадить ерей у супроводі діякона Плащаницю тричі з чотирьох боків престола, віддає кадилицю діяконові, а якщо нема діякона то служачому і підносячи Плащаницю вгору віддає її у царських вратах чотирьом побожним мужчинам звичайно найстаршим віком у громаді, що очікують його при царських вратах з горючими свічками. Свічки повинні нести також всі вірні. Перед Плащаницею йде діякон з кадилицею, священник несе в руках св. хрест або ще краще Св. Євангелію. На чолі походу йде хрест, відтак йдуть свіченосці з лампадами, хоругви, відтак церковне братство, півці, причет церковний, Плащаниця й священник, а за нею вірні з запаленими свічками. Обхід довкруги церкви робиться тричі, йдучи напроти сонця. Якщо обхід з огляду на велике число вірних триває довго, то стихири можна повторяти, або краще в поході співати «Нині отпушаєш...» і по Отче наш більше разів тропар «Благообразний Йосиф». По повороті до церкви священник кладе Плащаницю на приготованому гробі так, що Голова Спасителя є від Намісної Богородичної ікони. При Голові

Спасителя кладеться св. Євангелію, а в ногах на престольний хрест. Тоді слідує отпуст і знову тропар «Благообразний Йосиф» з трьома поклонами, після чого священник а за ним вірні цілують Плащаницю.

У монастирях чи семінарійних церквах несуть Плащаницю чотири ерей, вдягнені у фелони багряної краски. В нас звичайно несуть Плащаницю на висоті одного метра від землі. Цей спосіб треба радше замінити старим, згідним з літургічним духом і з повагою хвилини, а саме, несучи Плащаницю високо над головою так, як діякон несе дискос на великому вході чи несе св. Євангелію піднесену понад голову. Тоді й священник, чи, якщо є більше сослужачих священників, то начальствующий ерей, повинен іти не за Плащаницю, але під нею, несучи обіруч св. Євангелію — Слово Боже.

При Господньому гробі повинні бути весь час запалені свічки чи оливні лямпadi. Тут відправляються страсні богослужби аж до т. зв. «Надгробного» включно. Перед Господнім гробом відчитує священник світильні молитви на Вечірні з Літургією св. Василя у Велику суботу, а при звичайному кадженні ерей кадить також і Плащаницю.

В нас прийнявся похвальний звичай, що у вільному від приписаних богослужень часі церковні четці читали а навіть співали при Господньому гробі Псалтирю. Де це можливо, добре було б заховати той старий, побожний звичай, хоч церковні устави не накладають такого обовязку. Зате більшість уставів поручає читати у Велику суботу вечером Апостольські Діяння. Четці при тому чергуються, а читання триває до якої одинадцятої години вечера, коли то повинна зачатись відправа «Надгробного».

Плащаницю забирається з гробу після відправи Надгробного. Священник відправляє Надгробне у багряних ризах, а Плащаницю повинен віднести на престіл у часі співу тропаря «Єгда снизшел еси ко смерти». Можна це зробити також по Отпусті і по трикратному відспіванні пісні «Благообразний Йосиф». А всеж перед віднесенням Плащаниці ерей обкаджує Божий гріб з чотирьох боків, а відтак переносить Плащаницю царськими дверми на престіл, кадить щераз і замикає царські двері на час, доки не зачнеться воскресна утрєня. На престолі остається Плащаниця аж до віддання Празника Пасхи і на ній відправляється св. Літургія.

Якщо церква мала, то можна усунути стіл Гробу Господнього зараз по Надгробнім, а на його місце поставити аналой, на якому має ставитися ікону Воскресіння Христового. Та краще було би оставити стіл Господнього гробу на тому самому місці аж до Томиної Неділі з тим, що замість Плащаниці на тому столі відтак кладеться Артос та ікону Христового Воскресіння.

б) Торжественна відправа Воскресної утрені на світлу неділю пасхи

Служба Світлого Празника Христового Воскресіння зачинається вже на Вечірні з Літургією св. Василя Великого, що правиться у страсну суботу, а саме в хвилині після читання Апостола, коли півці співають замість звичайного Аллилуя «Воскреси, Боже, суди землі...», повторюючи цю пісню по кожному стиху. Тоді священники й діакони заміняють ризи червоної краски на світлі ризи. В святилищі при замкненій занавісі служителі змінюють катасарку на престолі також з посної, що буває темної краски, на світлу, а відтак накриття на проскомиднику. Нищі клирики в тому ж часі змінюють накриття на аналоях. Євангеліє підчас Служби Божої, що оповідає про Христове Воскресіння читається перед Плащаницею.

А все пасхальне торжество у повній його величі зачинається щойно відправою воскресної утрені, звичайно опівночі. Священик, чи радше всі при храмі живучі священники вбираються у найсвітліші церковні ризи. У храмі засвічується усе світло, поставляється у святилищі одну посудину з розжареним вугіллям а другу у храмі і насипається до тих посудин пахучого кадила. Настоятель сам роздає сослужащим свічки, а «старші» браття роздають світло вірним. Священик кадить престол і стоячи у царських вратах зачинає спів «Воскресінє Твоє, Христе Спасе...» З співом зачинається т. зв. хресний похід довкруги церкви так, як це було з Плащаницею, напроти сонця. Головний ерей несе хрест у руках і, якщо хоче, запалену свічку, інші сослужащі ереї несуть по-чину Євангеліє, Артос, Ікону Воскресіння Христового, інші ікони, рипіди, мощі святих, а попереду них діакони з кадильницями.

Звичай нести у цьому поході Пресв. Евхаристію не годиться з обрядом воскресного торжества. Також в наслі-

док незрозуміння символіки пасхального торжества подекуди підчас того хресного походу несли ще й Плащаницю, хоч священики убрані вже у світлі ризи. Похід з Плащаницею є тільки раз у Велику п'ятницю на вечірні і може бути також у часі Єрусалимської Утрени, після Славословія Великого, зокрема тоді як ця Утренья відправляється по деяких монастирях або по деяких парохіяльних церквах у суботу вранці. Тоді в часі походу співається протяжне (похоронне) Святий Боже, а з поворотом у храм, священик кладе Плащаницю на гроб і співає «Благообразний Йосиф». В часі воскресного хресного походу Плащаниці не обноситься.

Звичайно похід буває тричі довкруги церкви при співі «Воскресеніє Твое, Христе Спасе...», а за третім разом єрей підходить з сослужачими перед замкнені двері храму. Всі, що тримають ікони, чи св. Євангелію чи Артос звертаються лицем до заходу,, тобто до народу, що є перед храмом, а сам головний єрей кадить церковні двері і лики і вірних і роблячи кадилицею знак хреста, зачинає: «Слава святих...»

Так, як при виході з церкви Настоятель йшов позаду всіх, на знак покори, згідно зі словами Спасителя «хто хоче більший бути, хай буде всім слуга», так тепер Настоятель входить перший як символ самого Господа, що Своїм світлим воскресінням привів до райських висот старозавітних праведників, що з тугою чекали на цю хвилину в аді. Згідно з уставом єрей відчиняє двері хрестом, тричі вдаряючи в них.

При відвертих царських вратах співається торжествений канон Пасхи. Підчас канону діякон, чи якщо немає діякона, сам єрей, кадить по кожній пісні, співає малу екстенію тримаючи у лівій руці хрест, як знамя побіди і запалену невелику свічку як символ Христа — Світла Правдивого.

По відспіванні стихир «На Хваліте», як прийдуть до слів «і друг друга обіймім», або якщо багато людей у храмі зараз на слова стиха «Да воскреснет Бог...» буває цілування. Священики цілуються у святилищі, а відтак виходять разом з Настоятелем перед царські двері, кождий тримаючи своє знамя (Євангеліє, Артос, ікони...) і стають по-чину по правій руці Настоятеля. Тоді підходять вірні і цілують хрест та руку Настоятеля і св. Євангеліє та ікони, а на слова привіту священиків «Христос воскрес» відповідають «воістину воскрес».

Слід замітити, що в часі воскресної відправи не випадає сидіти, а дозволено сидіти тільки дуже немічним і хворим. Також від дня Світлого Празника святої Пасхи аж до від-

дання Празника, а щонайменше до Томиної неділі немає коліноприклонення ані доземних поклонів, ради пасхального торжества. Звичай вірних клякати в тому часі можна й треба толерувати, але священики повинні заховати старі звичаї Отців Церкви, що ради великого торжества вважали навіть за вказане у Світлому Тиждні Пасхи дещо скоротити й церковне правило, обмежуючи його до вечірні і канона утрени та до воскресних пісень, що заступають звичайні часи дня.

В останньому сторіччю зачав затрачуватись у нас дуже гарний звичай читати на воскресній утрени т. зв. Огласительне Слово Святого Отця нашого Івана Золотоустого. Це Слово поміщене тепер у нових літургічних книгах римського видання і його треба (можна і в українській мові) на своєму місці, тобто після вище наведеного пасхального поцілунку, з повагою й виразно відчитувати.

Інші приписи відносно воскресних відправ є точно подані в літургічних книгах. Ми нарочно звернули особливу увагу на деякі приписи, бо, як сказано вище, вже в Рідному Краю а тепер ще гірше підчас нашої скитальщини на чужині немає повної обрядової однообразності. Тому й треба було нашим Отцям Душпастирям пригадати приписи наших давніх уставів, що їх Святий Апостольський Престіл тепер поновлює у нових виданнях літургічних книг і поручає нам точно їх заховувати.

Подані тут обрядові пояснення й поучення заступлять бодай в дечому брак нового Уставу, без якого священикам тяжко обійтись при відправі богослужб. При цьому з радістю можна ствердити, що більшість наших Отців Душпастирів, зокрема ті, що живуть в Європі, радо сповняють дотичні обрядові приписи Церковної влади, згідно з волею й гарячим бажанням Святішого Апостольського Престолу очистити, зберегти й закріпити наші вікові традиції й очистити їх так від невідповідних західніх як і московських впливів. Це також один зі способів підготовки ґрунту для нашого церковно релігійного обеднання з нашими незединеними Братами, що здається звертають більшу увагу на чистоту обрядових практик, як на саму вимогу церковної єдності, що випливає з Христової Євангелії.

Х Р О Н І К А

С В Я Ч Е Н Н Я :

Дня 25 грудня 1954. на Світлий Празник Рождества Господа Нашого Ісуса Христа (за новим ст.) Високопреосвященіший Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі, під час торжественної Архієрейської св. Літургії в каплиці Папської Семінарії св. Йосафата в Римі рукоположив на с в я щ е н и к а Д. Теоктиста Божидача ВІДОВА, монаха Уставу Святого Теодора Студита, Унівської Святоуспенської Лаври.

В неділю, дня 30. січня 1955 Високопреосвященіший Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі під час торжественної Архієрейської св. Літургії в каплиці Папської Семінарії св. Йосафата в Римі поставив на четців і піддіяконів чотирьох клириків Чина Святого Василя Великого, а дня 2. лютого 1955, на Празник Стрітєння Господа Нашого Ісуса Христа (за новим ст.) ВПреосв. Апостольський Візитатор у тійже каплиці Св. Священомученика Йосафата висвятив згаданих чотирьох піддіяконів ЧСВВ на діяконів, а саме:

1. Бараняк Мирон, ЧСВВ,
2. Гарасемчук Євген, ЧСВВ,
3. Пенсак Маркіян, ЧСВВ,
4. Якимішин Северіян, ЧСВВ.

І М Е Н У В А Н Н Я

АНГЛІЯ

5917/КА.

Всесв. Отець Др. Степан Вівчарук грамотою з дня 15. січня 1955 р. іменований Церковним Цензором для журналу «Наша Церква», органу Української Католицької Акції в нашому Європейському Ексархаті.

БЕЛЬГІЯ

5950/КА.

Всеч. Отець Данило Дзвоник грамотою з дня 3. лютого 1955 р. іменований Церковним Асистентом для Федерації Товариств Студентів Католиків «Обнова» з осідком у Лювен.

НІМЕЧЧИНА

Ч. 3609/ГВ

Всч. Отець Ярослав Полянський грамотою з дня 19. грудня 1954 ч. 3609/І іменований Душпастирем при вартівничих відділах МСО у британській зоні Німеччини з осідком:

P i n n e b e r g bei Hamburg,
Eggerstädter Strasse 8

ФРАНЦІЯ

5878/КА.

Впр. Отець Зиновій Нарожняк, Радник Апостольського Візитатора, грамотою з дня 25. жовтня 1954 р. іменований Церковним Асистентом Української Католицької Акції на терені Генерального Вікаріату: Франція, Еспанія, Швайцарія і Люксембург.

ЗМІНА АДРЕС:

Right Rev. Father Archimandrite
Peter B. K r e u z a
Ty-Mair Study and Rest House
Llandullas, nr. Abergele, N. Wales.
Rev. Stephan Wiwčaruk, DD.
St. Gabriel's
10, Albert Rd., Harborne
Birmingham, 17

Рим, дня 19. березня 1955.

О. Др. Мирослав Марусин
Канцлер

† ІВАН, АЕпп
Апостольський Візитатор

ПОМЕРЛИ

1. Впр. Отець Климентій граф Шептицький, Ігумен Студитського Уставу. В останньому часі надійшла сумна вістка про місце заслання і про смерть як мученика — ісповідника Впр. Отця Климентія (в світі Казимира) графа Шептицького, Ігумена Студитського Уставу. Впр. Отець Климентій закінчив своє богоугодне життя на далекому засланні, в тюрмі, в місті Володимирі над Клязмою, недалеко від Москви, куди по смерті свого брата, нашого Великого Митрополита Андрея, запроторив його у 1946 році безбожний московсько-комуністичний уряд.

Отець Климентій-Казимир народився 1869 року в місцевості Прилбичі, Яворівського повіту, на Західній Україні. Батько його Іван Шептицький, власник Приблич, був маршалком повітової ради яворівського повіту та послом до галицького сойму, людина глибоко побожна і свідомо своєї української, чи як тоді називалось руської приналежності. Мати Отця Климентія — графиня Софія Шептицька була донькою графа Александра Фредра, визначного польського письменника першої половини XIX століття.

В родині Шептицьких, що упродовж років видала найкращих синів українського народу в особах найвищих церковних Єрархів, плекалась традиція, любов до Бога й Батківщини. Родина ця видала правдивих духовних велетнів, що упродовж сторіч вели український нарід і зберігали його перед напастями ворогів. В родині Шептицьких не бракувало ніколи покликань до священничого й монашого життя, а навіть до геройських подвигів і посвяти за справи Церкви й народу. Одним з найкращих таких покликань попри Великого Митрополита Андрея було монаше покликання Климентія-Казимира Шептицького до відновленого в нашій Церкві давнього монашества по Уставі св. Теодора Студита. Те покликання мало місце вже в його зрілому віці, коли як світська людина був послом до галицького сойму у Львові.

Св. Теодор Студит — це Ігумен славного монастиря над Босфором, що його заложив 463 року конзуль Студіон і який у VIII столітті процвітав правдивим монашим благочестям під проводом саме Святого Теодора Студита Ісповідника, визначного богослова, відважного оборонця почитання св. ікон, сильного поборника візантійського кезаропапізму, людини щиро відданої Христовому Намісникові на Катедрі св. Петра в Римі.

По закінченні, вперед у Венедиктинській Байронській Лаврі, а відтак в Інсбруці, філософічно-богословських студій і солідній науковій підготові до боговгодного життя по Студитському Уставу, Климентій Шептицький прийняв у 1915 р. єрейські свячення з рук Преосв. Єпископа Діонізія Наряді, Апостольського Адміністратора Крижевацької Єпархії.

З поворотом Митрополита Андрея з царської неволі Отець Климентій перейняв провід Монашої Студитської Спільноти, цебто став Ігуменом, бо дотепер таким Ігуменом був сам Митрополит Андрей, як Ігумен Матірної Студитської Лаври у Сквилові під Львовом. По I-ій війні в наслідок воєнних лихоліть розпорочені Студити зачали збиратись у старинному українському монастирі в Уневі, що дотепер служив за літну Митрополичу палату.

Крім Унівської Лаври були ще обителі: у Львові дві, в Зарваниці, скит св. Андрія в Лужках, а також нові стації на Підляшші й Поліссі. Батьком цих монастирів і скитів був Отець Климентій, що сам служив в Унівській Свято-успенській Лаврі та проводив через Настоятелів Домів цілим монашим Згромадженням.

З днем 1 січня 1944 року було 106 монахів студитського Уставу, а це: 1. ігумен, 7 Отців Настоятелів, 16 ієромонахів, 6 ієродіяконів, 76 монахів-братів.

Заслугою Отця Ігумена Климентія було зложення нового Студитського Типікона, що його Митрополит Андрей пред-
ложив Свящ. Конгр. Східньої Церкви для потвердження. Священна Конгрегація висловила своє велике вдоволення з цього приводу і заохотила до ще більшої праці для обнови східнього монашества на Україні у славному студитському уставі.

Запевненням цієї обнови Студитського Уставу як і цілого нашого церковного й національного життя є смерть наших Мучеників, між якими є й Отець Ігумен Климентій, Ісповідник за св. Віру, Великий Подвижник Митрополит Андрей і Святий Теодор Студит.

2. о. Іван Андрій Думич, помер після тяжкої серцевої недуги, дня 6. лютого 1955 р. в Гілфорд (Англія), у 66 році життя.

Покійний висвячений в 1913 р. новоіменованим тоді першим українським Єпископом для Українців в Канаді Преосв. Кир Никитою Будка, душпастирював перед першою світовою війною серед нашої еміграції за океаном, тобто в Канаді і в ЗДА. По першій світовій війні він вернувся до Галичини і душпастирював в Станиславівській Єпархії. Від 1939 р. Покійний перебував на скитальщині, підчас другої світової війни в Римі, а відтак в таборах збігців, а в 1947 р. виїхав до Англії, але, з причини недуги, душпастирських обов'язків не виконував.

Душі їх поручаємо молитвам Всч. Духовенства й вірних.

Вічна Їм Пам'ять!

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ
У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Р. VII.

КВІТЕНЬ — ГРУДЕНЬ

Ч. 2-4 (23-25)

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЄРАРХІЇ

з приводу 1000-річчя християнства в Україні

КОНСТАНТИН БОГАЧЕВСЬКИЙ

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Архиепископ Бероєнський,
Екзарх Філядельфійський*

ВАСИЛІЙ ЛАДИКА

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Архиепископ Мартиропільський,
Екзарх Манітоби*

ІВАН БУЧКО

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Архиепископ Левкадійський,
Апост. Візитатор у Західній Європі*

НІЛЬ САВАРИН

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Єпископ Йотанський,
Екзарх Західньої Канади*

ІСИДОР БОРЕЦЬКИЙ

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Єпископ Аматуський,
Єкзарх Східньої Канади*

АНДРЕЙ РОБОРЕЦЬКИЙ

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Єпископ Танайський, Єкзарх Саскачевану*

АМВРОСІЙ СЕНИШИН

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Єпископ Майнський,
Помічник Філядельфійського Єкзарха*

МАКСИМ ГЕРМАНЮК

*Божою Милістю і Благословенням Апостольського
Престола Єпископ Сіннайський,
Помічник і Коадютор Манітобського Єкзарха*

**Високопреподобному і Всечесному Духовенству та Вірним
наших Апостольських Єкзархатів, як також вірним**

Українцям, розсіяним по всіх краях світу

**МИР У ГОСПОДІ Й АРХИЄРЕЙСЬКЕ
БЛАГОСЛОВЕННЯ!**

Дорогі Брати і Сестри!

Минає тисяча років від хвили, коли Божою Милістю в Києві — «Матері городів руських» — на княжому престолі, тобто на діядемі княжого вінця засяло побідне Христове знамя, Святий Хрест. Христова наука, яка з різних сторін пробивала собі дорогу до українських сердець, знайшла вільний доступ і до серця Великої Княгині св. Ольги, закріпилась у княжих хоромаш, освятила життя і мудру діяльність великої нашої володарки в межах просторої східньо-європейської імперії, організованої довкруги Києва.

Тисяча років минула з того часу, як наша Блаженна Княгиня Ольга пізнала Христа й не завагалась стати під Його прапор, хоч більшість її підданих оставалась і надалі в тьмі поганства. Захоплена світлом Христової віри, вона намагалась знайти спосіб, щоб засвітити світло Христове в цілому своєму народі. Тому й зверталася за допомогою до тодішніх двох найбільших християнських імперій: Східньої Візантійської і Західньо-Римської Імперії, щоб

від них дістати єпископів і священників-місіонерів. Та в недослідних Божих плянах для тієї великої землі ще не прийшла була пора всенароднього просвічення Христовою Євангелією. З покірним підчиненням Божій волі наша Княгиня прийняла і цей Божий допуст, що її улюблений син Святослав не знайшов у собі стільки відваги, щоб піти слідами своєї матері, бо він радніше захоплювався воєнними подвигами батьків і дідів своїх та дбав про славу цього світу, а не про пізнання і прославу Предвічного Бога. Для нашої святої Княгині потіхою було хіба те, що вона могла заціплювати зерна Христової науки в серця своїх унуків, а також і те, що Милосердний Господь вложив в серце сина Святослава велику любов і пошану до своєї матері-християнки. Ради тієї любови й пошани до матері він не важився заборонити християнську науку в своїй державі. Слідом за цим, уже й без наявної допомоги з боку держави Христова наука могла всюди щораз більше й більше поширюватися та вкорінюватися в життя українських людей, так, що вже внуки св. Ольги, а сини Святослава, вирішили відкрити навстіж двері своїх сердець і кордони своєї держави для Христової науки. У цьому важливому рішенні присвічував їм приклад святої Княгині Ольги, що за словами літописця була «ранньою зіркою і світанком після поганської ночі». Літописець так і каже, що молитва святої Княгині Ольги «за сина і за весь нарід як день так ніч» виблагала в Бога змилювання та ласку для її роду та для української землі. Літописець не сумнівається, що вона, Блаженна Ольга, «перша від Руси ввійшла в царство небесне» і там «молить Бога за Русь».

Велике діло св. Ольги, започатковане нею в 955. році, було за яких 30 літ згодом завершене її внуком Святим Володимиром, що в 988. році з рівноапостольною ревністю привів свій нарід до стіп Христа і так вкрив славою і вінцем діло своєї святої і мудрої бабки, святої Ольги. Слушно преподобні літописці землі нашої назвали Княгиню Ольгу «ранньою зіркою» нашого християнства, а св. Володимира сонцем, що просвітило всю нашу землю після «ранньої зірки», яка засіяла на світанку українського християнства, розганяючи пільму поганської ночі.

Щороку в пам'ятний день 1. серпня наша Церква святкує згадку про Хрещення Руси-України, тобто згадку про завершення християнства на наших рідних землях святим Володимиром Великим, а вже в близькому майбутньому, бо тільки за 33 роки, сподіємося святкувати 1000-річчя від тієї бла-

гословенної події з нашої історії. Та дуже слушно годиться цього року відсвяткувати 1000-річчя від хвили хрещення Княгині, св. Ольги, бо ця подія належить також до найсвітліших дат нашої історії. Вона, та подія, започатковує нашу християнську історію. Згадка про цю подію мусить бути справді мила й дорога для кожного українця, чи він роджений на українській землі, чи він тільки потомок українських батьків, дідів і прадідів, що по волі, чи по неволі покинули Рідний Край і поселились донебудь у вільному світі та зберігають в серцю звязки з батьківськими традиціями, що створились впродовж 1000 років нашої християнської історії. Ми не сумніваємося, що всі українські Брати й Сестри, чи вони роджені на українських землях, чи в новому світі, схочуть гідно відсвяткувати згадку про цю світлу подію нашої історії, бо це ж спільна нам усім історія, яка вчить нас про те, чий ми сини і яких батьків, і ми слушно можемо повеличатись нашою 1000-річною християнською історією нарівні з іншими культурними народами світу.

Святкуючи ці величні роковини і згадуючи цю преславну дату нашої історії, мусимо передусім у покірних і щирих молитвах благодарити Господа за Його превелику милість для нас, що зволив засвітити на нашій землі світло Христової правди. Просвічений Христовою правдою наш нарід перетривав щасливо впродовж одної тисячки років, переживаючи дні радості і смутку, що з волі Божого Провидіння чергувалися так часто в нашій історії. Зі солодких правд Христової науки черпав силу й потіху в днях народнього лихоліття, уповаючи незломно на Боже милосердя й Божу всесилу. Не забував наш нарід про Бога в днях своєї слави, ані не заломлювався в довіря до Божого Провидіння серед тяжких досвідів, бо вірив і знав, що кого Бог любить, того й досвідчає, так, як випробовується в горнилі щире золото.

То ж благодарім Милосерного Бога за те, що дав нам цю мудру і святу Княгиню Ольгу й Рівноапостольного Князя Володимира, що привели наш нарід до пізнання Христової правди. Обновімся й ми у цій Божій мудрості нашої Княгині Ольги та рівноапостольній ревності Князя Володимира зокрема нині, в днях нашого великого лихоліття.

Саме тепер, в тисячне радісне літо Божої милости до нас, Милосерний Господь держить нас у тяжкій пробі, бо допустив на нас у своєму недослідному Провидінні таку пробу, що поганська п'ітьма, прогнана світлом Христової науки тому тисяча років, знову поширюється на українській землі під московсько-большевицьким ярмом. Царство сатани бере верх,

а Христове Царство зруйноване. Нераз у всенародній тривозі наші серця звертаються до Бога словами Псалмодівця: «Доколі, Господи, забудеши ни до конца» (Пс. 12).

До вас, Дорогі Брати й Сестри, оце наше слово: Не падаймо духом, не зневіримося в безконечну Божу любов і доброту для нас і для нашої рідної землі. Може дехто з вас вже паде духово, і думає, що вже немає рятунку для нас. А це рішуче було б знаком слабкої віри. Радніше в повному смиренні й погодженні з святою Божою волею кожій з праведним многострадальним Йовом: «Нехай буде ім'я Господнє благословення»! Вірмо твердо, що десниця Господня захистить і піддержить нас, щоб ми не пропали в це «время люте»!

Це правда, що страдання нашої Церкви й нашого народу такі тяжкі, що нам усім треба чесноти терпеливості в героїському ступені, яку мав праведний Йов і багато Господніх Мучеників та святих Ісповідників. На таку героїську чесноту не кожний здобудеться, щоб в одчаю не вирвалось яке слово невдоволення чи нарікання. А все ж, як добрі християни, ми не сміємо серед Божих допустів сумніватись в безконечну любов Божу, в Божу всемогутність і в Божу премудрість. Повторюймо щиро слова Господньої молитви: «да будет воля Твоя» і пам'ятаймо, що саме те є найважливіше й наймудріше, щоб завсіди й усюди діялася Божя воля, чи Божий допуст.

Нам вільно однак часом, з усім підданням Божій волі, оплакувати падіння нашого Єрусалиму й жалуватися перед Господом так, як колись пророк Єремія оплакував упадок святого міста Єрусалиму, кажучи: «Наша столиця, що була колись така многолюдна, стала мовби вдовою, місто велике й славне між народами, що князувало над краями — платить нині дань! Усі його приятелі зрадили його й стали ворогами. . . Минулась в Сіоні вся його величність. . . ворог простяг руку свою на все. . . весь нарід зітхає за насущним хлібом. . . діви мої й молодці мої від меча полягли. . . наше насліддя дісталось у руки безбожників, дома наші в руках чужих чужинців. Ми сироти безбатченки, матері нашої вдовиці. Нас поганяють. бючи в потилицю, а в роботі немає нам відпочинку. Наших жінок безчестять у Сіоні, дівчат у городах юдейських. Радощів вже наше серце не знає, наші танці в жалощі змінились. (Плач Єремії, гл. 1-5).

Цей біблійний образ, змальований пророком Єремією, такий подібний до нашого сьгоднішнього всенароднього лихоліття. І як колись пророк Єремія, так і ми звертаймося до милосердного Господа з покірним благанням: «Дивися, Го-

споди, що з нами сталося; зглянься на нас, на пониження наше . . . Приверни нас до себе, Господи, а ми привернемося; обнови дні наші, як це спершу було! (Плач Єремії, 5, 1, 21).

Можемо, щоправда, ридати на руїнах нашого Єрусалиму, але одночасно признаваймо, як це признавав пророк Єремія, справедливі суди Божі і слухність Його допущу на нас. Єремія не вагався в імені цілого свого народу визнавати: кажути: «тяжко провинився Єрусалим». Тож і ми мусимо визнавати відверто провини наші перед Божим лицем. Коли ми зробимо всенародний щирий іспит з собою, із минулого і сучасного, з щирого серця мусимо сказати: тяжко провинилися ми і прадіди наші перед Господом і Господь віддав нас на поталу ворогам нашим, щоб ми покаялися та вернулися до Нього.

Пророк Єремія на руїнах Єрусалиму не зневірився в Його доброту; так і ми в повному довірі до Божого безконечного милосердя скажемо: «Приверни нас до себе, Господи, а ми привернемося; обнови наші дні, як це спершу було». Не падаймо у вірі, а кріпимся вірою, що Господь не забув за нас і не опустив нас. Він змилосердиться над нами і вибавить нас. Навернімся тільки до Господа, а Він приверне лице Своє до нас і знову процвіте земля наша щастям і добробутом та славою колишньою.

Тисяча років тому Милосердний Господь милостивно споглядав на нас і дав нам мудру й святу княгиню Ольгу, що ввела віру християнську в двори княжі і дала приклад всім своїм підданам, що треба покинути поганську релігію, що не знає ані почитає Правдивого Бога. Внук св. Ольги, св. Володимир Великий Рівноапостольний, завершив те діло блискуче, що наша Батьківщина сталася на правду християнським краєм. Якщо наші володарі і предки наші були б залишились вірними Христовим заповідям, зокрема заповіді любови, напевне нині інакше виглядала б карта східної Європи. Внутрішні роздори і ворогування серед нас самих дали нашим сусідам нагоду вмішуватися в наші справи, а то й поневолити нас, щоб користати з багатств нашої рідної української землі. Знаємо з біблійної історії, що Господь Бог тяжко карав вибраний нарід Ізраїля за те, що він спроневірювався Божим заповідям і забував на Бога. Такою тяжкою карою була вавилонська неволя. Але як тільки той вибраний нарід повернувся до Бога, Милосердний Господь немов би забував на його тяжкі провини і визволяв його з неволі.

У це тисячне ювілейне «милостиве літо» і ми, Брати й Сестри, піднесім очі наші до Господа, звідкіля прийде поміч наша. «Поміч наша від Господа, що сотворив небо і землю» (Пс.

120). На ніяку людську поміч не надіймося, бо люди собі самі часто не можуть допомогти. «Не надійтеся на князів людських, бо в них немає спасення» каже Псалмопівець (Пс. 145). Даремне будемо рахувати на власні сили, бо «якщо Господь не збудує дому, то даремне трудяться будівничі».

В ці тяжкі дні лихоліття та Божого досвіду багато лиха діється на нашій землі, а також серед нашої скитальщини у всьому світі. Мабуть серед наших братів у Рідному Краю знайшлися такі, що відвернулись від Господа та в глупоті серця свого сказали: «немає Бога». Багато вовків в овечій шкірі ввійшло в Христову кошару і там у Рідному Краю і тут поза межами Батьківщини, щоб звести праведних. Вони приховують свої лихі наміри сповидом деякого уроеного добра народнього, чи добробуту, щоб звести багатьох. В ім'я цих земних сповидних дібр вони приложили своїх рук, щоб виконати ворожі наміри й нищити тисячолітні Божі діла на українській землі, а головню її святу Церкву та віру в серцях її громадян. Тому ми, Пастирі душ української частини Христового стада у вільному світі, відзиваємося до вас, Брати й Сестри, також в імені наших Високопреосвящених Владик, яких там, у нашій Батьківщині, так тяжко вдарила ворожа рука, що не мають змоги піднести свобідно голосу протесту й остороги. Оцим нашим спільним письмом з нагоди світлої згадки про тисячолітню християнську минувшину підносимо прилюдний протест проти всіх затій фальшивих пастирів, що закралися через огорожу до Христового стада в українській землі на те тільки, щоб знищити правдиву Христову Церкву.

Ми стверджуємо і повідомляємо українських вірних, що накинене їм московське православ'є під фізичним та моральним примусом ворогів Божих та ворогів наших є без ніякого значення перед Богом і людським законом та правопорядком. Фальшифі пастирі й наємники не мали ніякого права розривати та порушувати на українській землі вірність Христовій Церкві та вірність Римському Вселенському Архиєреєві, що як Наслідник святого Верховного Апостола Петра виконує верховну владу в Христовій Церкві. Хай знає цілий світ, що Католицька Україна була і буде завжди вірна непофальшованій Христовій правді та Його Церкві.

Перед усіми народами світу, що не затратили ще почуття права й справедливости, ми протестуємо проти релігійного насилля над українською душею, а головню проти насилля над українською молоддю та українською дітворою, яким всіми засобами державного примусу в Україні виривають з душі віру в Бога.

А Вам, Дорогі в Христі Брати й Сестри, щераз і щераз пригадуємо обов'язок причинитися мольбами і добрими ділами до того, щоб милосердний Господь з нашої Батьківщини зняв те тяжке ярмо та прикоротив час допусту й проби.

Найперше благаймо гаряче й неперестанно Милосердного Бога, щоб український нарід став знову квітучою частиною Царства Христового на землі, в якому пануватиме Христовий мир між громадянами того ж Царства.

Вірним і пильним зберіганням Божих заповідей намагаймося надолужити Господеві за всі беззаконня, якими сплямлена сьогодні українська земля, зокрема ж зберіганням першої і найголовнішої заповіді Божої і Христової, тобто заповіді любови Бога й любови ближнього. На теперішнє лихоліття, що його спричинила ненависть і брак любови, одиноким ліком є любов до Бога і любов до ближнього. Любов один до одного і любов до всіх в наших родинах, в наших громадянських спільнотах і угрупованнях, у нашій народній спільноті та у відношенні до інших народніх спільнот. Ніякі договори, порозуміння, зговорення — особисті, партійні, міжнародні — не привели й не приведуть до бажаного миру в світі й між людьми, поки не буде привернене належне місце християнській любові до ближнього. Всіми силами стараймося привернути цю любов в нашій народній спільноті, в усіх ділянках нашого збірного життя, в наших родинах і в наших громадянських чи політичних організаціях. Тільки на християнській любові до ближнього може бути побудована єдність наших змагань, бо тільки з такої єдності виплине спільна дія, яка дасть нам бажані досягнення.

Супроти сучасної загрози, що зависла над світом, зокрема над нами, та в світлі нашої тисячолітньої традиції, ми мусимо щиро й раз на завжди заявити, що основою будови нашої спільної хати — держави є Христові заповіді. Така виразна й обов'язуюча заява причиниться помітно, як не вирішно, до нашого внутрішнього заспокоєння та до заспокоєння тих всіх дальших і ближчих сусідів, що з різних спонук стежать за подіями в Україні, наскільки там здійснюється українське державне буття. Якщо основою українського державного ладу буде правда Христової Євангелії, то й наші сусіди будуть знати, що вільна і самостійна Україна не стоятиме на перешкоді їхнім державним інтересам, ані не буде загрожувати загальному замиренню світу, а навпаки, вона дасть свій конечний вклад до такого замирення.

Сучасна доба, в якій живемо, така важлива, що ми не можемо довше отягатися й займатися моловажними справами,

а мусимо рішитися приложити руку до виконання наших загальних людських завдань для замирення світу. Відложім на бік всякі приватні, групові чи особисті справи, працюймо всіми силами для осягнення спільних нам усім добр. У тих всіх спільних добрах знайдемо запевнений успіх і для всіх наших частинних та групових змагань. Бо добро цілості несе з собою й добро поодиноких її частин.

Ми свято віримо, що Господь має в своєму Провидінні окремі пляни щодо українського народу та призначив йому окремі завдання, тому й подасть окремі Свої ласки та Своє благословення. Кров наших мучеників та страждання наших ісповідників збільшують у скарбниці Божого милосердя цей окремий скарб, з якого спливають через щедрі руки Пресвятої Богородиці потрібні ласки для всіх нас та для всіх наших справедливих і слухних благань і змагань.

Немає сумніву, що з волі Божого Провидіння, бо з волі Святого Апостольського Престола в Римі саме в цьому ювілейному році, коли ми святкуємо 1000-річчя християнства в Україні започатковано канонічний процес для проголошення блаженним і святим одного з найбільших синів українського народу, Великого Митрополита Андрея Шептицького. Він впродовж свого боговгодного життя великим умом і своїми страданнями змагав до привернення релігійної єдності зокрема серед нашого українського народу. Маємо в Бозі надію, що той процес завершиться прославою нашого Великого Митрополита Андрея, а при цьому й увесь український нарід прийме вкінці до серця ці невпинні поучення й напіннення про konieczність привернути церковно-релігійну єдність, без якої годі сподіватися справжніх успіхів в наших соборницьких змаганнях.

Напевно жде цієї хвилини наш Божественний Спаситель, що так дуже бажає, щоб Його Церква була одним стадом під проводом одного Верховного Пастиря, щоб всі були одно.

Коли ввесь український нарід забажає собі тієї церковно-релігійної єдності й доброю волею змагатиме до здійснення того бажання, то Христос Господь приготує для нашого українського народу особливе благословення, не тільки для нього самого, але й для цілого Сходу. Бо здається годі сумніватись у благодатний вплив, що його мала б українська Церква на релігійне поєднання європейського Сходу для усунення роздору, що від 900 літ вже стільки лиха накоїв серед розсварених народів світу.

На завдаток щедрого Божого Благословення ми всі разом уділяємо вам усім, Брати й Сестри, наше Архиєрейське Благословення.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога і Отця, і причастя Святого Духа нехай буде з усіми вами!

Дано у Філядельфії, Вінніпегу, Римі, Едмонтоні, Торонті, Саскатуні, Року Божого 1955, місяця серпня, в Празник Успення Пресвятої Богородиці.

† Константин, АЄпп

† Василій, АЄпп

† Іван, АЄпп

† Ніль, Єпп

† Ісидор, Єпп

† Андрей, Єпп

† Амвросій, Єпп

† Максим, Єпп

Різдвяне Слово

І В А Н

Божою милістю й святого Апостольського Римського Престолу Благословенням Архієпископ тит. Левкадський, Апостольський Візитатор Українців у краях Західньої Європи Високопреподобному й Всечесному Духовенству й вірним Українцям по краях Західньої Європи Мир у Господі й Архієрейське Благословення!

*Високопреподобні й Всечесні Отці,
Дорогі в Христі Браття й Сестри!*

У нашому останньому Пасхальному Слові з дня 19. березня ц. р. попри наші привіти й побажання для Рідного Краю ми, звертаючись до наших Високопреосвященніших Владик, священиків і вірних, що тяжко страдають як Ісповідники віри святої під безбожницьким-московським ярмом, запевнили їх про нашу вдячну пам'ять і подив для їхніх геройських подвигів, зокрема в цьому біжучому році, бо в ньому сповняється сумна десята річниця ув'язнення наших Дорогих Владик і жорстокого переслідування правдивої Христової Церкви вселенської на наших землях. Ми заповіли також, що та вдячна пам'ять і подив для їхньої геройської постави в обороні наших вікових християнських традицій додає нам відваги, щоби започаткувати в біжучому 1955 році і продовжати аж до 1957 року святкування Ювілею 1000-річчя християнства на Русі-Україні, що зачало поширюватись на наших прадідних землях з хрещенням блаженної нашої Княгині Ольги, а завершилось за Святого й Рівноапостольного Першого Князя й Короля Володимира Великого. Запо-

віджені святкування Великого Ювілею мали й мають за ціль відсвіжити в пам'яті наших вірних згадку про ту найважливішу нашу історичну подію започаткування християнства в нашому українському народі, а при тому поглибити в наших серцях любов і привязання до Христа Спасителя нашого й до Його святої Євангелії.

1. Спільне Пастирське Послання українських Владик у вільному світі.

До таких торжественних святкувань заохотили вас, Браття й Сестри, і всі наші українські католицькі Високопреосвященні Владики у вільному світі спільним Пастирським Посланням зверненням до Духовства й вірних Українців розсіяних по всіх краях світу.

Наші Отці Душпастирі напевно вже прочитали вам, Дорогі Браття й Сестри, те спільне Пастирське Слово, що без сумніву принесло вам особливу радість ще й з того згляду, що це перше спільне Слово наших українських католицьких Владик, що ви його почули за вашої скитальщини по світі, та ще й з такими цінними поученнями про вагу й значіння того Ювілею для найважливіших життєвих справ нашого українського народу в теперішні лукаві часи. Мимоходом тільки треба з прикрістю ствердити, що за виїмком наших католицьких часописів наша т. зв. національна преса не вважала за вказане присвятити належну увагу для спільного голосу українських Владик, хоч у тому самому часі на своїх сторінках дає стільки місця для занотування маловажних, а часом і згіршаючих подій, чи висловів.

2. Зовнішні досягнення величавих святкувань.

Маємо наглядні докази, що спільне Слово українських католицьких Владик дісталось до відома загалу вірних Українців в світі й викликало радісний відгомін в їхніх серцях. Дотеперішні часописні звідомлення й оповідання очевидців про величаві святкування Ювілею 1000-річчя нашого християнства по громадах українських скитальців та й серед українського поселення по всіх краях світу стверджують те незвичайне одушевлення й захоплення загалу вірних Українців у торжественних виявах пошани для тієї пресвітлої історичної події в житті нашого народу. Навіть байдужі і

відсталі (в наслідку перебування на чужині) від збірного українського життя мали нагоду відсвіжити свої звязки з прадідними християнськими традиціями і відчутти вдоволення й щастя з приналежности до українського народу, що має за собою 1000 річну християнську історію й культуру.

Вже в цьому першому році наших святкувань Великого Ювілею мило нам ствердити, що загал Українців в світі брав живу участь в торжественних виявах радості й духовного піднесення. Вистарчить згадати про величаві ювілейні святкування організації «Спілки Української Молоді», що враз зі «Спілкою Визволення України» святкувала в Парижі свій 30. річний Ювілей також і передусім для відзначення 1000-річчя християнської України і з того приводу зібралась великим паломництвом (коло 500 осіб) у чудотворній місцевості Люрд у Франції на кілька днів молитви, щоби у стіп чудотворної ікони Пренепорочної Небесної Цариці зложити подяку за ласку християнської віри дану нашому народові і просити помочі для нього в теперішніх лукавих часах. Такі численні всенародні ювілейні паломництва відбули Українці й по інших краях Європи до тамошніх чудотворних місць, а на окрему згадку заслуговує останнє паломництво в Альтетінг, в якому взяли участь Українці з усіх сторін Німеччини і з Австрії.

Деякі зовнішні досягнення святкувань були справді величаві. З найглибшою вдячністю мило нам згадати, що в наших святкуваннях зволив взяти ласкаву участь наш Верховний Пастир Святіший Отець, що з найбільшою радістю прийняв вістку про наші всенародні торжества з приводу 1000-річчя християнської України, а вітаючи з того приводу ювілейні торжества «Обнови» в Лондоні довшою телеграмою переслав Свое Батьківське Апостольське Благословення для цілого українського народу. Також Найдостойніший Керманіч Священної Конгрегації для справ Східньої Церкви Його Еміненція ВПреосв. Кардинал Євгеній Тіссеран від імені тої ж Священної Конгрегації й від себе зволив привітати найтеплішими словами наші святкування не тільки телеграмою, але ще й окремим урядовим письмом, що в ньому підкреслює непохитні змагання нашого українського народу впродовж тисячерічної історії до поширення і закріплення християнства на просторах Східньої Європи. Особистою участю з доручення Святішого Вітця зволив звеличати наші ювілейні торжества в Лондоні Апостольський Делегат у Великій Британії Й. Е. Високопреосвященніший Архієпископ Кир Герард О'Гара, що при цьому виголосив до нашого

народу зібраного в церкві прегарну промову з висловами подиву для історичних змагань і геройської постави українського народу у трагічних хвилях історії. Попри Апостольського Делегата звеличав ті торжества також Й. Е. Високопреосвященніший Архієпископ Кир Едвард Майерс в заступстві Його Емінінції ВПреосв. Кардинала Вернарда Гриффіна Архієпископа у Вестмінстер — Лондон. Наспіли теж численні телеграми й письма від поодиноких Церковних Ієрархів лат. обряду, з привітами й висловами найкращих надій на сповнення великих почесних завдань українського народу на Сході Європи. На милу й вдячну згадку заслугоє особливо прихильна постава до наших ювілейних торжеств у Стенфорд з боку численної Церковної Ієрархії лат. обряду в Північній Америці. Часто місцеві Церковні Ієрархи лат. обряду схотіли теж звеличати особливою участю наші ювілейні торжества на місцях, промовляли на них і заохочували теж своїх вірних до молитов і жертв за кращу долю українського народу. Чужинецька преса по всіх краях, містила й довші звідомлення про відбуті торжества й паломництва, наводила часто важніші світлі чи сумні й трагічні дані з нашої історії, зокрема з останніх десятиріч, а це без сумніву причинилося до кращого розуміння з боку чужинців для життєвих справ українського народу в ділянці церковній і в ділянці національно-політичній.

3. Сумна річниця.

Склалось так, що з першим роком святкування Великого нашого Ювілею зійшлась також сумна десята річниця жорстокого переслідування нашої Церкви в Рідному Краю, що його започаткувала безбожницька Москва ув'язненням й запроторенням на заслання наших Високопреосвященніших Владик. Тому й наша радість з приводу Ювілею 1000-річчя обнялась з журбою й тривогою за долю нашої Церкви в Рідному Краю. Вже сама та обставина, що тільки горстка Українців, що знайшлись поза Рідним Краєм у вільному світі, має змогу святкувати Ювілей 1000-річчя не дозволяла нам на вияв повної радості з Великого Ювілею, бо наші серця стиснені болем на згадку про те жорстоке насилля й страшне московсько-большевицьке ярмо, в якому стогне наш Рідний Край. А в тому Рідному Краю таки найбільше страдає Христова Церква, бо дісталась під ярмо Цар-

ства Сатани, що всіма силами, всіма засобами намагається знищити християнство і викоринити християнську віру з людських сердець, щоби й сліду не стало з правдивої Христової Церкви в цілому світі. Наші Брати й Сестри в Рідному Краю могли тільки найглибше скритими думками в серцях своїх привітати Ювілей 1000-річчя християнства в Україні і кріпитись вірою й солодкою надією на всемогучу поміч Христа Спасителя, що запевнив нам повну перемогу над Сатаною й його слугами. Зате ми українські скитальці й поселенці по всіх краях вільного світу намагались і за наших Братів по мірі наших сил таки справді величаво засвідчити перед Богом і перед світом нашу непохитну віру в Христа Спасителя і нашу кріпку надію на неминучу остаточну перемогу. Ми свідомі того найсумнішого положення нашого Рідного Краю і слушно затривожені за його долю, а дотого ми, здається більше, як який другий нарід, свідомі тієї постійної загрози для цілого християнського світу на випадок загального й рішального наступу безбожницької Москви на здобуття світу для Царства Сатани. А при цьому ми теж переконані, що «від нікого іншого не може прийти спасення» як тільки від Ісуса Христа, бо це виразно каже Дух Святий устами святого Апостола Петра (Діян. 4, 11-12) що «нема під небом іншого імені даного людям, що ним мали б спастися». Ані для нашого Рідного Краю ані для цілого світу немає іншого рятунку, як тільки благодіє Христа Спасителя про поміч, щоби схотів всемогучою Своєю силою поконати Царство Сатани, що закріпилось на наших Рідних Землях, і відвернути таку саму загрозу, що повисла над світом.

Підчас наших ювілейних святкувань ми мали нагоду часто звертати наші думки й серця до Рідного Краю, де ворог намагається всіма засобами знищити наші тисячерічні християнські традиції, а на тому місці закріпити засади безбожницького комунізму. З почуванням найглибшої пошани й правдивого подиву для героїської постави наших Високопреосвященніших Владик, священників, монахів, монахинь і звичайних вірних, що зносять витривало всі жорстокі переслідування і непохитно стоять під Христовим прапором, кріпились в нас і почування непохитного довіря до Божого Провидіння, що ради їхніх страдань Господь змилосердиться над нашою долею. З наших сердець часто підносились до Милосердного Бога наші покірні й гарячі благання за наш Рідний Край, за нашу Церкву й за поневолений нарід наш під ярмом Царства Сатани. Та ще й як сердешно повторювали ми слова Господньої молитви: «Да прийде царство Твоє» —

хай прийде царство Твоє, Христе, царство любови й справедливости, нехай воно закріпиться в серцях людських, бо тільки в Твоєму Царстві може запанувати правдивий, Христовий мир.

4. Молитовний здвиг.

Серед наших скитальців і поселенців по різних краях світу вже від деякого часу поширився гарний звичай, що кождий з них, денебудь він був би, в год. 9. вечером відмовляє за Рідний Край коротеньку молитву до Матери Божої, а саме «Богородице Діво, Под Твою милость і Пресвятая Богородице — спаси нас». В той спосіб з бігом сонця по світі створився живий ланцюг молитов; кождої години з різних кінців світу линуть молитви до Небесної Цариці і випрошують опіки й потіхи для наших страдальних Братів і Сестер під московсько-большевицьким ярмом. Але в цьому нашому Ювілейному Році завдяки гарному починові новоствореної організації Українського Християнського Руху зорганізовано ще й окремий всенародній молитовний здвиг в пам'ятний день 1. листопада, а попри те в неділю 4. грудня у зв'язку з Празником Введення в Храм Пресвятої Богородиці усі наші священики відправили св. Літургії за потреби Рідного Краю. Не маємо сумніву, що цей благословенний почин Українського Християнського Руху наші Брати й Сестри у вільному світі прийняли й виконали достойно, бо це ж почин правдивої християнської братньої любови такий згідний з Христовою Євангелією і з таким виразним дорученням св. Павла (в листі до Євр. 13,3): «Пам'ятайте про в'язнів так, як би й ви були з ними ув'язнені». Ми навіть не в силі уявити собі того, скільки благодатий випросили ми в Бога підчас молитовного здвигу, а зокрема підчас св. Літургій жертвованих за Рідний Край. При цьому ми пам'ятали, що молитвою за Рідний Край ми виконуємо наш тяжкий обов'язок вдячності супроти наших страдальців, бо також завдяки їхнім страданням ми можемо спокійно у вільному світі відбувати наші ювілейні святкування.

5. Створення організації УХР.

При цій нагоді мило нам ствердити, що створення згаданої Організації Українського Християнського Руху можна зарахувати також до цінних наших здобутків чи зовнішніх

досягнень з приводу святкувань 1000-річчя християнства в Україні. Кажемо нарочно «наших зовнішніх досягнень», бо щойно час покаже ті внутрішні досягнення, що їх буде мати організація Українського Християнського Руху, виконуючи свої статутіві завдання для збереження й поглиблення правдивих наших християнських традицій й оживлення християнських засад на всіх ділянках життя української спільноти, нині ще на чужині, а колись у звільненому Рідному Краю. Та вже згаданий благословенний почин й переведення його в діло збоку організації УХР відносно належного вшанування трагічних дат переслідування, всенародним обєднанням в молитовному здвизі за Рідний Край, вказує проречисто на правильний шлях започаткованої діяльності УХР і дозволяє сподіватись найкращих внутрішніх досягнень вже в найближчих двох роках наших святкувань 1000-річчя нашого християнства.

6. Конечність внутрішніх досягнень.

Зорганізування святкувань Великого Ювілею 1000-річчя християнства, величає переведення маніфестацій (виявів) нашої пошани для такої світлої події в нашій історії як хрещення нашої славної Володарки Святої Княгині Ольги, чисельні паломництва, наукові конференції, зїзди й здвиги, академії й концерти під знаком Ювілею, привіт і благословення Святішого Отця й інших найвищих Церковних Достойників, прихильна участь чужинців зокрема прихильні відгуки чужинецьких часописів — те все враз зі створенням організації Українського Християнського Руху вважаємо покищо тільки зовнішніми досягненнями наших ювілейних святкувань. Ті зовнішні досягнення були побажані й добрі самі в собі, але ж наші святкування попри ті цілі мали ще вищу й найголовнішу ціль, а саме причинитись до глибшого пізнання нашої християнської віри і до привернення християнських засад в житті цілої української спільноти і в житті кожної української людини. Одним з таких найкращих зовнішніх досягнень, чи радше наймилішим батьківським дарунком з боку Святішого Отця гейби для прикраси наших святкувань з нагоди 1000-річчя нашого християнства це був Його дозвіл за започаткування процесу беатифікації нашого Великого Митрополита Андрея, що жив і страдав єдино для поширення й закріплення правдивого християн-

ства не тільки серед нашого українського народу але й на цілому Сході Європи і приготавляв наш нарід до сповнення великого почесного завдання в тому згляді.

Щоби ми могли по думці Великого Митрополита Андрея виконати те почесне завдання якнайкраще, треба нам усіма силами змагати саме до тих внутрішніх досягнень наших ювілейних святкувань, бо без внутрішніх досягнень наші дотеперішні згадані вгорі зовнішні досягнення не могли б назватись і бути задовільним успіхом нашого Ювілею. Це правда, що величаві вияви наших звязків з прадідними християнськими традиціями були також виявом наших християнських почувань, що їх ми часто прилюдно стверджували заявою про безмежну нашу любов до Христа Спасителя і непохитну вірність Його святій Церкві. Алеж по тих словах повинні йти й наші діла — вчинки в особистому чи громадському життю так, щоби наші заяви не остались пустим звуком слів сказаних у хвилі хвилевого захоплення.

7. Продовження ювілейних святкувань в 1956 і 1957 р. Християнська свідомість.

Тому й два наступні роки наших ювілейних святкувань (1956 і 1957) мусимо ми, Браття й Сестри, посвятити не так на прилюдні ювілейні торжества, що часто мають за головну ціль зовнішню пропаганду для української справи серед чужинецького світу, радше будемо звертати нашу увагу на поглиблення нашої християнської свідомости, на докладніше пізнання тієї єдиної правдивої Богом об'явленої християнської релігії й науки. Тієї Божої науки навчив нас сам Син Божий, що стався чоловіком для нашого спасіння, і як Богочоловік Ісус Христос проголосив Свої наймудріші заповіді, що зобов'язують усіх людей без виїмку. Вона та Божа наука називається Христова наука, або християнська віра чи релігія, або й християнство, що поширяється в світі поміж усіма народами вже від 2000 років, а й наш український нарід вже від 1000 років величається як нарід християнський. Хоч би чоловік опанував всі науки світові і всі філософії, хоч би знав всі тайни вселенної і був найрозумнішим зі всіх людей, то те все на ніщо йому не здалося, якщо не знав би нічого про Христову науку, бо не знав би нічого певного про найважливіші життєві справи, а саме про остаточну ціль і завдання нашого дочасного життя, що є тільки приготуванням чи

передсінком до вічного життя. Христова Божя наука вчить нас непомильно вічних, незмінних правд про наші обов'язки супроти Бога й Творця нашого, а також супроти ближнього, а підставою тих зобов'язань є найголовніша заповідь любови Бога й ближнього і то так, що мірилом любови Бога буде передусім любов ближнього. Вона та Божя чи Христова наука така мудра й важна, що дає найкращу й наймудрішу розв'язку на всі життєві питання людини. Без тієї науки людство було би пропаще. Ми знаємо з історії про жалюгідний стан людства до приходу Ісуса Христа. Замість одного правдивого Бога люди почитали безліч божків — ідолів, поклонялись навіть звірятам, вужам, бикам, котам і просили в них помічі на свою нужду. Вправді подекуди можна було стрінути сліди високої культури, але поза тією культурою скривався страшний моральний упадок, згіршення й зневіра. Людство стояло над пропастю повного здичіння і було би запалося навіть нище звіряти. Наука Христа вирятувала людство. А хоч досі нажаль ще не ціле людство признається до християнства, то все ж таки ціле людство користує з благодатного світла Христової науки, що створила християнську культуру, і своїм могутнім впливом досягає й поганські народи.

8. Загроза для християнства в світі.

Сатана, що допровадив людство до жалюгідного стану перед приходом Христа на світ, завзявся всіми диявольськими засобами не допустити до зросту Христового Царства в світі. Безнастанні криваві переслідування Христової Церкви від самого початку й продовж віків цілої історії, а вже зокрема в часах, що їх нині переживаємо, Сатана видумує на повне знищення Христової Церкви і просто на викорінення християнської віри в людських серцях. Для тієї цілі знайшов собі Сатана наймитів і серед деяких християнських народів і в останніх часах успів зарганізувати таку могутню силу, що вірні християни мусіли затривожитись за долю християнства в світі. Якже ж то могло статись, що Сатана у 20-тому сторіччі християнства успів зібрати таку силу людей і то не тільки серед поганських народів, але також серед християнських, що пішли на його службу й виконують його пляни на знищення християнської релігії, ба навіть усякої релігії в світі?

Відповідь на те питання не тяжка. Насамперед можемо певно сказати, що ніхто з добрих і ревних християн не поваживбися стати під прапор Сатани. Та багато християн дало себе обманути фальшивими обіцянками побудови нового світу, вільного від усякої нужди й терпіння. Сатана, батько брехні, хитро використовує людську неміч і вроджене людське бажання щастя й добробуту, намагається брехнею й підступом викликати в людській уяві образ раю на землі, повного всяких розкощів, якщо тільки люди стануть під його прапор бунту проти Бога і проти власної совісті. Колись в раю спів він в той самий спосіб спокусити й обманути наших прародичів і допровадити їх до бунту проти Бога й до потопання Божої заповіді. А нині те саме діється і то мимо такого страшного вікового досвіду в наслідок первородного гріха наших прародичів. Мимо таких виразних острого з боку самого Сина Божого Ісуса Христа, щоби не довіряти брехливим і злонаміреним обіцянкам Сатани міліони людей наявно чи скрито стають під прапор Сатани і виконують його пляни на знищення Христового Царства в світі.

Верховні Пастирі Христового стада Папи Римські від кількадесять літ б'ють у дзвін на тривогу і взивають всіх християн до оборони правдивого християнства і до протинаступу для відзискання тих великих втрат понесених на користь царства Сатани та й для позискання решти поганського світу для Христової Євангелії. Правда, в останніх десятиріччях зроблено вже дещо з боку християн католиків через зорганізування рядів т. зв. Католицької Акції, чи світського апостольства, чи т. зв. християнських рухів серед різних народів світу, щоби спинити те загрозове поширення нового поганства в світі та й щоби відвоювати втрати. Та те, що дотепер зроблено, ще далеко не вистарчає не тільки для успішного протинаступу але навіть не вистарчає до успішної оборони християнства на випадок рішального наступу Царства Сатани, що неминуче гряде. Статистичні дані говорять про 800 мільонів християн у світі, а якщо вони були б об'єднані під одним проводом в одній Христовій Церкві, як того бажав собі Божественний Основник християнства Ісус Христос, то це був би справді могутній фронт не тільки для оборони, але й до протинаступу. Та хитрий Сатана вже подбав впродовж віків про те, щоби не всі християни були піддані одному проводу в одній вселенській Христовій Церкві. Християни, поділені на різні т. зв. церкви чи секти, вже не страшні для нього. Тому й підтримує Сатана всіми засобами

той поділ християн всякими ересями й щораз новими роздорами і роздріблює той поділ щораз більш й більш і не допускає до церковно-релігійної єдності. Одиноким могутнім забором правдивого християнства осталась Католицька Церква, що має у проводі Христового Намісника цебто Петрового Наслідника Єпископа Римського. Його узнають за свого Верховного Пастиря 400 мільонів вірних християн католиків, але й серед них Сатана намагається знайти й наймити собі на службу таких, що свідомо, чи несвідомо, приймають а навіть поширюють засади незгідні з Христовою наукою або таки протихристиянські засади.

9. Що ми зробили для оборони християнства?

Для підготовки зорганізованої оборони християнства зроблено дещо в останніх десятиріччях і серед нашого українського народу, що здається таки найбільш зі всіх інших народів відчуває на собі страшні наслідки хвилевої перемоги з боку Царства Сатани і здає собі справу з того, яка страшна загроза зависла над християнським світом. На зразок організацій інших католицьких народів зорганізовано в нас ще в Рідному Краю і відновлено серед української скитальщини організацію Католицької Акції цебто світське апостольство вірних, а саме в цьому ювілейному році створено ще й окрему згадану вже організацію Українського Християнського Руху, що вправді назагал має ті самі цілі що й Католицька Акція, але засяг і методи діяльності УХР дещо відмінні, бо не мають участі в єрархічному апостольстві, ані не підлягають безпосередній контролі Церковної Ієрархії.

Наші цьогорічні ювілейні святкування були безсумнівним виявом глибоких християнських почувань, що вкорінились в серцях Українців впродовж нашої 1000-річної історії. Ми заявляли торжественно нашу непохитну вірність для Христа Бога й Царя нашого, ми обєднані з нашими Високопреосвященними Ієрархами протестували проти переслідування Христової Церкви не тільки в нашому Рідному Краю але й дeneбудь у світі. З новим завзяттям повними грудьми співали ми пісню «Ми хочем Бога» й «Боже нам єдність подай» і заявили перед Богом і перед світом, що наша люба Батьківщина Україна від 1000 років була, є й буде на віки християнська мимо всіх дiявольських затiй Сатани й його слуг.

10. Те все ще далеко не вистарчає.

Та нам не вільно задовольнитись тільки тими зовнішніми торжественними виявами наших християнських почувань, що часто кінчаються тільки на словах. Ми не сміємо забувати ні на хвилику про ту загрозу для цілого християнського світу з боку Царства Сатани, що воює брехнею, підступом і насиллям проти правдивого християнства і позискує під свій диявольський прапор навіть таких людей, що колись як пробоевики займали місця в перших рядах зорганізованих для оборони Христового Царства. Здобутки царства Сатани нині вже величезні, а з кожним днем можна сказати росте загроза для християнства, цебто для всіх добрих християн разом і для кожного зосібна. Сатана лютує, що вже від 2000 років воює, а не вespів знищити християнства і приготує рішальний наступ. Він і тепер не дасть ради, бо Христос запевнив нас, що «пекольні сили не переможуть Церкви Христової» (Мат. 16, 18) але ж ми нашими очима бачимо, що в боротьбі, що йде безупину, Сатана може похвалитись таки поважними здобутками. Тих здобутків він не мав би, якщо всі християни були б об'єднані довкруги одного Проводу установленого самим Ісусом Христом і виконували зарядження того Проводу.

11. Треба бути правдивими християнами.

Якщо ми всі християни були б правдиві християни, ціле пекло не могло би нічого вдіяти проти нас, бо з нами Христос.

Киньмо оком, Браття й Сестри, на історію християнства, зокрема на історію перших християн, записану в Апостольських Діяннях, отже в святій книзі, що вчить нас правдивої історії найдавнішої, бо початкової християнської громади в Єрусалимі. то побачимо що й тоді лютував Сатана проти зародків Христової Церкви, а все ж він не тільки не вespів знищити тієї першої християнської громади, але тяжкими переслідуваннями радше причинився до її зросту. Певно, що Христос чував над тими першими християнами і спомагав їх Своєю ласкою, щоби витривали в вірності для Нього. Христос не змінився впродовж віків — Він той самий — як каже св. Павло (Євр. 13,7) «вчора й нині й во віки». І нині Христос радо спомагав би християн Своєю ласкою у їхній боротьбі, але скільки ж то є нинішніх християн (а є всіх коло

800 мільйонів), що заслуговували б на ту почесну назву так, як на неї заслуговували ті перші християни, що їх звеличив сам Дух Святий пером св. Апостола Луки у книзі «Апостольських Діяній». Послухаймо що оповідає св. Апостол Лука про тих перших християн (Діян. 2,42). Вони пильно сходились, щоби послухати проповіді Апостолів («бяху терпяще в ученії Апостолов») щоби перебувати на спільній молитві та й щоби прийняти Пресвяту Евхаристію (причащатись Пресв. Тіла й Крови Христової). У всіх було гейби тільки одне серце й одна душа (Народу же віровавшему бі серце й душа єдина) (Діян. 4,32). Не було між ними себелюбства. Ті, що посідали майно, продавали й давали ціну до рук Апостолів, що роздавали те між убогих на їхні потреби (Діян. 4, 34-35).

Ось бачите, Браття й Сестри, які то добрі, правдиві християни були ті перші, що повірили в Ісуса Христа. Такими християнами мусимо ми бути, якщо справді хочемо витривати під Христовим прапором в боротьбі зі Сатаною і запевнити собі перемогу.

Дехто з вас, Браття й Сестри, читаючи ці слова, чи слухаючи їх подумає собі: «А хіба ж ми не є правдиві християни? чи ж було би можливе таке величаве святкування нашого християнського 1000-річного Ювілею, якщо ми не були б правдиві християни? Може бути, що є в нас і багато хиб, може й є між нами дехто, що на словах визнає Христа, а вчинками відрікається Христа, але ж загал Українців і в Рідному Краю і тут на скитальщині таки вірять в Христа Спасителя, і в тій вірі хоче витривати на віки».

12. Християнська свідомість конечна.

Не хочемо, Браття й Сестри, нікого образити оцим нашим пастирським письмом, ані заперечувати, чи висловлювати сумнів про чиюнебудь християнську віру. Але ж ви мусите признати, що багато, дуже багато між нами є таких, що, хоч визнають християнську віру, не живуть по християнськи, цебто згідно з Христовими заповідями, що їх безнастанно нам пригадує свята Христова Церква устами Отців Душпастирів. Знаємо з науки катихизму, що по християнськи вірити то значить приймати за правду то, що Бог об'явив, а Христова Церква подає нам до вірування. Тільки одна Христова Церква має право й обов'язок учити нас об'явлених Божих правд і ніхто більше. Само собою розуміється, що право навчання дав Ісус Христос Апостолам з Петром на чолі, а те

саме право мають наслідники Апостолів з наслідником Петра на чолі, цебто з Папою Римським. Апостоли чи їхні наслідники, цебто Єпископи добирають собі помічників чи відпоручників, що можуть вчити проповідуючи Боже слово, але не в своїм імені, а в імені тих, що їх післали. Вірні християни мають обов'язок приймати ту науку і то під загрозою втрати вічного щастя, бо Ісус Христос посилаючи Апостолів у світ виразно сказав: «Хто вас слухає, Мене слухає, хто вами гордить, Мною гордить» (Лук. 10,16). «Хто повірить і охреститься, буде спасений, хто не повірить буде проклятий» (Мар. 16,16). Добре розуміли ту справу перші християни, бо як оповідає свята книга «Апост. Діян.» запопадливо слухали науки Апостолів, приймали до серця ту науку і жили так, як того навчали Апостоли. А не забуваймо про те, що в тих перших часах не дуже то було безпечно сходитись потайки на християнські молитовні зібрання і слухати науки Апостолів, бож лютувало переслідування і з боку Жидів і з боку поган.

Якщо ми схотіли б прирівняти під тим зглядом Українців християн до тих перших християн то з великим стидом мусимо признатись, що ми таки не заслужили ні на одну з тих похвал, що їх читамо у святій книзі «Апост. Діян.» про перших християн. Чи ж можна би про нас сказати, що ми запопадливо сходимося що неділі й що свята до церкви, щоби взяти участь у св. Божественній Літургії (Службі Божій) і вислухати проповіді Божого слова? З найбільшою прикрістю наші Отці Душпастирі стверджують, що по деяких українських душпастирствах ледви мала горстка, і то постійно тих самих вірних, сповняє той обов'язок, що тяжить на всіх під загрозою втрати Божої благодати. Це правда, що сповнення того тяжкого обов'язку в умовах нашої скитальщини вимагає деякої жертви з нашого боку. Ми не маємо на чужині близько наших церков, ані не маємо таких правильних Богослужб, як ми їх мали колись у Рідному Краю. Але ж умовини, в яких ми живемо у вільному світі напевно далеко кращі, як були для перших християн, або тепер у нашому Рідному Краю, чи по таборах примусової праці під московсько-большевицьким ярмом.

13. Зразкове християнське життя українських в'язнів на Сибірі.

В останньому часі дійшли до нас прегарні вістки про наших Братів по деяких таборах примусової праці на Сибірі, як

то вони по цілоденній тяжкій праці збираються в ночі на спільні молитви, а, якщо мають між собою священників, то й на відправу св. Літургії і прийняття святих Таїнств. А те діється завжди з нараженням себе на нові ще більші страдання. Справді наші страдалці на Сибірі це гідні наслідники перших християн так, що вповні заслугоують на ту почесну назву Християни! Зате ми, що при допомозі Божій знайшлися у вільному світі мусимо стидатись за себе, бо з якоїнебудь причини, навіть дуже благої, або таки просто грішної, опускаємо недільні і святочні Богослужби, ані не маємо бажання вислухати проповіді Божого слова. Опускаючи Богослужби, ми занедбуємо то наше найголовніше завдання прославляти Бога й Творця нашого, а не слухаючи проповіді Божого слова ми позбавляємо себе тієї Божої науки про найважливіші життєві правди християнської віри. Дехто може скаже, що він знає й без того головні правди християнської віри, бо навчився їх з малого Катихизму в школі. Може бути, що дехто й навчився тих головних правд і може й дещо з того пам'ятає, але ж про перших християн каже св. Письмо, що їм не вистарчить почути раз науку з уст Апостолів. Вони ті перші християни запопадливо сходились і перебували в науці Апостолів, слухаючи тієї науки і живучи згідно з тією наукою. Раз одержану науку треба постійно відсвіжувати в пам'яті, пригадувати собі, а то тимбільше, якщо та наука така нераз противна людським пристрастям, що її радо забувається. А Божя наука, це ж важніша від усіх інших наук, бо відноситься до надприродних справ, до надприродної нашої цілі і надприродних орудників до тієї цілі, отже вимагає з нашого боку особливої запопадливості, щоб поглибити й скріпити нашу релігійну свідомість.

14. Дбаймо за християнську свідомість бодай так, як дбаємо за свідомість національну.

Якщо слушно ми вважаємо за доброго Українця тільки такого, що є національно свідомий, то тимбільше тільки такого чоловіка можемо вважати за доброго християнина, що має належну релігійну християнську свідомість. У нас так багато робиться для піднесення й закріплення національної свідомості, і то передусім з боку самої Церкви, що впродовж цілої історії, а зокрема впродовж нашої скитальщини остається таки найсильнішою твердинею, у якій можна зберегти зв'язок з прадідними традиціями. Признаємо всі, що за останню сотню літ нашої історії наша національна свідомість

зробила величезні поступи, але нажаль не можемо те сказати про зріст нашої релігійно-християнської свідомости. Це правда, що подекуди український нарід спромігся ту і там на величаві вияви християнських почувань і на створення деяких християнських організацій. Маємо серед нашої скитальщини окремі християнські часописи що, за підтримкою з боку Церкви, виконують дуже важне післанництво і поширюють серед української спільноти на чужині християнський світогляд. Але в тому самому часі маємо більше т. зв. національних часописів різних політичних напрямків, чи й без ніяких напрямків. Їхні видавці і читачі є християни, але справа християнського світогляду для тих часописів другорядна, чи навіть дальшєрядна, або й зовсім чужа. У тих часописах знайдемо час-до-часу яку хронікарську замітку про церковно-релігійні торжества, а часом і деяку статтю (звичайно дуже баламутну) на релігійну тему з приводу Христового Рождества чи Воскресення. Але є й такі часописи, що дозволюють собі містити на своїх сторінках час-до-часу просто богохульні витівки, що в найвищому степені ображують християнські почування нашого загалу. Якщо трапився в нас такий часопис, що відважився на своїх сторінках образити наші патріотичні почування напевно український загал відвернувся з обмерзінням від такого часопису. Всі інші патріотичні часописи нап'ятували б напевно такий часопис як найбільше шкідливий і добачували б в ньому національну зраду. І це був би добрий і самозрозумілий знак глибокої національної свідомості.

15. Обовязкова постава християнина до нехристиянського часопису.

Здавалося, що бодай таку саму поставу повинні би зайняти християнські читачі, а зокрема християнські часописи у випадку часопису, що на своїх сторінках поширює нехристиянські засади ненависти й насилля, або позиції неутральности до християнства, що згідно зі словами самого Христа є радше протихристиянськими позиціями, або поміщує просто богохульну статтю, як оця недавня, що при нагоді оцінки одної книжки говорить і про «християнство як звичайну жидівську секту». І те діється в ювілейному році, коли український загал святкує торжество 1000-річчя християнства. Якщо в нашого загалу була би справді глибока християнська свідомість, бодай така, як є в нас національна свідомість, напевно не поважився ніякий часопис поміщувати речі, що

ображують християнські почування читачів, бо знав би, яке обурення стрінуло б його з боку тих читачів. Наші письменники чи журналісти хоч би й які були вчені, чи перевчені, не відважилися писати статтю, чи книжку про речі, на яких не розуміються. Вони мовчали б бодай для того, щоби далі уходити за вчених і не показували б свого невіжества в релігійних справах. Але вони самі без релігійної свідомости, знають і про брак релігійної свідомости читачів, отже пишуть свої дурощі про релігію й Церкву навіть не завдаючи собі дещо труду, щоби вперед пізнати бодай основні правди християнської віри про Христа й про Христову Церкву. Та ще й мають відвагу поучувати Церковну Ієрархію про права й обов'язки Христової Церкви, про відношення держави до Церкви і про обмеження прав Церкви вмішуватись у справи, що їх собі застеріг т. зв. національний провід.

Про жалюгідний брак релігійно-християнської свідомости у нашому загалу, а зокрема серед нашої т. зв. провідної, чи як кажуть освіченої верстви ми згадували не раз в наших пастирських письмах. З продовженням нашого перебування на скитальщині поза Рідним Краєм той стан не поправився, а радше погіршився. Немає сумніву, що найболючішим доказом на те, це брак покликань до духовного стану такий, що в короткому часі не будемо мати змоги забезпечити духовну опіку для наших скитальців. А без духовної опіки з боку Церкви ніякі організації напевно не зможуть зберегти в нашої еміграції зв'язків з прадідними традиціями, а вже не говоримо про загрозу втрати вічного спасіння для багатьох безсмертних душ.

16. Завдання Духовенства й світських апостолів.

У своєму часі візвали ми нашу організацію світських апостолів до діяльності під кличем «Християнський Кати́хизм має бути в руках кожної української родини, чи радше в руках кожної української людини». Той самий клич буде обов'язувати наших світських апостолів і в наступних двох роках — 1956 і 1957 — наших ювілейних святкувань 1000-річчя нашого християнства. Само собою розуміється, що при тому наші світські апостоли будуть змагати всіма зусиллями до поширення нашої католицької преси серед усіх кругів нашої скитальщини. Поручаємо нашим Отцям Душпастирям, щоби на час найближчих двох років виробили собі плян проповідей про ті признаки доброго християнина так, як ті признаки перших християн підкреслені у святій книзі Апо-

стольських Діяній. У цьому нашому пастирському письмі ми знова довше затримались над тою першою основною признакою, а саме над християнською свідомістю. Але не менше важні й другі признаки доброго християнина, а саме припинання Святих Тайн (св. Тайни Сповіді й Пресв. Евхаристії), що помножують і скріплюють життя в Божій благодаті. Якщо перші християни витривали під прапором Христовим, то черпали ту силу саме з частого св. Причастя, що є найліпшим ліком на наші немочі.

Пресвята Евхаристія об'єднує нас найтісніше з Ісусом Христом, а рівночасно є тим найкращим вузлом любови, що об'єднує християн. У перших християн, хоч вони належали до різних народностей, було гейби од н о с е р ц е й о д н а д у ш а — бо, споживаючи часто, навіть щодня, Пресвяте Тіло й Кров Христову, почували себе як щось одне в Христі. Ми так часто співаємо благальну пісню «Боже нам єдність подай», а тієї єдності все ще немає, бо не користуємо з того найсильнішого вузла єдності, що є у Пресвятій Евхаристії, бо ми радше думаємо про національну й політичну єдність, а не про ту найважнішу єдність, що її бажає сам Христос, цебто про єдність у Таїнственому (Містичному) Тілі Христовому, у Христовій Церкві. От тієї єдності маємо бажати, Браття й Сестри, бо з об'єднанням в Христі, у Таїнственому Тілі Христовому цебто в Христовій Церкві прийде всяка інша тривала єдність і то така могутня, що й усі сили пекольні нас не переможуть. Без єдності в Христі усі наші змагання про які небудь об'єднання нічого не досягнуть, бо Христос сказав виразно: «Без мене нічого не можете зробити» (Ів. 15, 5).

З такими бажаннями стрічаймо, Браття й Сестри, близький вже Святий Празник Христового Рождества благаючи від Божої Дитинки Ісуса Христа тої найбільше потрібної нам ласки, щоби ми Його щораз ліпше пізнали, щораз більше полюбили і були завжди правдивими, добрими християнами. З такими думками продовжуймо і наші дальші святкування Ювілею 1000-річчя нашого християнства.

Благодать вам, Браття й Сестри, й мир від Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога й Отця і причастя Святого Духа нехай буде з вами. Амінь.

Дано в Римі, дня 4. грудня 1955 р. у Празник Входа в Храм Пресвятої Богородиці.

† ІВАН, Архієпископ

Апост. Візит.

Ч.: 7365/КА.

**Привітання й Апостольське Благословення
Святішого Вітця й Священної Конгрегації
Східної Церкви з приводу ювілейних
святкувань 1000-річчя християнства в Україні**

Святий Апостольський Престол найласкавіше прийняв до відома наш почин святкування Ювілею 1000-річчя християнства на Україні, а вітаючи деякі поодинокі наші торжества з того приводу надіслав у найкращих висловах побажання й Апостольське Благословення для учасників торжеств і для цілого українського народу.

Найціннішим доказом живої участі св. Апостольського Престолу у нашому Ювілею це телеграма Святішого Вітця надіслана для ВПреоув. Апостольського Візитатора підчас наших рівночасних святкувань в Лондоні дня 14. серпня ц. р. і Великого Ювілею 25-річчя двох наших католицьких організацій: Академічної „Обнови“ й Студентської „Обнови“. Наводимо дослівний англійський текст телеграми Святішого Вітця враз з українським перекладом:

Archbishop Bučko, 143 Saffron Hill, London.

Occasion Congress Commemorating Silver Jubilee Association Ukrainian University Students Obnova and Tenth Centenary advent Christianity Ukraine Holy Father sends cordial greetings lovingly imparts Members, Hierarchy, Clergy faithful Participating Paternal Apostolic Blessing implored.

**GRANO,
Substitute.**

«Архієпископ Бучко, 143 Саффрон Гілл, Лондон.

З нагоди Конгресу для святкування срібного Ювілею Товариства українських університетських Студентів «Обнова» і десятого сторіччя започаткування християнства в Україні, Святіший Отець пересилає сердешні привітання з батьківською любов'ю уділяє Апостольське Благословення членам Єпархії, Духовенству й вірним, що беруть участь.

Грано, Субститут.»

Його Еміненція Високопреосвященніший Кир Євгеній Тіссеран з тієї самої нагоди надіслав на руки ВПреоєв. Апостольського Візитатора привітальну телеграму, що її наводимо також в англійському тексті і в українському перекладі.

Archbishop Bučko, 143 Saffron Hill London —

Occasion Jubilee Congress Obnova societies send felicitations prayers invoking special blessings on all ukrainian catholic clergy faithful —

Cardinal Tisserant

«Архієпископ Бучко, 143 Саффрон Гілл ЕЦ I, Лондон.

З нагоди Ювілейного Конгресу «Обнови» пересилаю побажання й молитви бажаючи особливого благословення для всього українського Духовенства й вірних —

Кардинал Тіссеран.»

Попри те надійшли до рук ВПреоєв. Апостольського Візитатора два найцінніші письма від Священної Конгрегації для Східньої Церкви за підписом Найдостойнішого її Керманіча Й. Ем. ВПреоєв. Кир Євгенія Кард. Тіссерана, одно з нагоди нашого величавого паломництва до Люрд, а друге з приводу Ювілею „Обнови“, а саме:

СВЯЩЕННА КОНГРЕГАЦІЯ ДЛЯ СХІДНЬОЇ ЦЕРКВИ

Рим, дня 1. вересня 1955.

Ч. прот. 153/50.

Ваша Ексцеленціє,

у відповідь на письмо Вашої Ексцеленції з дня 8. липня ц. р. Ч. 7015/AB, дуже мило мені висловити Вашій Ексцеленції вдоволення цієї Священної Конгрегації за стільки шляхотних починів, яких піднялися Ваша Ексцеленція, щоби з належною торжественністю, хоч і серед смутку вигнання, відсвяткувати тисячріччя від тої хвилі, коли з хрещенням св. Ольги, введено вселенську віру Христову в Україні.

Святкування цієї славної річниці відтворить в пам'яті народу початки й світлі дії прадідної віри та напевно збільшить почуття вірності для Вселенської Церкви і для цієї Апостольської Столиці, згідно з найкращими традиціями минувшини, а рівночасно серед повіреного Вам народу на скитальщині приверне довіря до Божого Провидіння, що нехибно доведе його до призначених цілей.

Нехай же те змагання і те довіря скріпиться через набожність до Пречистої Диви Марії. Наглядним свідоцтвом і висловом такої набожності є Ваше величаве паломництво до Люрд.

При тих побажаннях користаю з нагоди, щоби висловити Вашій Ексцеленції почування моєї глибокої пошани і заявляюсь щераз

Вашої Ексцеленції як люблячий брат

† Євгеній Кард. Тіссеран
Секретар

А. Джованеллі
Субститут

Його Ексцеленція
Високопреосвященніший Кир Іван БУЧКО
Архієпископ тит. Левкадський
Апостольський Візитатор
Р и м.

СВЯЩЕННА КОНГРЕГАЦІЯ ДЛЯ СХІДНЬОЇ ЦЕРКВИ.

Ч.: прот. 332/55

Рим, дня 17 вересня 1955.

Ваша Ексцеленціє,

У відповідь на письмо Вашої Ексцеленції ч: 7086/КА з 5. серпня ц. р. мило мені висловити правдиву радість з боку цієї Священної Конгрегації з приводу тих милих звідомлень про торжества відбуті у Лондоні з нагоди 25-річчя від дня створення «Обнови».

Отта діяльна Організація, що об'єднує під тою самою назвою і академічних інтелектуалістів і університетських студентів, справді заслугує на особливу увагу-опіку, щоби вона успіла статись живим і успішним свідоцтвом католицького думання в культурних кругах.

Не без значіння є й те, що 25-річчя «Обнови» щасливо зійшлося з тисячеріччям хрещення св. Ольги.

Торжественне відкриття Ювілею св. Літургією відправленою Й. Е. Преосв. Кир Максимом Германюком при участі ВПреосв. Апостольського Делегата й Й. Е. ВПреосв. Меєрса та й інших визначних осіб — останеться в анналах «Обнови» як історична подія, а наступні три дні студій над питанням Культури у зв'язку з Апостольством для обнови й підкреслення шляхотних ідеалів «Обнови» у серцях її членів започаткують посилену християнську діяльність.

Благословлю з цілого серця цю Організацію, а з побажаннями запевнюю про молитву, щоби вона за Божою благодаттю процвітала і зростала щораз більше в силу. Користаю з нагоди, щоби заявитись з почуванням правдивої пошани,

Вашої Ексцеленції з любов'ю як брат

† Євгеній Кард. Тіссеран
Секретар

А. Джованеллі
Субст.

Й. Е. ВПреосв. Архієреєві
Кир Іванові БУЧКО
Архієпископові тит. Левкадському
Апост. Візит. Українців у Зах. Європі

Подяка Святішого Вітця для вірних Українців у Великій Британії і Німеччині за жертву на «Петрів Гріш»

При нагоді Празника Святих Верховних Апостолів Петра й Павла всі вірні діти Святої Церкви складають свої жертви призначені на окремий дар під назвою «Петрів Гріш» до розпорядимости Святішого Вітця. Наші українські вірні, поселені в Краях Західньої Європи, хоч і небагаті, радо сповняють цей милий обов'язок любови і складають до рук наших Отців Душпастирів свої «вдовині лепти» на безмежні потреби Батька всіх християн. Цього року наші вірні на терені Великої Британії зложили суму 58 фунтів 14 шил. і 6 пеннів, а наші залишенці в Німеччині суму 342 нім. марки та 66 сотиків. Ці дари зложив Високопреосвященіший Апостольський Візитатор до рук Представників Святого Апостольського Престолу в дотичних країнах, а саме до рук ВПреосв. Апостольського Делегата у Великій Британії — Й. Е. Герарда О'Гар-и та Його Високопреосвященству Апостольському Нунцієві в Німеччині Й. Е. Альойзові Мюнхові. Оба Високопреосвященні Владики зволили прислати свою подяку для українських вірних такого змісту:

Апостольська Делегатура

Лондон, 24. жовтня 1955.

Ваша Ексцеленціє,

Мило мені подякувати Вашому Високопреосвященству за цінне письмо з 14 жовтня ц. р. ч. 7388/ФАВ і за банковий переказ на суму фунтів 58:14:6 як жертву на «Петрів Гріш» збоку Українців католиків у Великій Британії.

Через Секретаріят Стану постараюсь передати цю вістку Найдостойнішій Особі Святішого Вітця, запевнюючи Його Святість про вірність та жертвенність Його синів Українців,

що живуть в цій країні.

З висловами глибокої пошани і щирого віддання остаюся
Вашого Високопреосвященства

покірний слуга
Герард П. О' Гара
Апостольський Делегат

Його Ексцеленція
Високопреосв. Архієрей
Кир Іван Б у ч к о
Архієпіскоп Левкадський
Апостольський Візитатор Українців
в Р и м і.

Апостольська Нунціятура
в Німеччині

Ч. 9296/

Бад Годесберг, 9. листопада 1955

Ваша Ексцеленціє!

Маю честь повідомити про одержання цінного письма Вашого Високопреосвященства із залученим банковим переказом на суму 342,66 нім. марок як «Петрів Гріш», що його і в цьому році українці католики схотіли жертвувати для Святішого Віття.

Запевнюючи Вашу Ексцеленцію, що цей милий дар вже спрямовано на місце призначення, мило мені висловити радість ізза цього нового доказу щирого й синівського привязання до Христового Намісника збоку тих Його любих дітей, що навіть у тяжких хвилях своєї скитальщини не забувають про безмежні турботи Батька всіх християн.

Користаю з нагоди щоби передати вислови моєї глибокої пошани і остаюся

Вашої Ексцеленції
в покорі відданий
† Альойзій Мюнх,
Архієпіскоп-Єпіскоп Фарго,
Апостольський Нунцій

Його Ексцеленція
Високопреосв. Архієрей
Кир Іван Б у ч к о
Архієпіскоп Левкадський
Апостольський Візитатор Українців
в Р и м і.

Ч. 7684/К.

До Впр. і Всч. Духовенства про обов'язок щоденного розважання

Пригадується всім нашим священикам обов'язок совісті відносно щоденної спасенної практики званої розважанням. До тієї практики зобов'язує нас Канонічне Право, що при цьому жадає від Єпископів, щоби вони чували над тим, наскільки їхні священики виконують той обов'язок. Здавалося, що кождий священик без зовнішнього якого примусу повинен би відчувати потребу тієї святої духовної вправи, бо впродовж богословських студій і побуту в Духовній Семінарії мав нагоду не тільки слухати безнастанні заохоти до того, але й сам на собі пересвідчився про вагу й konieczність тієї вправи в духовному житті.

Та, нажаль, буває, що вже в короткому часі по виході зі Семінарії священики зразу час-до-часу занедбують, а вкінці таки зовсім покидають розважання. А тимчасом усі Вчителі духовного життя в один голос заявляють, що без правильної практики умової молитви цебто без розважання священик не зможе втриматись у внутрішній злуці з Богом цебто в освячуючій благодаті. Або розважання, або найтяжча загроза вічного прокляття, бо без розважання священик не може встерегти себе перед тяжким гріхом — каже св. Альфонс Лігорій. Розважання, це то «поученіє», що без него просто прийшла би загибель наша — як каже Псалмопівець 118, 92): «Яко аже би не закон твой поученіє мое бил, тогда оубо погibl бих во смиреніи моем». Тому й заявляє Псалмопівець зараз в наступному стиху: «Во віки не забуду оправданій твоїх, яко во них оживил мя еси».

Нема що й казати, бо то таки правда, що з опущенням розважання наша Служба Божа, а в ній наше св. Причастя скоро стане марною привычкою, або засобом до зиску, а з часом може статись і тяжкою провиною. Наш єрейський молитвослов не буде висловом нашого літургічного життя, ми щораз менше будемо чувати над тим, щоби встерегтись упадку, не буде з нашого боку стрілистих молитов, пропустимо духовне читання, занедбаємо іспит совісті, а наша Сповідь буде радше з привычки, а подекуди навіть сумнівна, вкінці може буде святотрадська.

Так воно буває, що при облозі твердині ворог вперед пробує тут і там зробити який вилім, а за виломом йде руїна цілої твердині. Те саме діється і в духовному житті священика. Сатана склонює насамперед до занедбання одної, чи другої духовної вправи (розважання, іспит совісти, молитвослов, посіщення Найсвятіших Тайн, стрілисті молитви, пам'ять на Божу всюдиприсутність, приготування до Служби Божої, часта Сповідь й інші практики) а потім доводить і до найтяжчих упадків. Та передусім намагається Сатана допровадити до занедбання розважання, видумуючи найрізноманітніші причини до того, як прим. брак часу, наглі душпастирські обов'язки, потреба спочинку, чи відпруження а навіть потреби зацікавлення світськими часом і політичними справами. Якщо тільки Сатані вдасться наклонити священика до занедбання розважання то вже не буде мати великих труднощів, щоби спокусити його до інших тяжких занедбань, а вкінці кинути його у пропасть тяжких гріхів.

Не будемо на цьому місці повторювати поучень про спосіб щоденного бодай півгодинного розважання (найкраще безпосередно по ранішніх молитвах, перед відправою Служби Божої). Пригадаємо тільки, що найкращим предметом розважання будуть вічні правди зокрема про таїнства з життя Ісуса Христа. Кождий священик повинен мати під рукою підручник з розподілом матерії до розважання на кождий день. Можна послуговуватись також уступами з Євангелії призначеними на кождий день літургичного року. Розважання мусить бути практичне, цебто таке, що устійнювало би на напрямні в нашому життю даного дня. Тому й важна річ у розважанню зробити практичні постанови, як провести даний день в злуці з Богом так, щоби наші серця були сповнені тими самими почуваннями, що сповняли Христове Серце (бо ж священик це другий Христос) а саме: бажанням більшої слави Божої, жаждою — прагненням спасення душ і бажанням жертвувати себе з любови до Бога й до ближнього. З тих почувань вийде й наше діяльність того дня, а вечером в іспиті совісти зможемо сконтролювати себе, що ми зробили для Божої прослави, що доброго зробили для ближніх, що я пожертвував зі себе з любови до Ісуса й людських душ.

Дано в Римі, дня 30. листопада 1955.

† ІВАН, Аспп.
Апостольський Візитатор

Ч.: 7741/О.

До Всечесного Духовенства про «Братство Апостольства Молитви».

У цих лукавих часах нашої скитальщини по різних краях Західньої Європи наша душпастирська праця з різних причин стає щораз тяжчою, бо попри звичайні труднощі й перешкоди, що ніх немало було і в Рідному Краю мусимо поборювати нові труднощі і то такі тяжкі, що нераз охоплює нас навіть деяка знеохота, бо не бачимо успіхів і досвідчаємо різних невдач у наших змаганнях. Читаючи Ваші письменні звідомлення про релігійно-моральний стан наших поодиноких душпастирств, чи слухаючи тих Ваших усних звідомлень підчас наших Конференцій (Соборчиків) в нагоди Апостольської Візитації з прикрістю приходиться ствердити, що наші найкращі душпастирські зусилля, зберегти серед загалу нашої скитальщини релігійно-моральний рівень пересічних християн часто йдуть на марне.

Збоку наших вірних кидається нам в очі:

а.) Тяжке й провинене невіжество в церковно-релігійних справах, цебто брак належного релігійного усвідомлення в основних правдах християнської віри — про що згадуємо щераз в теперішньому нашому Пастирському Слові.

б.) Враз із тим стверджуємо побої вірних небувалу в нас досі простакуватість і байдужість таку, що нераз здається, що ті люди просто затримали звичайне поняття про суттєву різницю між священиком-душпастирем і вірним християнином. Не згадуємо вже про той релігійний формалізм, що опановує широкі круги нашої скитальщини, а зокрема тієї т. зв. освіченої, чи напівосвіченої верстви, що сповнення своїх релігійних обов'язків обмежує до тілесної участі в Панахиді за поляглих в боротьбі за волю України без якоїнебудь думки про Бога і про свою безсмертну душу. Не будемо тут згадувати й про інші труднощі збоку наших вірних, бо вони аж надто даються нам взнаки на кожному кроці.

Про труднощі успішного душпастирювання з боку самих Отців Душпастирів маємо намір сказати дещо в окремому письмі в черговому числі нашого Урядового Вісника.

Оцим письмом хочемо звернути увагу наших Отців Душпастирів на один важний помічний засіб успішного душпастирювання, що зовсім не є новий, але, здається, дещо приза-

бутий, а може й недоцінюваний як треба. Пастирська Богословія учить нас про різні помічні засоби успішного душпастирювання, а між ними на першому місці треба поставити т. зв. релігійно-церковні Братства, що впродовж історії Христової Церкви звжди мали великий вплив на оживлення релігійно-церковного духа серед християнських спільнот. За останнє десятиріччя ми не раз мали нагоду заохочувати наших Отців Душпастирів до оснування церковних Братств по своїх душпастирствах, а зокрема до оснування Братства Матери Божої Неустаючої Помочі, щоби поширити й поглибити серед наших вірних набожність до нашої Небесної Неньки й Цариці Вселенної. Пригадуємо знова ту нашу заохоту, хоч знаємо, що наші Отці Душпастирі намагались те зробити й зробили з більшим чи меншим успіхом, бо в умовинах нашої скитальщини — як сказано вище — організація церковних Братств натрапляє на особливі труднощі. Наші Отці Душпастирі вспіли по своїх душпастирствах зібрати під лелійний прапор Марії бодай деяке число вірних, що практикуючи особливу набожність до Небесної Матері й Цариці, перебувають найкращий вишкіл для світського апостольства, що має спомогати Отців Душпастирів в душпастирській праці. Треба й далі намагатись, щоби як найбільше число наших вірних зайшлося в рядах того Братства, але при цьому треба дати йому мудрий провід і часто заохочувати вірних до виконання тих дрібненьких обов'язків, приписаних Статутами Братства (гляди: Малий Підручник для вжитку провідників і членів Братства М. Б. Н. П. стор. 19-24). Треба також поучити вірних, що ті обов'язки не тяжать під ніяким гріхом, бо це добровільно прийняті зобов'язання з боку тих, що стають членами Братства. Зокрема поручаємо набожну практику відмовляти в церкві прилюдно з вірними 3 рази «Богородице Діво» за щасливу смерть.

Добре зорганізоване Братство М. Б. Н. П. при мудрому провіді збоку Отця Душпастиря станеться серцем даного Душпастирства.

Та в нинішньому письмі хочемо поручити увазі нашого Духовенства потребу ще одного Братства в кожному душпастирстві, а саме Братства Апостольства Молитви обіданого з Братством Пресвятого Серця Ісусового. Ми не раз звертали увагу на те, що в Братстві М. Б. Н. П. можна виконувати також статутіві обов'язки й інших церковних Братств. Є поважна думка учителів Пастирської Богословії, що дораджує не множити різних Братств на терені одного й того самого Душпастирства, а радше сцілювати їх для упрощення духов-

ного проводу. Схиляючися до цієї думки, а передусім з уваги на ті труднощі, що їх маємо в творенні релігійно-церковних Братств на скитальщині, ми не маємо наміру поручати Отцям Душпастирям створення окремого статутowego Братства Апостольства Молитви, але радше поручаємо, щоби в рямці Статуту Братства М. Б. Н. П. вставити теж статутіві зобов'язання Братства Апостольства Молитви так, що те Братство стає немов Секцією Братства М. Б. Н. П. В той спосіб члени Братства М. Б. Н. П., якщо стануть членами згаданої Секції і будуть виповняти статутіві зобов'язання Братства Апостольства Молитви будуть користати з усіх привілеїв, ласк і відпустів застережених для того ж Братства і будуть повновартними його членами, доповнюючи ту 40 мільонову «армію» членів Апостольств Молитви в світі. У нас в Рідному Краю до другої світової війни Апостольство Молитви обіймало до 800 тисячів членів, а буйний розквіт християнського життя в нашому народі до війни треба завдячувати також поширенню того Братства. Окремий релігійний місячник «Місіонар Пресвятого Серця Ісусового» з додатком малого «Місіонарчика» для дітей був найбільше поширеним журналом в Західній Україні.

Які ж це зобов'язання членів Апостольства Молитви?

Коли завдання кожного іншого Братства має за головну ціль передусім удосконалення своїх членів в християнських чеснотах, то Апост. Молитви вже своєю назвою вказує на особливу високу ціль і завдання його членів, а саме попри змагання до особистого усвячення й удосконалення, цікавитись потребами цілої Церкви і спомагати Церкву постійною молитвою, щоби Христове Царство поширилось і закріплювалось у світі.

А що в потребах Церкви найкраще визнається Верховний Пастир Христового стада Святіший Отець, тому й головне завдання членів Апост. Молитви єднатись у молитві з Святішим Отцем і молитись на ті намірення, що їх звичайно Він призначає окреме на кожний місяць за яку найпекучішу потребу Церкви і взиває вірних членів Апостольства Молитви, щоби спомогли Його своїми молитвами в тій справі. Як уже сказано вгорі Братство Апостольства Молитви є зв'язане в одно з Братством Пресв. Серця Ісусового, що має за ціль особливе почитання безконечної Божої Любови до нас. А що найкращим символом тої Божої Любови є Пресвяте Христове Серце, тому Церква заохочує вірних, щоби почитали то Пресвяте Серце згідно з бажаннями самого Ісуса Христа, висловленими в приватних об'явленнях, що їх удостоїлась св.

Маргарита Алякок тому буде близько 300 років. Головне бажання Ісуса Христа було, щоби люди пам'ятали про ту безконечну Божу Любов і старались віддячуватись Богові своєю любов'ю за всі дари любови, за створення й відкуплення людського роду в такий дивний спосіб, а саме через воплочення Божого Сина і смерть Богочоловіка Ісуса Христа на хресті серед найтяжчих мук. На пам'ятку тої Любови оставив нам Ісус Христос Пресвяту Евхаристію, або радше Самого Себе тільки на те, щоби міг повторювати в таїнственный спосіб свою жертву на хресті за нас, та й щоби ми могли брати участь в тій жертві й обєднюватись з Ним любов'ю у св. Причастю. Нажаль багато людей забуває на ту найціннішу пам'ятку Божої Любови, а подекуди й тяжко зневажає Христа, що остався між нами саме в Пресвятій Тайні Евхаристії. Тому й бажає собі Ісус Христос, щоби ті, що люблять Його, винадгороджували Йому за ті зневаги, що Він їх дізнає у Пресвятій Евхаристії. Можна в ріжний спосіб довершити того винадгородження, але таки за найкращий спосіб вважає сам Христос те, коли хто приймає Його з особливою любов'ю в св. Причастію саме в цілі винадгородження за зневаги. А що кожда п'ятниця є пам'ятним днем мук і смерті Ісуса Христа, то Христос бажає, щоби вірні християни часто приймали винадгороджующе св. Причастя, або бодай в кожду першу п'ятницю кожного місяця і за те обіцяв зі Свого боку особливі благодаті для них.

Тому й члени Братства Апостольства Молитви обєднаного з Братством Пресвятого Серця Ісусового зобов'язуються в першу п'ятницю кожного місяця прийняти винадгороджующе св. Причастя, а зокрема в сам день Празника Пресвятого Серця Ісусового, що припадає восьмого дня по Празнику Пресвятої Евхаристії.

Попри те члени Братства Апостольства Молитви обєднаного з Братством Пресвятого Серця Ісусового відмовлять щодня рано коротеньку молитву пожертвування Пресвятому Серцю Ісусовому всіх своїх молитов, всіх своїх справ, слів і вчинків, а зокрема своїх прикрощів, терпінь і хрестиків на задоситьучинення за всі наші гріхи і за намірення вказане Святішим Отцем для Апостольства Молитви на біжучий місяць.

Було би дуже побажане, щоби в християнських родинах відмовлювано спільні ранні й вечірні молитви. Відси теж йде завдання членів Апостольства Молитви намагатись повернути в християнських українських родинах ту побожну

практику спільних молитов, так як вона була колись поширена в Рідному Краю.

Попри намірення призначені для Апостольства Молитви Святішим Вітцем може Отець Душпастир для свого кружка Апостольства Молитви призначити кожного тижня, чи кожного місяця ще й окремі намірення за різні потреби свого душпастирства. На ті намірення (як напр. за навернення явнोगрішників в даній місцевості, чи душпастирстві) було би добре й прилюдно в церкві враз зі всіми людьми молитись і заохочувати вірних до приватних молитов.

Поширення Апостольства Молитви серед наших вірних на скитальщині нехай буде нашим найближчим завданням впродовж двох наступних років 1956 і 1957 призначених на продовжування наших ювілейних святкувань 1000-річчя християнства.

Поручаючи гарячо ту справу дбайливій увазі нашого Всечесного Духовенства висилаємо рівночасно до Канцелярій наших Генеральних Вікаріятів А. В. деяку кількість нового Статуту Братства Апостольства Молитви для розподілу серед наших Отців Душпастирів.

Дано в Римі, дня 4. грудня 1955.

† ІВАН, АЄпп.
Апостольський Візитатор

Ч: 7691/К.

Метрикальні копії.

Пригадуємо Всч. Отцям Душпастирям обов'язок, пересилати після закінчення кожного чвертьріччя метрикальні копії уроджених, вінчаних і померлих до Канцелярії властивого Генерального Вікаріату Ап. Візитатора.

Деякі Отці Душпастирі мають під цим оглядом важкі залеглості. Якщо впродовж найближчого чвертьріччя цебто до дня 1. квітня 1956 залеглості не будуть вирівнані то достичні Отці Душпастирі будуть нап'ятовані в Урядовім Віснику А. В. за то недбальство, а рівночасно буде висланий окремих урядовець до місця осідку і на кошті даного Отця Душпастиря з дорученням зробити метрикальні копії.

Давніші метрикальні відписи.

В роках від 1939 до 1947/8 декотрі наші Отці Душпастирі головнo в Німеччині не провадили окремих метрик хрещених, вінчаних і померлих, а всі випадки хрещення, вінчання і смерті зголошували місцевим латинським Отцям парохам. Через те наші теперішні Отці Душпастирі не мають належної евіденції наших вірних.

Доручаємо Всч. Отцям Душпастирям звернутись з проханням до латинських парохів на терені свого Душпастирства, щоби предложили їм метрикальні відписи уроджених, вінчаних і померлих Українців. Ті списки треба негайно переслати до Канцелярії властивого Генерального Вікаріату Апостольського Візитатора.

Ч. 1091/К.

Вживання шолому при їзді мотоциклом.

Вже в багатьох лат. Єпархіях видано зарядження відносно забезпечення життя і здоров'я священників, що їдуть на моторі (мотоциклі) — чито як керівники, чито як пасажери, а саме наложено **обов'язок** **послугуватися металевим шоломом** для охорони голови. Практика показує, що це є успішний і конечний середник збереження дорогого для нас усіх

священничого життя. Духовенство в Бельгії перед кількома роками потерпіло тяжку втрату в особі бл. п. Отця Ігнатія Атаманця, Душпастиря в Лієжі, що правдоподібно був би врятував життя в тяжкому мотоциклевому випадку, якщо був би забезпечив голову металевим шоломом.

Тому й поручаємо тим нашим Отцям Душпастирям, що їдуть на мотоциклі, постаратись про такий металевий шолом.

В справі репатріації до ССРСР.

В зв'язку з налагодженням дипломатичних відносин між Австрією і Східним Союзом як також у зв'язку з останніми переговорами Уряду Німецької Союзної Республіки з Урядом Східного Союзу у Москві деякі підозрілі люди поширюють серед наших скитальців занепокоючі вістки начебто в найблищому майбутньому наступить примусова репатріація до Большевії усіх бездержавних чужинців з поза т. зв. залізної заслони. Водночас большевицьке репатріаційне бюро у Східній зоні Німеччини записує скитальців до повороту на Батьківщину мовляв там проголошено амністію для усякого роду винуватців так, що ніхто не потребує боятись будьяких наслідків за свою дотеперішню ворожу поставу до безбожницького большевицького уряду. Акцію большевицького репатріаційного бюро ведуть на місцях окремі наємні агенти, які захвалюють «свободу і добробут» в країні Східного Союзу. Відомі нам щоправда дуже рідкі випадки, де скитальці різних націй в тому тяж українці застрашені чи обдурені несовісними агентами зголосилися до повороту на поневолену ворогом Батьківщину. Вони нажалі невідомі того, що під Східним Союзом вони неможуть явно визнавати свою католицьку віру, бо українську католицьку Церкву большевики безпощадно далі винищують. Немає сумніву, що нещасні поворотці або будуть примушені піти на юдину службу ворогові, або помандрують до примусових таборів праці у холодну Сибір.

Тому доручаємо Всч. Отцям Душпастирям:

1.) Заспокоїти вірних і запевнити, що примусова репатріація бездержавних чужинців є виключена; 2.) остерегти їх перед шкідливим впливом большевицьких агентів; 3.) переслати Генеральному Вікаріютові А. В. списки тих осіб, що дали себе намовити до повороту. При цьому треба навести причини, що склонили дотичних людей до рішення на по-

ворот. Якщо в намовлюванні наших людей до повороту беруть участь посторонні люди, що безсумніву діють на шкоду скитальців, тоді кождий, дотичний Отець Душпастир має обов'язок змісця запротестувати проти цього перед властивим Урядом, а рівночасно докладно представити справу своєму Генеральному Вікаріатові А. В.

Ч. 1926/К./55.

Співання Різдвяних Колядок.

У святочному Різдвяному крузі звичайно зачинаючи від Празника Входа в Храм Пресвятої Богородиці аж до Празника Стрітіння Господнього серед наших християнських родин лунав спів наших прегарних колядок, а життя вірних було пройняте згадкою на велике Таїнство Христового Рождества. Отці Душпастирі постараються піддержати той гарний звичай серед своїх вірних і на чужині, а в особливий спосіб звернуть на це увагу української дітвори, заохочуючи її до зберігання наших святочних звичаїв, що не тільки підтримують зв'язок з прадідною традицією, але передусім настроюють серця вірних до вислову шляхетних релігійних почувань любови й вдячності для Бога за найцінніший дар Спасення людського роду.

Ч. 7401/К.

Канцелярійні такси при церковно-судових процесах.

Судові справи наших вірних, що їх полагоджує Церковний Суд Апостольського Візитатора Українців у Західній Європі з осідком в Мюнхен (Німеччина), часто потягають за собою поважні кошти. В нормальних умовах судові кошти покривають самі сторони, що вносять справу до Церковного Суду, хіба що вони незаможні і тоді користають з т. зв. права бідних. Такі такси вирішують в поодиноких країнах Ієрархи зібрані на Провінціальному Синоді або на звичайній Єпископській Конференції. Вони визначають при тому винагороду за працю судових адвокатів і прокураторів, заплату

за переклади і переписування актів процесу, за дослід відносно вірності й автентичности дотичних актів, відпис писем з різних архівів, кошти подорожі свідків, тощо.

В наших скитальчих умовах покищо неможливо поставити точних приписів відносно судових такс. Великий відсоток наших вірних живе в тяжких матеріальних умовах і слушно користує з права бідних. Але більша частина нашої скитальщини вже встигла влаштуватись і знайти поплатну працю в поодиноких європейських країнах. Оті вірні повинні самі покривати кошти судових процесів, зокрема всі канцелярійні видатки.

А що судові справи предкладають наші вірні через своїх Отців Душпастирів до дотичного Генерального Вікаріату, то Канцелярії Генеральних Вікаріятів А. В. мають право жадати повного покриття канцелярійних коштів звязаних з пересилкою тих справ до Церковного Суду.

Предсідник Церковного Суду (або в поодиноких випадках окремо іменованій Слідчий Суддя) має право вирішувати, якою сумою повинні сторони покрити кошти подорожі Слідчого Судді і нотарів, інших Членів Суду, евенгуально свідків, кошти урядової переписки в тій справі. Щойно по заплаченні дотичних коштів вірний має право жадати приспішення вирішення справи.

Дано в Римі, дня 30. листопада 1955.

ІВАН, АЄпп.
Апостольський Візитатор

Ч. 6151/Обр.

Літургічні поучення.

Про приготування просфор до святої і божественної Літургії.

Просфора — грецьке слово, що означає всякий принос (даток, жертву) на потреби храму та церковних служителів. З часом це слово прийнялось передусім на означення хліба, що його вірні приносили для відправи Служби Божої. Нині те слово уживається виключно на означення літургічного хліба, а пять просфорок благословених на литії радше називаємо просто хлібцями, а хліб благословлений у святу Неділю Пасхи має назву артоса.

Літургічна просфора — це пшеничний квасний хліб, що від апостольських часів уживає Східня Церква до відправи св. Літургії. Сам Господь Ісус уживав пшеничного хліба на Тайній Вечері і так заповів Апостолам творити на Його спомин. Сам Христос порівняв себе колись до зерна пшениці (Ів. 12,24).

Приготування просфори до Служби Божої відбувалось завжди з найбільшою дбайливістю. У східних монастирях були до того призначені окремі монахи — братчики, що мали завдання дбати про найкращу пшеницю для печення просфор. З правдивою ревністю вибирали вони найздоровіше зерно, мололи його на окремих млинках тільки для тієї цілі призначених, а відтак щодня пекли пять хлібів для приношення Евхаристійної Жертви св. Літургії. Кожного дня була свіжа просфора і священники не важилися відправляти на черствих просфорах. Хліб, що з нього мав бути викроений Агнець, був зверху завжди прикрашений особливим знаком хреста і грецьким написом ІС ХС НІ КА, що значить Ісус Христос побіджає. Цей хліб повинен бути печений з двох рівних складових частин пшеничного тіста, покладених одна на одній на знак, що в Ісусі Христі є дві природи: Божа та людська.

Печення просфор при парохіяльних церквах перебрати на себе побожні жінки звані «просфорниці». Ще нині в Південній Італії, Греції та й на Близькому Сході задержався звичай, що самі вірні приносять священникові просфору до церкви перед відправою св. Літургії. В наших скитальчих умовах приходить ся Отцям Душпастирям самим дбати про просфору, а часті й довші душпастирські поїздки не до-

зволюють мати завжди при собі п'ять просфор та ще й свіжих до відправи Служби Божої. В таких умовах треба погодитись з практикою уживання засушених агнів і частиць, що їх сам Отець Душпастир повинен приготувати в дома. Та не вільно уживати агнів засушених від довшого часу, бо це вказувало б на брак пошани супроти Пресвятої Евхаристії. Вважаємо за вказане обмежити той час до одного тижня, але через те не хочемо сказати, що вистарчить один раз на тиждень подбати про свіжу просфору, бо таки остається на завжди в силі похвальний звичай мати щодня свіжу просфору для щоденної відправи св. Літургії, а тільки на випадок неможливості пекти щодня літургичний хліб, можна уживати засушених агнів що найвище на один тиждень. З практичних зглядів добре є засушений агнець на деякий час обвинувати у вогкий рушничок, щоби можна було його в часі відправи лекше роздробити. Чи то агні викроювані зі свіжої просфори, чи наперед викроєні агні і засушені а відтак звохчені повинні мати приличну величину, щоби можна було в часі Проскомидії закрітити агня з чотирьох боків при словах пророка Ісаї «Яко овча на заклєнє ведєся». Попри агня на дискосі треба завжди положити частиці а саме в честь Пресвятої Богородиці, дев'яти Чинів Святих, вкінці за усопших. Це дуже гарна символіка нашого обряду, що означає спільноту Святих. Довкруги Непорочного Агня Христа є зібрана вся Церква торжественна, воююча й страждуща. В деяких старих Літургіконах не було згадки про частицю на честь Святих безплотних Сил. Новий Літургікон привертає давний звичай і приписує кладення тієї частиці перед усіма Святими. У нашого Духовенства від деякого часу закрився непохвальний звичай відправляти св. Літургію без кладення на дискосі приписаних частиць. Це свідчить не тільки про брак літургичного усвідомлення і про жалюгідне недбальство у відправі св. Літургії, але також про легковаження літургичних рубрик, що не може обійтись без провини перед Богом.

Хоч рубрики нового Літургікону дуже ясно вказують священникові як вирізувати агня і класти частиці все ж таки вважаємо за вказане короткими словами повторити ці приписи. Зокрема пригадуємо, що без деякої провини недбальства священник не може легковажити собі припису про кладення частиць попри агня, що мають таку гарну символіку.

Вирізування агня та частиць на проскомидії відбувається в такий спосіб: Священник стає з діяконом перед трапезою предложення і роблять три малі поклони, при словах молитви: Боже, милостив буди мені грішному. Іскупил ни еси од

клятви законня. . . По: «Благословен Бог наш. . .» священник бере в ліву руку першу просфору, а в праву руку копіє і робить ним тричі знак святого хреста над печаткою просфори вимовляючи за кожним разом: Во wspomинanie Господа і Бога і Спаса нашего Ісуса Христа, пробиває копієм правий бік печаті і краючи з цього боку вимовляє слова (взяті від Ісаїї): Яко овча на заклєніє ведєся. Подібно крає і з лівого боку печаті, кажучи: І яко агнец непорочен, прямо стрегущаго его безгласен, тако не отверзает уст своїх. Краючи з горішнього вимовляє слова: Род же его кто ісповість. А діякон, що побожно глядить на те і за кожним разом говорить: Господу помолімся, каже потім: Возми, Владико. Священник застромлює тоді святе копіє під спід з правого боку просфори (легко відхиливши праву надрізану частину) вирізує агнця та витягаючи з просфори говорить: Яко вземлеться от земли живот его. Тоді кладе його навзнак, тобто печаттю додолу, на святім дискосі та після візвання діякона «Пожри, Владико» нарізує на нім знак хреста, кажучи: Жрется Агнец Божій за міра живот і спасеніє. Після цього обертає агнця догори печаттю з написом ІС ХС НІ КА. На слова діякона: Прободи, Владико, священник проколює копієм святий хліб в горішнім правім розі там, де є напис ІС, кажучи: Єдин от воін копієм ребро его прободє. . .

Відтак бере ерей в руку другу т. зв. Богородичну просфору і при словах: В честь і пам'ять преблагословення Владичици нашея. . . викроє з неї трикутну частину (або чотирикутну, якщо на цій просфорі є витиснена буква М чи й ціле слово Марія) і кладе по правій стороні агнця (а по лівій стороні священника), кажучи: Предста Царица одесную тебе в ризи позлащени одіяна і преукрашена. Відтак бере в руку третю просфору і викроє з неї дев'ять частин в честь дев'ять хорів різних Святих, що удостоїлись небесної слави так, як тої слави заживають дев'ять ангельських хорів. А вимовляючи слова: Честних небесних сил безплотных — бере **першу** частину і кладе в горі по лівому боці агнця (по правій руці священника). Під тією **першою частицею** кладе другу на честь св. Івана Предтечі і всіх святих Пророків.

За тією йде третя частиця на честь св. Апостолів — і тим закінчується перший ряд частиць на лівому боці агнця.

Другий ряд частиць — починає четверта частиця положена вгорі попри першу і вона є на честь Святих Отців. Під нею кладеться п'яту частицю на честь св. Мучеників, а нижче тієї кладеться шосту частицю на честь Преподобних.

Третій ряд частиць починає 7 частиця положена попри

четверту і вона є на честь Святих Безсеребренників. Під нею кладеться восьму частицю на честь Святих Йоакіма й Анни, а під нею девята частиця на честь Святого дня і всіх Святих.

Відтак священик бере четверту просфору і викроє з неї частиці за живих і кладе їх у два поземі ряди під агнцем, згадуючи при першій частиці Святішого Вселенського Архієрея, при другій частиці ВПреосвященішого Митрополита й Єпископа (що його є область) й свого Святителя (якщо він в живих; якщо помер, то щойно в ряді усопших), при третій і четвертій частиці згадує загально або поіменно Єпископство, пресвітерство, діаконство і весь священичий чин та причет церковний. Тут не має припису відносно числа частиць, їх може бути більше, або менше, відповідно до того скільки духовних і світських осіб згадується. Можна по кілька імен згадувати при положенні одної частиці. Окрему частицю кладеться за тих, що дали жертву на Службу Богу. Відтак з п'ятої просфори вирізує священик частиці за померших і добродіїв храму та за всіх чи ще за деяких померших, зокрема. Вкінці кладе священик частицю й за себе.

Якщо більше священиків солітургізує, то один тільки (звичайно наймолодший) відправляє Проскомидію, а як дійде до слів: Пом'яни Господи по mnogим щедротам Твоїм і моє нестоїнство... задержується. Тоді підходять інші солітургізуючі священики і кождий кладе частицю за себе. Діакон сам не кладе частиці, але за нього це робить священик, а діакон тільки споминає живих і померших, за яких хоче жертвувати частиці.

До вирізання частиць з просфор повинна бути на проскомиднику мала дерев'яна дощинка — підставка т. зв. анафорне начиння. Копіє повинно бути гостре, а ручка добре позолочена. Форма печатки на просфорі є подана в Літургіконах. Було би добре, щоби кождий Отець Душпастир мав свою власну печатку. Серед наших вірних є багато добрих різьбарів, що за вказівками Отця Душпастиря радо зроблять відповідні печатки для просфор. Хрест на печатці має бути рівнораменний. Трираменні хрести, що їх видно в Літургіконах Митрополита Могили, з додатками копія, трості з губкою та черепом Адама появились на Україні досить пізно, здається в часі, коли було завзяте намагання замінити українські однораменні хрести московськими.

При уживанні п'яти просфор до відправи св. Літургії остається на анафорному начиню (дощинці) **антидор**, що його священик повинен після отпущу роздати вірним, які підходять до нього і цілують св. хрест та дістають одну ча-

стичку благословенного хліба. Той звичай дуже старий і спільний так для Західньої як Східньої Церкви. До недавня він ще держався в багатьох єпархіях Франції і Свята Теренія від Дитяти Ісус згадує про нього в «Історії (своєї) душі». Якщо не завжди, то принайменше на більші Празники чи при нагоді яких особливих торжеств повинні Отці Душпастирі по закінченні св. Літургії роздати вірним антидор. Ця практика тепер тим конечніша, що рідко буває відправа литії і мирування посвяченою оливою та роздача хліба благословенного на Литії. Наші вірні приймали завжди благословенний хліб з найбільшою пошаною і вдячністю до Господа «подателя всіх благ», а в Рідному Краю мали гарний звичай приходити на святу Літургію натще. Для Отця Душпастиря така практика дає нагоду бодай на хвилинку зустрінутись з своїми вірними, з кожним особисто, і привітати кожного церковним привітом «Христос посереді нас». Святий хліб (антидор) вірні приносили колись додому для тих, що через недугу, старший вік або яку іншу перешкоду не могли брати участі у св. Літургії. Віднова цієї практики в наших умовах може послужити до християнської обнови наших громад і закріплення тієї спільноти, що її мають творити діти однієї Христової Церкви.

Про спосіб печення літургічної просфори.

Спосіб печення просфори нескладний і вимагає деякої вправи. Звичайний літургічний припис каже ужити пів кілограма білої пшеничної муки. У теплавій воді треба розробити коло два декаграми дріжджей і всипати туди дещо муки та поставити в теплому місці на деякий час. Як розчина трохи піднесеться, дається решту муки до неї і тоді тісто треба добре замісити. З тіста робиться чотири хлібці звичайні, а один треба приготувати в той спосіб, що накладається два кружки тіста (кожний висоти одного до півтора сантиметра) один на другий, даючи поверх горішнього кружка просфорну печатку. Приготовлені до печення просфори ще повинні «підрости» впродовж яких десять до п'ятнадцять хвилин, а тоді дається їх до відповідно опаленої печі на яких 20 хвилин. Перед всадженням до печі, просфори треба прикрити папером, щоби верхня частина не потемніла від горячі.

Форма просфори є кругла. Просфора у нашому обряді величиною найбільша в порівнанні до просфор в інших обрядах: промір (ширина) її повинен бути на яких 12 см., а висота 5 см. (Ганссенс: Інституціонес літургіце, Т. II, стор. 174).

Ч. 4829/Обр.

Літургічні поучення про Чин святої Тайни Хрещення й Миропомазання згідно з новим виданням Требника.

Чин святої Тайни Хрещення й Миропомазання в Малому Требнику виданому за благословенням Святого Апостольського Престолу в 1947 р. в Римі (у Друкарні Кристоферратської [Гротаферрата] обителі) відповідає вповні тому ж Чинowi, що його поміщено в Требнику (Евхологiонi) виданому по благословенню нашого Великого Митрополита Андрея у Львові в 1925 році. Деякі дрібні несуттєві різниці можна завважити в текстах молитов, зокрема в текстах ектеній. Пропущено також деякі практичні пояснення. Тому що Малий Требник є тільки частиною великого Требника Евхологiона, що вийде пізніше, то слушно в ньому пропущено Чин з поученням, як приймати і хрестити жидів і поган та як приймати до св. Церкви розкольників, еретиків і протестантів, що про важність їхнього хрещення можна би сумніватись. (Бувають сектари чи еретики, що не вірять в таїнство Пресвятої Тройці, тоді Хрещення є неважне).

Якщо треба уділити св. Тайну Хрещення дорослим (жидам чи поганам), то Чин властиво є той самий, що і при хрещенні немовляти. Та у випадку хрещення дорослих, допускається їх до прийняття св. Тайни Хрещення після довшої катихизації так як колись це бувало з «оглашеними». Тоді й на запити священика відповідає сам оглашений, а згідно з рубриками поданими в новому Требнику він має стояти без верхнього одягу й без пояса, босий, лицем до сходу і з руками опущеними додоу в одній тільки одежі (довгій білій сорочці). Якщо треба хрестити еретиків або протестантів, на випадок поважного сумніву чи хрещення уділене сектарськими служителями було важне, то уживається умовної форми: Аще ність окрещен.

Чин Тайни Хрещення в Малому Требнику попереджують чотири вступні чини, означені чотирма главами. Це окремі молитви — благословення, що їх відправляє єрей перед уділенням св. Тайни Хрещення. Перша глава подає три молитви, що їх читає священик «в первий день, по внегда родити жені отроча». В цих молитвах священик просить Господа

Бога про здоров'я для матери дитини і прощення гріхів вольних й невольних, і про збереження її перед пакостями злих духів, перед людською завистю і перед чарами і взагалі перед людським лукавством. Та це тільки дуже рідкий буде випадок, що священика запросять вірні до відправи тих молитов над родителем.

В практиці треба б сразу читати молитви «во еже назнаменати отроча», яку устав приписує на восьмий день по народженні так, як це було в туземному житті самого Спасителя при обрізанні і наданні імені Ісус. Цю довшу молитву читає єрей після «начала обичного» та тропаря дня або храмового Святого, перед дверми церкви тобто у притворі. Під час тієї молитви священик робить трикратно знамя хреста над дитиною (над чолом, над устами і над грудьми) при словах «да знаменается на нас світ лица Твоего» і «да знаменается крест Единороднаго Сина Твоего в серці і помилшеніих его». Відтак бере дитину на руки і роблячи знак хреста перед дверми храму або в храмі перед іконою Пресвятої Богородиці говорить тропар: «Радуйся, благодатная Богородице Діво». Відтак — отпуст. Імя дитині вибирають звичайно самі батьки. Душпастир повинен дбати про те, щоби дитина мала завжди імя якого Святого, знаного з нашого Місяцеслова.

Глава третя подає молитви над жінкою в сороковий день по народженні. Ці молитви бувають коротші, якщо дитина померла і довші, якщо живе. Вони читаються в притворі над матір'ю, що тримає на руках дитину на те, щоби Господь сподобив її увійти в храм своєї слави, щоби могла причащатись Тіла і Крови Христової. Ті молитви поміщені в Малому Требнику нарочно перед св. Тайною Хрещення на те, щоби мати, ними очищена, могла бути приравна на св. Тайні Хрещення своєї дитини. Але по четвертій молитві, якщо дитина ще не хрещена, чин треба перервати і властивий вхід матері з дитиною в храм має відбутись щойно після св. Хрещення. Цей чин називається «воцерковленіє». Священик вводить жінку з дитиною в храм кажучи тричі (перед дверми церкви, по середині церкви і перед царськими дверми) слова: «Воцерковляется раб Божій...» Якщо дитина мужеського полу, то священик вносить її до святилища, якщо дівчина, то тільки перед царські врата і тут при словах: «Нині отпускаєши...» віддає матері немовля, зглядно хресній мамі. Вправді рубрика говорить, що єрей кладе дитину перед царські двері, але це не означає, що він має справді її положити на землю. Грецьке слово «тітемі» має ще інший зміст, нпр. ставити: Я **поставлений** проповідником і апостолом (І Тим. 2, 7); А в

останні дні промовляв (Бог) до нас через Сина, Котрого **положив** Наслідником всіх (Євр. 1, 2). (Пор. К. Никольський — устав Богослуженія, стор. 660).

Глава четверта має короткий покайний чин «жені, егда ізвержет младенца». Львівський Требник додає тут відповідне пояснення, що такий чин треба уділяти після Святої Тайни Сповіді з огляду на те, що крім нещасливих випадків бувають і випадки свідомого вбивства дитини перед народинами.

Львівський Требник подає відтак освячення води й оливи потрібної до св. Хрещення. Такий чин придається по великих парохіях, де одного дня (нпр. при нагоді торжественних свят) буває більше хрещень і тому з практичних мотивів краще раз посвятити більшу кількість води та відтак в цій одній посвяченій воді хрестити більше дітей. Однак Римський Требник містить молитви на посвячення води й оливи в самім Чині Хрещення, обстоюючи стару традицію — при кожному новому випадку уживати новопосвяченої води й оливи.

Чин святого Хрещення

зачинається молитвами над оглашеним у притворі храму. Священик бере на себе епітрахиль (а за нашим звичаєм і фелон), виходить з хрестом у руках до дверей храму і тут зачинає молитви над оглашеним. Якщо цей вже дорослий, то знімає з нього пояс і верхню одіж і обуву так, що він остає в одній тільки довгій сорочці з руками спущеними донизу. Дорослий оглашений сам відповідає на запити священика, звернений лицем до заходу кажучи, що відрікається Сатани і всіх діл його та всіх слуг його і всієї служби та гордині його. Роздягнення з власної одежі означає, що оглашений скидає «ветхого чоловіка» і скоро одягнеться в нового — тобто в Христа. В часі екзорцизмів священик тричі дує на чоло, уста й груди і тим проганяє Сатану від неохрещеного. Звернення лицем до заходу означає, що оглашений відрікається царства тьми. Він тримає тоді піднесені догори руки на знак, що відрікається «міродержителя тьми, духа злоби поднебесного» (Єфес. 6, 12). В деяких старих Требниках ще є дуже образове представлення такого відречення тим, що оглашений плює в сторону заходу на діавола. Тої рубрики однак немає вже ні у Львівському ні у Римському виданню Требника. Відтак обернений до сходу оглашений чи в імені немовляти

хресні батьки обіцяють вірність Христові і при словах Символа віри входять до храму та стають перед тетраподом, де все приготоване до хрещення. В нас заховався гарний звичай, що при вході до храму священник кладе епітрахиль на голову дитини і так впроваджує перед тетрапод. Цей звичай нашої Галицької Церковної Провінції варто б і надалі задержати mimo того, що Новий Требник про нього не згадує.

Святу Тайну Хрещення повинен священник уділяти завжди в торжествений спосіб, наскільки на те дозволяють йому обставини. Устав виразно приписує уживання кадила. Повинні бути засвічені лампадки перед іконами в іконостасі, а також більше свічок. На тетраподі, при воді приготіваній для хрещення, повинен стояти трираменний свічник як символ Святої і Животворящої Тройці. При посвяченні води й оливи треба звернути увагу на припис, занедбаний в нас від деякого часу, а обов'язуючий на основі Львівського Требника виданого з благословенням Митрополита Андрея. А саме: по посвяченні оливи, при співі Аллилуя священник вливає крестообразно дещо оливи до води. Та символіка нагадує голубку Ноя, що по потопі приносить оливну галузку на знак примирення і спасіння від страшної кари потопу. Так і при хрещенні людина примиряється з Господом і через св. Тайну спасається від потопу гріховного. Цю рубрику треба завжди сповнити, коли посвячується більше води, зокрема тоді, коли священник за старим грецьким звичаєм хрестив дитину через погруження. Але похвально було б і при посвяченні малої кількості води задержати ту гарну символіку. Посвяченою оливою (званою олива оглашених) священник помазує дитині чоло, груди, плечі, уха, руки й ноги. В тому й є різниця у помазанні членів тіла оливою оглашених і в помазанні св. Миром. Святим Миром не помазується плечей, а оливою оглашених не помазується очей, ніздря та уст. Помазуючи чоло священник просить Господа, щоби відкрив ум людини для пізнання й розуміння тайн Христової віри. При помазанні грудей молитись єрей за здоров'я душі й тіла, щоби чоловік сповнив дві головні заповіді любови Бога й ближнього. Молитва при помазанні плечей має допомогти людині в покорі і з відданням на Божу волю взяти на себе солодке ярмо Христове і поборювати тілесні похоті. Уха людини, помазані св. оливою, мають бути завжди відкриті на голос божественного Євангелія. Вкінці руками своїми має чоловік творити праведні діла, а піднесеними руками має дякувати Господеві та прославляти Його. Освячені помазанням ноги повинні ступати завжди по стежках Христових заповітів. У нас вкоренив-

ся вже звичай хрестити дитину через трикратне зливання голови водою при словах: Крещается раб Божій (імярек) во імя Отца і Сина і Святого Духа. Амінь. Але на загал на Сході до нині переважає старий звичай трикратно погрузувати дитину у воді («проста его держа») і з таким звичаєм треба чиститись в майбутньому при душпастирській праці на просторах Східньої України. Після хрещення священник одягає новоохрещеного в світлу ризу (чи при хрещенні малих дітей покриває їх білим полотном, яке в нас називається крижмом — від італ. слова «крезіма», тобто Миропомазання). Дотого священник передає в руки охрещеного горіючу свічку на знак, що ціле своє життя «має він просвічуватися світлом віри та добрих діл» і з цим запаленим світильником вийти колись назустріч Небесному Женихові, щоби разом з Ним увійти до небесної Слави Його та з Ним царствувати по віки.

Свята Тайна Миропомазання

уділяється в нашому обряді зараз по св. Хрещенні. Діакон, або якщо немає діакона то сам священник співає «Господу помолімся» і по відповіді людей «Господи помилуй» читає молитву св. миропомазання. Після молитви священник помазує святим Миром новоохрещеного, роблячи знак хреста на чолі, очах, ніздрях, устах, ухах, грудях, руках і ногах і вимовляє повільно слова: «Печать дара Святого Духа. Амінь». Відтак вс іспівають тричі «Єлици во Христа крестистесь, во Христа облекостесь. Аллилуя». Ця пісня висловлює правду, що охрещений і миропомазаний християнин входить у вічний союз з Христом і наче б вдягнув Христа на себе згідно зі словами св. Апостола Павла (Гал. 3, 27). Цю символіку дуже яскраво підчеркує обряд поданий у Львівському Требнику, який приписує обхід довкруги тетрапода. За священником йде миропомазаний разом зі своїми хресними родичами, всі тримають в руках запалені свічки як символ Христа, що називає Себе світлом світу (Ів. 8, 12) та співають «Єлици». В Новому Требнику немає згадки про цей обхід, але було б добре його заховувати. Після трикратного співу «Єлици» слідує прокімен і Апостол з листа Святого Павла до Римлян, де говориться про велич св. хрещення. Через хрещення ми, що були мертві гріхом, починаємо жити для Бога життям ласки. Євангеліє від Матея оповідає про зустріч Спасителя по воскресінні з одинадцяти учениками в Галилеї і про місію учеників йти у світ та голосити благовість усім народам і хрестити їх во імя Отця і Сина

й Святого Духа. По Євангелії співається екстенія і слідує одпуст. В нас був подекуди звичай, що після одного прощення екстенії за миропомазаного, по словах «о здравії і о спасенії его» люди співають многолітствіє. Таку практику усуває новий Требник (римський), бо дотичне прощення в екстенії звучить тепер дещо інакше і на нього відповідається потрійним «Господи помилуй». Многолітствіє можна би співати щойно по одпусті.

Якщо св. Тайна Миропомазання уділюється осібно від св. Тайни Хрещення, тоді чин починається словами: «Благословенно царство». Відтак співається стихирі на глас шостий «Царю Небесний» і мирну екстенію, а по ній іде молитва миропомазання.

Шоста глава в Новому Требнику подає ще коротко вказівки, як хрестити дитину в небезпеці смерті та як доповнити обряди Хрещення й Миропомазання, якщо небезпека минула. Деякі замітки старих Требників (як прим. хрещення дитини з двома головами й подвійними грудьми або хрещення в хвилині родження) Новий Требник не подає не тільки з огляду на брак місця але й тому, що ці речі належать радше до пастирської Богословії. Туди також належить поучення про те, хто може бути хресним батьком, які обов'язки хресних родичів і т. п. Ці речі повинні бути всім Отцям Душпастирям добре відомі. В наших теперішніх умовах треба звернути увагу зокрема на те, щоби наші діти, хрещені з огляду на відсутність нашого Душпастиря латинським священником, прийняли в своєму обряді св. Тайну Миропомазання а відтак ці акти були точно вписані в наші метрикальні книги хрещених. Якщо ж наш Отець Душпастир мав би з яких важних причин хрестити дитину родичів латинського обряду, то не може уділити св. Тайни Миропомазання. В тому випадку по переданні свічки хресним батькам люди співають відразу «Слици», опускається молитва й акт миропомазання, а співається Прокімен, Апостол, Євангеліє і Екстенія — все до кінця як в Чині Миропомазання.

В наших скитальчих умовах бувають нераз хресні родичі, що не розуміють нашої літургічної мови. Тоді священник повинен навчити їх відповісти живою українською мовою на запити «Чи відрікаєшся Сатани. . .» Якщо були б куми чужинці, то можна ставити їм ці запити і в мові хресних родичів. Для однообразності подається тут український переклад питань і відповідей, на випадок, що хресні родичі воліли б відповідати живою мовою, а саме:

У церковнім притворі священик обертає оглашенного (з піднесеними руками, якщо дорослий), лицем на захід і запитує:

Чи відрікаєшся Сатани й усіх діл його і всіх ангелів його і всієї служби його і всієї гордині його?

І відповідає оглашений або якщо оглашений немовля, хресні батьки за нього:

Відрікаюся.

І вдруге питається священик:

Чи відрікаєшся Сатани й усіх діл його і всіх ангелів його і всієї служби його і всієї гордині його?

І відповідає оглашений:

Відрікаюся.

І питається втретє священик:

Чи відрікаєшся Сатани й усіх діл його і всіх ангелів його і всієї служби його і всієї гордині його?

І відповідає оглашений:

Відрікаюся.

І знов питає священик оглашенного:

Чи відрікся (відреклася) ти сатани?

І відповідає оглашений або його хресні родичі:

Відрікся (Відреклася).

Потім священик обертає оглашенного лицем на схід, з опущеними додолу руками, і питає його:

Чи зеднуєшся з Христом?

І відповідає оглашений або хресні родичі:

Зеднуюся.

Священик: **Чи зеднуєшся з Христом?**

Оглашений: **Зеднуюся.**

Священик: **Чи зеднуєшся з Христом?**

Оглашений: **Зеднуюся.**

І питає священик:

Чи віруєш в Нього?

Відповідає оглашений:

Вірую у Нього як у Царя й Бога.

І йде за священником до тетраподу (або до хрестильниці, якщо в храмі є окрема каплиця, звана хрестильниця) і говорить оглашений (або хресні родичі) символ віри:

Вірую во єдиного Бога...

Перед тетраподом знову питає священник:

Чи ти зєднався (зєдналася) з Христом?

Відповідь: **Зєднався (зєдналася).**

І вдруге питає священник:

Чи ти зєднався (зєдналася) з Христом?

Відповідь: **Зєднався (зєдналася).**

І втретє питає священник:

Чи ти зєднався (зєдналася) з Христом?

Відповідь: **Зєднався (зєдналася).**

І каже священник:

І поклонися Йому.

І кланяється оглашений (згл. хресні родичі) та й каже:

Поклоняюся Отцю і Синові й Святому Духові, Трійці Єдиносущній і Нероздільній.

Ч. 1922/К./55.

ОГОЛОШЕННЯ

Генеральний Вікаріят у Парижі має на складі, видрукувані на цикльостилю:

- 1) Чин благословенія нового дому,
- 2) Благословеніє і освященіє різних ікон,
- 3) Чин благословенія гробниці,
- 4) Чин благословенія всякія вещи.

Тих благословень немає в новому скороченому Требнику, а вони в практичному душпастирстві потрібні, бо наші вірні — за традиціями з Рідного Краю, навіть і на чужині часто просять про такі духовні послуги.

Виценазовані частини Требника, зібрані з одну цілість формату нового Требника, в ціні по 50 фр. фр. можна замовити в Канцелярії Генерального Вікаріату в Парижі.

ПОРУЧЕННЯ НОВОГО КАТЕХИЗМУ

Поручаємо нашим Отцям Душпастирям, зокрема на терені Великої Британії, дуже цінний Катихизм, виданий в минулому році, ВПреосв. Апостельським Екзархом в Північній Америці, для парохіяльних шкіл і для вірних. Є це переклад Балтиморського Катихизму ч. 2. пристосований до візантійського обряду. Катихизм має 280 стор. друку.

Замовлення слід слати на адресу:

BISHOP CHANCERY
815 N. Franklin Steet,
Philadelphia 23, Pa.,
U. S. A.

Х Р О Н І К А

Свячення

Дня 7. квітня 1955 у Великий Четвер (за новим стилем) Високопреосвященніший Архієпископ Кир Іван, Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі, під час торжественної Архієрейської Літургії св. Василя Великого в каплиці Папської Семінарії св. Йосафата в Римі поставив на четця, півця, свіченосця й піддіякона клирика Салезіянського Згромадження Святого Івана Боско Євгена КОЦУ.

Діако́нські свячення з руки Високопреосвященнішого Апостольського Візитатора одержав згаданий клирик Євген Коца в три дні пізніше, тобто 10. квітня 1955 на Світлий День св. Пасхи в часі торжественної Архієрейської Літургії.

На Празник св. Пасхи, дня 10. квітня 1955 (за новим стилем) Високопреосвященніший Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі під час торжественної Архієрейської Літургії, відправленої в каплиці Папської Семінарії св. Священномученика Йосафата в Римі, рукоположив на священника білоруського діякона Константина МАСКАЛИКА-ШИМАНСЬКОГО.

Дня 19. травня 1955, на Празник Вознесення Господа Нашого Ісуса Христа (за новим стилем) Високопреосвященніший Апостольський Візитатор під час торжественної Архієрейської Служби Божої відправленої в монастирській церкві Отців Василіян святих Мучеників Сергія і Вакха в Римі рукоположив на священників чотирьох діаконів-монахів Чина Святого Василя Великого, а саме:

- 1) Баранюк Мирон, ЧСВВ
- 2) Гарасемчук Євген, ЧСВВ
- 3) Пенсак Маркіян, ЧСВВ
- 4) Якимшин Северіян, ЧСВВ.

Дня 26. червня 1955 в III неділю по Зісланні Святого Духа (за старим стилем) Високопреосвященніший Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі під час торжественної Архієрейської св. Літургії в парохіяльній церкві в Люрі коло Орлеану (Франція) рукоположив на священників трьох діаконів Салезіянського Згромадження св. Івана Боско, а саме:

- 1) Гринишин Володимир,
- 2) Лихач Константин,
- 3) Коца Євген.

ІМЕНУВАННЯ

НІМЕЧЧИНА

Всч. Отець Діонізій Копчанський іменований Душпастирем в скитальчому таборі Августдорф з обов'язком обслуговувати наших вірних в Білефельді та окрузі.

Його адреса:

Augustdorf bei Detmold,
Wohnstätte für Heimatlose Ausländer.

ФРАНЦІЯ

Ч. 6666/ГВ.

Всесв. Отець Др. Осип Сидорів, Душпастир Українців в Діжон (Франція) грамотою з дня 12. травня 1955 р. іменований Душпастирем для Українців поселених у Швейцарії.

ЗМІНА АДРЕСИ:

Reverend Father
Ivan Hasiak
73, St. May's Road,
Manningham,
Bradford, Yorks,
England.

Рим, дня 4. грудня 1955.

О. Др. Мирослав Марусин

Канцлер

† **ІВАН, АЕпп**

Апостольський Візитатор

Отець АДРІЯНОВИЧ Юліян, Почесний Радник Апостольського Візитатора, Душпастир в Обер-Езельсберг коло Ульму (Німеччина) помер дня 16. жовтня 1955 р.

Покійний народився 1. грудня 1878 року в Люблинці Малім, пов. Чесанів, Перемиської Єпархії. Богословські студії закінчив у Львові. По одержанні св. Тайни Священства в 1904 р. душпастирював в Самборі і в Хирові. Від 1908-1944 р. був катихитом в Тустановичах. На еміграції був катихитом народної школи в Штравбінгу, а відтак Душпастирем в Форхгаймі, в Регенсбургу і в Обер-Езельсберг коло Ульму. Дня 12. грудня 1954, з нагоди Золотого Ювілею 50-річчя свого священства був іменований Почесним Радником Апостольського Візитатора Українців в Західній Європі.

Душу Покійного поручається св. молитвам.

Вічна йому пам'ять!

З М І С Т

Урядовий Вісник Апостольського Візитатора за рік 1955

Січень—Березень 1955, ч. 1 (22)

1. Пасхальне Слово ВПреосв. Апостольського Візитатора	1—16
2. Декрет Свящ. Конгрегації Обрядів в справі бєатифікації Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького	17
3. Письмо Свящ. Конгрегації Східньої Церкви при нагоді пересилки повищого декрету	18
4. Письмо ВПреосв. Апост. Візитатора в справі постуляції Слуги Божого Митрополита Андрея	19—20
5. XVI Річниця Коронації Святішого Вітця Папи Пія XII	21—23
6. Пригадка Найвищой Свящ. Конгрегації Святого Оффіціум в справі вечірних св. Літургій	23—24
7. Відносно відправи Літургії св. Івана Золотостого в середині й п'ятниці Великого Посту і в перші три дні Страсного Тижня	24
8. Двотижневі відпустки Отців Душпастирів	25—26
9. Зарядження про церковні збірки	26—27
10. Благословення подружжя і повідомлення місцевого католицького пароха	27—28
11. Писанка	29
12. Збірка для жертв повені	29
13. Католицька преса	29—34
14. Поучення про відправу св. Літургії	34—36
15. Обрядові пояснення про:	
а) винесення плащениці	37—41
б) відправу Воскресної Утрени	41—43
16. Хроніка	44—48

Квітень—Грудень 1955, ч. 2—4 (23—25)

1. Спільне Пастирське Послання Української Єпархії з нагоди 1000-річчя християнської України	49—58
2. Пастирське Послання ВПреосв. Апостольського Візитатора до Духовенства й вірних	59—76

3. Привітання й Апостольське Благословення Святішого Вітця й Свящ. Конгр. Східньої Церкви з приводу Ювілейних святкувань 1000-річчя християнства в Україні	77—80
4. Подяка Святішого Вітця для вірних Українців у Великій Британії і в Німеччині за жертву на «Петрів Гріш»	81—82
5. До Впр. і Всч. Духовенства — про обов'язок щоденного розважання	83—84
6. До Духовенства про «Братство Апостольства Молитви»	85—89
7. Метрикальні копії — Давніші метрикальні відписи	90
8. Вживання шолому при їзді мотоциклом	90
9. В справі репатріації до СРСР	91
10. Співання різдвяних колядок	92
11. Канцелярійні такси при церковно-судових процесах	92—93
12. Літургічні поучення: Про приготування просфор до святої і божественної Літургії	94—98
13. Літургічні поучення: Про Чин св. Тайни Хрещення й Миропомазання згідно з новим виданням Требника	99—106
14. Деякі Чини церковних благословень видані на цикльостилі	107
15. Поручення Нового Катихизму	107
16. Хроніка	108—110